

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

pro základní vzdělávání

ZÁKLADNÍ ŠKOLA „S ÚSMĚVEM“

**Základní škola T.G.Masaryka a Mateřská škola
Komorní Lhotka, příspěvková organizace**

Obsah:

1.	Identifikační údaje	3
1.1	Název vzdělávacího programu	3
1.2	Předkladatel	3
1.3	Zřizovatel	3
1.4	Platnost dokumentu	3
2.	Charakteristika školy	4
2.1	Úplnost a velikost školy	4
2.2	Charakteristika pedagogického sboru	4
2.3	Dlouhodobé projekty	4
2.4	Mezinárodní spolupráce	5
2.5	Spolupráce s rodiči a jinými subjekty	5
3.	Charakteristika ŠVP	6
3.1	Pojetí a cíle základního vzdělávání	6
3.2	Vzdělávací cíle	6
3.3	Výchovné cíle	6
3.4	Zaměření školy	8
3.5	Výchovné a vzdělávací strategie školy (VVS)	8
3.6	Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami	20
3.7	Vzdělávání žáků mimořádně nadaných	21
3.8	Průřezová témata	21
4.	Učební plán	22
	Učební plán pro 1. – 5. ročník základního vzdělávání	22
5.	Učební osnovy	25
5.1	Vzdělávací oblast: JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE	25
5.1.1	Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura	25
5.1.2	Vyučovací předmět: Anglický jazyk	44
5.2	Vzdělávací oblast: MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE	55
5.2.1	Vyučovací předmět: Matematika	55
5.3	Vzdělávací oblast: INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE	75
5.3.1	Vyučovací předmět: Informatika	75
5.4	Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A JEHO SVĚT	81
5.4.1	Vyučovací předmět: Prvouka	81
5.4.2	Vyučovací předmět: Přírodověda	98
5.4.3	Vyučovací předmět: Vlastivěda	109
5.5	Vzdělávací oblast: UMĚNÍ A KULTURA	119
5.5.1	Vyučovací předmět: Hudební výchova	119
5.5.2	Vyučovací předmět: Výtvarná výchova	128
5.6	Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A ZDRAVÍ	135
5.6.1	Vyučovací předmět: Tělesná výchova	135
5.7	Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE	141
5.7.1	Vyučovací předmět: Pracovní činnosti	141
6.	Hodnocení žáků	152
7.	ŠVP školní družiny	154
8.	Příloha ŠVP Náboženství	158
8.1	Obsahové vymezení	158
8.2	Časové a organizační vymezení	158

1. Identifikační údaje

1.1 Název vzdělávacího programu

Cesta ke vzdělávání

1.2 Předkladatel

Název školy: Základní škola T.G. Masaryka a Mateřská škola Komorní Lhotka,
příspěvková organizace

Adresa: Komorní Lhotka 203, 739 53 Hnojník

Právní forma: příspěvková organizace

IČO: 73 184 209

Telefon: 558 696 858, 724 948 675

Identifikátor: 600 134 610

E- mail: skola.komornilhotka@tiscali.cz, zs.komornilhotka@seznam.cz

www: zskomornilhotka.cz

Ředitel školy: Mgr.Gabriela Palarčíková

Typ školy: Základní , neúplná

Koordinátor ŠVP: Mgr.Gabriela Palarčíková

1.3 Zřizovatel

Název: Obec Komorní Lhotka

Adresa: Komorní Lhotka 27, 739 53 Hnojník

Telefon: 558 696 826

E –mail: urad@komorni-lhotka.cz

www: www.komornilhotka.cz

1.4 Platnost dokumentu

Od: 1.9.2013

č.j.: ZKL/0486/2013

Podpis ředitele:

Razítko školy:

2. Charakteristika školy

2.1 Úplnost a velikost školy

Základní škola T. G. Masaryka Komorní Lhotka a Mateřská škola Komorní Lhotka, příspěvková organizace je organizována jako škola neúplná a malotřídní. Její součástí je od 1. ledna 2003 školní jídelna a mateřská škola, od 15.10.2004 školní jídelna – výdejna a od 1.9.2006 školní družina.

2.2 Charakteristika pedagogického sboru

Pedagogický sbor ZŠ tvoří ředitelka školy, 3 učitelky a 2 vychovatelky. Ředitelka školy současně vykonává funkci koordinátora ŠVP, 1 učitelka plní funkci školního metodika prevence a výchovného poradce, 1 učitelka je správce ICT. Pedagogický sbor MŠ tvoří vedoucí učitelka a dvě učitelky s aprobací. Pedagogičtí pracovníci, kteří nemají požadované pedagogické vzdělání, studují daný studijní obor. Výuka náboženské výchovy je vedena aprobovanými učiteli teologie.

Hlavní pozornost ve vzdělávání pedagogů se zaměřuje na školení pedagogů k interaktivnímu ŠVP. Rovněž se pedagogičtí pracovníci účastní průběžného vzdělávání, což představuje zejména účast na kurzech a seminářích KVIC. Ty si pedagog. pracovníci vybírají jednak na základě svých aprobací, aby si rozšířili nové a aktuální teoretické i praktické zkušenosti, jednak podle svých zájmů pro obohacení nových vědomostí související s rozvojem výchovně vzdělávacího procesu.

2.3 Dlouhodobé projekty

Škola se přihlásila do projektu Zlepšení podmínek vzdělávání na základních školách, (EU peníze školám) prioritní osa 1 Počáteční vzdělávání z Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost v celkové výši 496 378,- Kč. Projekt zahrnuje vybavení učeben 2 interaktivními tabulemi s příslušenstvím, dataprojektory, 2 notebooky, DVPP- vyškolení pedagogové vytvořili sady DUM (digitálních učebních materiálů) pro vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace, matematika a její aplikace, informační a komunikační technologie a člověk a jeho svět.

ZŠ se zapojila do projektu SZIF „Ovoce do škol“, jehož cílem je podpora zdravé výživy a zvýšení spotřeby ovoce a zeleniny u dětí školního věku (dodavatel Ovocentrum V+V s.r.o. Valašské Meziříčí). Žáci prvního až pátého ročníku dostávají po celý rok jednkřt týdně ovocné nebo zeleninové balíčky zdarma.

Výchova k ochraně životního prostředí se u nás řadí na přední místa ve výuce, proto jsme již několik let zapojení do projektu společnosti ASEKOL „Recyklohraní aneb Uklidme si svět“. Záměrem tohoto projektu je prohloubení znalostí žáků v oblasti třídění a recyklace odpadů. Sběr baterií a použitých drobných elektrozařízení do školy se tak stalo nedílnou aktivitou dětí, rodičů, zaměstnanců i části veřejnosti. V letošním roce se naše škola zúčastnila i soutěže ve sběru starého papíru a PET – lahví, kterou vyhlásila firma Nehlsen Třinec a rádi bychom se zmiňované sběrové soutěže účastnili i v následujících letech.

2.4 Mezinárodní spolupráce

Škola se zapojuje do projektu kulturních a sportovních akcí škol povodí Stonávky, v jehož rámci je organizátorem mezinárodního festivalu kreslení „Krajina kolem nás“, kterého se každoročně účastní okolo 200 výtvarníků.

1. Turnaj v přehazované v Ropici
2. Turnaj ve vybíjené v Hnojníku
3. Soutěž slalomářů v Třanovicích
4. Soutěž ve zpěvu lidových písní „Rozvíjej se poupátko“ ve Stříteži (mezinárodní účast)
Keramická soutěž ve Stříteži
5. Florbalový turnaj v Třanovicích
6. Přehlídka divadelních souborů „Děti před oponou“ v Třanovicích (mezinárodní účast)
7. Festival kreslení v Komorní Lhotce s mezinárodní účastí (Česká republika, Polsko, Slovensko)
8. Atletický trojboj v Dolních Tošanovicích (mezinárodní účast – Česká republika, Polsko, Slovensko)
9. Benefiční vánoční koncert v Komorní Lhotce (ZŠ Komorní Lhotka, ZŠ Střítež, ZŠ Hnojník, PZŠ Hnojník

2.5 Spolupráce s rodiči a jinými subjekty

Všichni pracovníci naší školy si uvědomují, že právě rodina je jedním z hlavních faktorů ovlivňujících úspěch dětí, a proto rozvíjení spolupráce s rodiči je jedním z prvořadých úkolů naší školy. Snažíme se nacházet přijatelné způsoby, jak do školních aktivit zapojit i rodiče. Spolupráce s rodiči a se Sdružením rodičů při ZŠ a MŠ v Komorní Lhotce je velmi dobrá. Ředitelka školy i vedoucí učitelka MŠ jsou členkami Výboru SRPDŠ. Sdružení tradičně zajišťuje balíčky na Mikuláše, organizuje školní karneval a dětské radovánky, přispívá dětem na plavecký výcvik a školní výlety (ZŠ i MŠ) , na sportovní vybavení, na kulturní akce, přispívá na sladkosti a odměny na škol. akce (Drakiáda, Den dětí, recitační soutěž, nocování ŠD...), na obnovu knižního fondu v žákovské knihovně, hradí předplatné dětských časopisů v MŠ. Děti MŠ a žáci naší školy vystupují několikrát během školního roku pro veřejnost (vítání občanů, oslavy jubilantů, karneval, školní akademie, dětské radovánky), pro důchodce a postižené občany v Integrovaném sociálním ústavu v Komorní Lhotce. Při výuce žáků s výukovými potížemi spolupracujeme s PPP ve Frýdku – Místku a s PPP v Třinci a SPC Ostrava.

Školská rada byla zvolena 21.11.2005 a má 3 členy: předseda - Romana Kolářová (člen zvolen zákonnými zástupci žáků) MUDr. Dagmar Indráková (člen jmenován zřizovatelem), Ing. Sylva Tillová (člen zvolen pedagogickými pracovníky). Na schůzi ŠR je ředitelka školy zvána, probíhá vzájemná informovanost o ZŠ a MŠ.

Úzce spolupracujeme rovněž s Občanským sdružením Klíč- aktivně se účastníme pořádaných vánočních, velikonočních, podzimních výstav (kulturní vystoupení, prezentace výrobků, organizační zabezpečení) , Mysliveckým sdružením (sběr kaštanů a žaludů, besedy, společné vycházky ke krmelci..) a HZS (besedy, ukázka techniky..) , s kulturně sociálním výborem OÚ (vítání občanů, setkání jubilantů obce..)

Při organizaci mezinárodního festivalu kreslení byla nově navázána spolupráce s Pedagogickou fakultou Ostravské univerzity s katedrou výtvarné výchovy.

3. Charakteristika ŠVP

„NESTAČÍ VĚDĚT, VĚDĚNÍ SE MUSÍ POUŽÍT“ (J.W.GOETHE)

3.1 Pojetí a cíle základního vzdělávání

Základní vzdělávání na 1.stupni navazuje na předškolní vzdělávání a na výchovu v rodině. Je jedinou etapou vzdělávání, kterou povinně absolvuje celá populace žáků ve dvou obsahově, organizačně a didakticky navazujících stupních.

Základní vzdělávání na 1. stupni usnadňuje svým pojetím přechod žáků z předškolního vzdělávání a rodinné péče do povinného, pravidelného a systematického vzdělávání. Je založeno na poznávání, respektování a rozvíjení individuálních potřeb, možností a zájmů každého žáka (včetně žáků se speciálními vzdělávacími potřebami). Vzdělávání svým činnostním a praktickým charakterem a uplatněním odpovídajících metod motivuje žáky k dalšímu učení, vede je k učební aktivitě a k poznání, že je možné hledat, objevovat, tvořit a nalézat vhodnou cestu řešení problémů.

3.2 Vzdělávací cíle

Vzdělávací program naší školy se ztotožňuje s cíli RVP

- osvojit si strategii učení a být motivován pro celoživotní učení
- podněcovat k tvořivému myšlení a logickému uvažování a řešení problémů
- docílit integrace učiva všech vyučovacích předmětů
- vést žáky k všestranné, účinné a otevřené komunikaci
- rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých
- připravovat žáky k tomu, aby se projevovaly jako svébytné, svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňovali svá práva a naplňovali své povinnosti
- vytvářet u žáků potřebu projevovat pozitivní city v chování, jednání a v prožívání životních situací; rozvíjet vnímavost a citlivé vztahy k lidem, prostředí i k přírodě
- učit žáky aktivně rozvíjet a chránit fyzické, duševní a sociální zdraví a být za ně odpovědný
- vést žáky k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám, učit je žít společně s ostatními lidmi
- pomáhat žákům poznávat a rozvíjet vlastní schopnosti v souladu s reálnými možnostmi a uplatňovat je spolu s osvojenými vědomostmi a dovednostmi při rozhodování o vlastní životní a profesní orientaci

3.3 Výchovné cíle

Účelem výchovy školy je vtisknout výchově systém a cílevědomost. Výchovné působení musí být akceptovatelné procesu žákovy seberealizace. Úkolem je objasňování příčin a souvislostí, které průběh výchovných procesů podmiňují. Cíle napomáhají koordinaci a synchronizaci výchovných zásahů pedagogického sboru. Cíle mají zvyšovat efektivitu výchovy, uznávat

mravní hodnoty, naučit se respektovat soužití s ostatními lidmi, mít kladný vztah k životnímu prostředí, respektovat základní principy demokracie, mít kladný vztah k rodině, k vlasti a ke škole, pocit odpovědnosti k životu lidí i k vlastními ovládat své city, atd. patří k základním výchovným cílům.

Cílem školního programu je, aby žáci:

- poznali a osvojili si strategii učení a byli motivováni pro celoživotní vzdělávání
- zvládli základy všestranné komunikace
- naučili se spolupracovat a respektovat práci a úspěchy druhých
- byli utvářeni a projevovali se jako zdravé individuality a svobodné osobnosti
- projevovali pozitivní city v chování, jednání a v prožívání životních situací
- chránili životní prostředí v souladu se strategií udržitelného rozvoje, porozuměli, že složky životního prostředí jsou organizovány v systémech, které vytvořil člověk nebo příroda sama a jsou navzájem propojeny a ovlivňují se
- pochopili důležitost péče o zdraví, dobrý zdravotní stav a životní prostředí, dále se učili pocitu zodpovědnosti za ně
- učili se přispívat ke zlepšení kvality životního prostředí, zdraví a zdravého životního stylu
- poučili se z problémů při ochraně životního prostředí od minulosti po současnost a vyvodili opatření pro budoucnost
 - byli schopni žít společně s ostatními lidmi, byli tolerantní a ohleduplní k druhým lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám
- poznali své reálné možnosti a dovedli je uplatňovat při rozhodování o vlastní životní a profesní orientaci
- dokázali v životě používat všech ve škole nabytých zkušeností

Cílem školního programu je, aby učitelé:

- vytvářeli prostředí, ve kterém se žáci cítí dobře a chtějí se učit, které dává prostor pro žákovu seberealizaci a sebedůvěru
- poznávali (diagnostikovali) žáky, jejich potřeby a schopnosti a přihlíželi k individuálním možnostem a zájmům žáků
- rozvíjeli klima dobrých vztahů mezi žáky, mezi žákem a učitelem
- učili žáky pracovat s informacemi, vyhledávat souvislosti, propojovat poznatky různého druhu, vytvářeli u žáků logické a kritické myšlení
- rozvíjeli schopnost žáků spolupracovat a pracovat v týmu a utvářet schopnost poslouchat a brát v úvahu názory jiných lidí
- využívali vhodných učebnic a učebních pomůcek i pro individuální činnosti žáků
- organizovali práci žáků ve skupinách a hodnotili znalosti žáků, nikoli jejich slabiny
- vytvářeli projekty s využitím mezipředmětových vztahů
- podporovali u žáků poznávání a aplikaci poznatků v praxi
- využívali sebekontrolu a sebehodnocení žáků

3.4 Zaměření školy

1. Škola „rodinného typu“
2. Vzájemné vztahy, komunikace
3. Rodiče – aktivní účastníci života školy
4. Zdravý životní styl, ochrana zdraví, ochrana životního prostředí
5. Využití volného času

1. Škola „rodinného typu“, otevřená a bezpečná škola

Menší počet žáků i zaměstnanců

Snažíme se o vzájemnou vstřícnost a důvěru mezi žáky i zaměstnanci

Sdružení rodičů, Rada školy

Spolupráce s okolními školami

Spolupráce s PPP, HZS, s Policií, s lékaři, občanskými sdruženími v obci

Schránka důvěry

Prezentace školy na veřejnosti

2. Vzájemné vztahy, komunikace

Vedeme k vyjádření vlastního názoru a jeho respektování, k ochotě naslouchat.

Podporujeme vzájemnou komunikaci při dodržování pravidel slušného chování.

Využíváme školní akce k upevňování třídních kolektivů.

3. Rodiče – aktivní účastníci života školy

Pořádání společných akcí – Karneval, dětské radovánky..

Konzultační odpoledne

Možnost návštěv ve výuce

Den otevřených dveří

Pomoc rodičů při školních i mimoškolních akcích

Sponzorské dary rodičů na společné akce

Dotazníky pro rodiče

5. Zdravý životní styl, ochrana zdraví, ochrana životního prostředí

Pitný režim, tělovýchovné chvilky

Den Země, Den zdraví, čištění obce- projekty

Zdravotnický kroužek (kvalifikované vedení) , exkurze NsP Trinec –Podlesí

Recyklohraní, sběr pet víček, starého papíru, elektroodpadu, baterií

Přírodovědné a výtvarné soutěže

6. Využití volného času

Zájmové útvary (kroužky)

Akce školní družiny

3.5 Výchové a vzdělávací strategie školy (VVS)

Strategie školy jsou definovány jako společné postupy, metody a formy práce, příležitosti, aktivity, které vedou k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků. Vychází z devíti cílů základního vzdělávání.

Klíčové kompetence představují souhrn vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnot důležitých pro osobní rozvoj a uplatnění každého člena společnosti. Jejich výběr a pojetí vychází z hodnot obecně přijímaných ve společnosti a z obecně sdílených představ o tom, které kompetence jedince přispívají k jeho vzdělávání, spokojenému a úspěšnému životu a k posilování funkcí občanské společnosti. K jejich utváření a rozvíjení musí směřovat a přispívat veškerý vzdělávací obsah i aktivity a činnosti, které ve škole probíhají.

Smyslem a cílem vzdělávání je vybavit všechny žáky souborem klíčových kompetencí na úrovni, která je pro ně dosažitelná, a připravit je tak na další vzdělávání a uplatnění ve společnosti.

V etapě základního vzdělávání jsou za klíčové považovány: kompetence k učení, kompetence k řešení problémů, kompetence komunikativní, kompetence sociální a personální, kompetence občanské, kompetence pracovní.

Kompetence k učení

Na úrovni základního vzdělávání žák:

- vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení
- vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě
- operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na přírodní, společenské a sociokulturní jevy
- samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti
- poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplánuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich.

Učitel:

- plánujeme učení a hodnotíme žáky způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok - (týdenní hodnocení)
- umožňujeme žákům, aby se podíleli na vytváření kritérií hodnocení a aby sami podle kritérií svou práci hodnotili
- podporujeme hledání souvislostí mezi teorií a praxí i mezi jednotlivými předměty a obory
- poskytujeme žákům přístup k mnoha informačním zdrojům a zadáváme takové úkoly, při kterých žáci informace z různých zdrojů vyhledávají, vyhodnocují a kombinují

	5. ročník
Metody a způsoby učení	
1.1	– ví, že se lze učit různými způsoby; s pomocí učitele zkouší a vyhodnocuje, které způsoby mu vyhovují, a při dalších úkolech používá ty, které se mu osvědčily
1.2	– slušně požádá spolužáky v bezprostředním okolí, aby se ztišili, pokud potřebuje klid; respektuje, když stejný klid potřebují naopak oni; potřebuje-li se poradit, dohodne se na podmínkách (místo, čas,

	doba trvání), pokud dotyčná osoba (spolužák, učitel, jiný dospělý) nechce či nemůže ihned
1.3	– ve škole dodržuje přestávky a nevyplňuje je doháněním zmeškané práce nebo domácích úkolů; na vyučování se připravuje průběžně a ne na poslední chvíli, aniž by si řádně odpočinul
Výuka	
1.4	– aktivně vstupuje do výuky, je-li pro něho probírané učivo málo srozumitelné, obtížné, či naopak příliš triviální; nebojí se zeptat, požádat o vysvětlení nebo o konkrétní příklady; zajímá se o možnosti získání dalších poznatků o tématu, které ho zaujalo
1.5	– dokáže se přizpůsobit různým výukovým aktivitám (individuální zkoumání, kooperativní činnosti apod.) dle zadání učitele
1.6	– vypíše pod vedením učitele přiměřeně dlouhé poznámky z učebnice či výkladu a správně je strukturuje
Výsledky učení	
1.7	– vysvětlí a uvede příklady, jak se může konkrétní látka, informace nebo dovednost z výuky hodit v jeho osobním životě, popř. v dalším studiu nebo v různých zaměstnáních
1.8	– nebojí se přijít za učitelem a poradit se, jak by mohl své výsledky zlepšit; vyhledává podporu, radu a pomoc, v případě, že ji potřebuje; nestydí se chodit na doučování; nezlehčuje špatné hodnocení ze strany učitele, ale chápe jej jako podnět k dalšímu učení
1.9	– nevysmívá se ostatním za nesprávné odpovědi; pokud se jí dopustí sám, nevymlouvá se na falešné příčiny
1.10	– sám nebo s pomocí učitele si předem stanoví základní podmínky, za kterých bude jeho práce úspěšná (odevzdá úkol včas, dodrží předepsanou úpravu a rozsah, správně odpoví na zadanou otázku, v případě nejasností či různých možností správnost své odpovědi i postup obhájí); porovná svůj výsledek s předchozím stavem
1.11	– jednoduše popíše, jak pracoval na určitém úkolu, co ho bavilo, co se mu dařilo, co se mu nedařilo nebo v čem udělal chybu; nevyhýbá se otevřenému přiznání chyb, v případě nezvládnutí úkolu se dokáže vyrovnat s negativní zpětnou vazbou
1.12	– otevřeně diskutuje s učitelem i se spolužáky o svých vědomostech a dovednostech v různých oblastech, případně požádá o radu, o pomoc či doučování
Práce s informacemi	
1.13	– rozliší stěžejní cíle od těch méně důležitých a dokáže si předem rozvrhnout čas na potřebnou přípravu
1.14	– vypracuje jednoduchý úkol s využitím nabídnutých informačních

	zdrojů
Propojování a využití vědomostí 1.15	– formuluje, jaký význam má získaná informace pro běžný život, a propojuje nově získané informace s předešlými zkušenostmi

Kompetence k řešení problémů

Na úrovni základního vzdělávání žák:

- vnímá nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpozná, pochopí problém, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností
- vyhledá informace vhodné k řešení problémů, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení problémů, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému
- samostatně řeší problémy, volí vhodné způsoby řešení, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů, přezkoumá řešení a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí

Učitel:

- aktivně využíváme kooperativních a komunikačních dovedností při řešení problémů samotných žáků nebo společnosti (životní prostředí, ekonomika, ochrana lidského zdraví, vzdělání)
- zařazujeme do výuky takové metody, při kterých docházejí k objevům, řešením a závěrům žáci sami
- zadáváme úkoly podporující experimentování přístupné každému žákovi
- klademe otevřené otázky, zadáváme problémové úlohy a úlohy rozvíjející tvořivost
- zadáváme úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů
- umožňujeme žákům pracovat se zdroji, v nichž si mohou ověřit správnost svého řešení

5. ročník	
Analýza problému	
2.1	– určí, koho a čeho se problém týká
2.2	– rozhodne, co je pro problém důležité
2.3	– odhadne, co způsobuje problém
2.4	– rozpozná, zda se již setkal s podobným problémem
2.5	– identifikuje alespoň jedno místo, které je z hlediska řešení problému rizikové

2.6	– posoudí, jak by problém viděl někdo jiný
Plánování řešení	
2.7	– při řešení jednoduchého problému předvídá, jaké situace by mohly nastat
2.8	– vytváří a využívá vizuální znázornění jednoduchého/známého problému
2.9	– formuluje jednoduchou hypotézu
2.10	– posoudí/zjistí, zda může jednoduchý/známý problém vyřešit s tím, co ví; pozná, že chybí informace nutné k vyřešení jednoduchého problému, a alespoň jednu identifikuje
2.11	– navrhne možnosti, kterých by při řešení mohl použít
2.12	– formuluje s pomocí učitele předpoklady podmiňující dané řešení
2.13	– vybírá lepší řešení ze dvou možných
Řešení problému	
2.14	– s pomocí učitele postupuje systematicky při řešení jednoduchého/známého problému
2.15	– pokračuje v hledání řešení, i když byl napoprvé neúspěšný
2.16	– nečeká na hotová řešení a začíná řešit problém sám či s menší pomocí
2.17	– diagnostikuje s menší pomocí spolužáka nebo učitele chybu v řešení a opraví ji
2.18	– pokusí se v případě jednoduchého problému vyvinout novou hypotézu, když se předchozí ukázala mylná
Experimentální práce	
2.19	– navrhne jednoduchý experiment pro ověření jednoduché hypotézy
2.20	– provádí jednoduchý experiment
2.21	– zaznamenává postup a výsledky jednoduchého experimentu
2.22	– vyhodnocuje výsledky jednoduchého experimentu
2.23	– vyvozuje závěry z poznatků získaných prostřednictvím jednoduchého experimentu
Posouzení a aplikace řešení	

2.24	– posoudí s pomocí učitele, zda jeho výsledné řešení dává smysl
2.25	– využije výsledná řešení v konkrétních situacích
2.26	– srozumitelně vysvětluje své řešení
2.27	– neukvapuje se ve svých závěrech
2.28	– změní své závěry na základě nových informací
2.29	– vysvětlí konkrétní důsledky výsledných řešení – přínosy a nežádoucí dopady

Kompetence komunikativní

Učitel:

- do výuky zařazujeme takové hry a činnosti, které umožňují žákům porozumět verbální komunikaci, rozvíjet a používat
- vytváříme situace, kdy žáci mohou vyjádřit svůj názor, sdílet své pocity
- vedeme žáky v rámci skupinové práce k tomu, aby se zhostili role mluvčího a prezentovali výsledky práce skupiny (např. soupisem rolí s přidělenými popisy jejich náplně činností)
- sami působíme jako model spisovného vyjadřování a vytváříme modelové situace, ve kterých se žáci učí základní komunikační dovednosti (pozdravit, poděkovat atd.)
- vytváříme nebo organizujeme situace, ve kterých děti prezentují výsledky své práce na veřejnosti
- poskytujeme žákům zpětnou vazbu o tom, jak komunikují nebo jim umožňujeme, aby si ji poskytovali sami mezi sebou
- vedeme žáky k prozkoumávání pohledů a názorů lišících se od jejich vlastních
- vytváříme podmínky k tomu, aby webové stránky naší školy z části vytvářeli svými pracemi a příspěvky sami žáci
- čtení, psaní a diskusi používáme jako nástroje učení nejen v jazycích ale ve všech předmětech, žáci vyhledávají odborné texty v různých zdrojích, čerpají z nich informace pro své učení, diskutují o nich, sami vytvářejí texty

5. ročník	
Práce s informacemi (jejich výběr, třídění)	
3.1	– v textu, promluvě či jiném záznamu pojmenuje hlavní myšlenky a stručně je shrne; určí, kde jsou klíčová místa
3.2	– v různých zdrojích, které má k dispozici, najde informace, které souvisejí s tématem, o němž s učitelem a spolužáky diskutují
3.3	– pozná, které informace v textu si protirečí, pokud ho na takové místo upozorní učitel
3.4	– porovná různá tvrzení, pozná, když se od sebe liší
3.5	– k získávání a výměně informací využije základní funkce informačních a komunikačních prostředků a technologií, v dané situaci použije informační a komunikační prostředek nebo technologii, které ovládá

3.6	– pozná, když ho autor textu o něčem přesvědčuje manipulativním způsobem (když nezdůvodňuje, a jen konstatuje, zdůvodňuje nelogicky, tvrzení nedává smysl apod.)
Způsob vyjadřování (jeho srozumitelnost a logika)	
3.7	– používá správné termíny a výstižné výrazy, které souvisejí s daným tématem; vysvětlí ostatním termín, který použil, v případě, že mu neporozuměli; dokončuje věty
3.8	– k vyjádření používá grafických znázornění a symbolických prostředků
3.9	– při popisu situací nebo vyprávění příběhu ze života postupuje chronologicky od začátku do konce, najde příčiny a následky dané situace a popíše je
Písemný projev	
3.10	– svou myšlenku, svůj prožitek nebo příběh podává písemně s jasnou logikou, od začátku do konce, neztrácí se v podrobnostech
Ústní projev	
3.11	– pro jednotlivce i pro celou třídu srozumitelně vysloví svou myšlenku, shrne nejdůležitější informace, které se dočetl nebo které vybral z ústního projevu druhého, a stručně a srozumitelně je sdělí ostatním; souvisle a zřetelně vypráví krátký příběh nebo podává nesložitou situaci, uvědomuje si přítomnost posluchačů
3.12	– rozlišuje, zda mluví se svým vrstevníkem (dítětem) nebo dospělým, se známým nebo neznámým člověkem a přizpůsobí tomu svou mluvu
3.13	– když mluví před ostatními, sleduje jejich reakce a přizpůsobuje se jim
3.14	– mluví nahlas a zřetelně, přímo k adresátům, „řeč těla“ slouží sdělení
Naslouchání, navazování a udržování kontaktu při komunikaci	
3.15	– vyslechne druhého, aniž by ho zbytečně přerušoval; udržuje s mluvčím oční kontakt
3.16	– za pomoci starších osob nebo svých vrstevníků naváže v kolektivu nové kontakty a domluví se s osobami, které dosud neznal
3.17	– když něčemu nerozumí, zeptá se, jak to mluvčí myslel
3.18	– odpoví na položenou otázku, řekne svůj názor na věc
3.19	– když s druhým nesouhlasí, řekne mu to tak, aby ho neurazil, zformuluje, proč nesouhlasí
3.20	– přihlásí se o slovo, řídí se pravidly diskuse, která si se skupinou dohodl, v diskusi upozorní, když něčí vstup nepatří k hlavnímu tématu
3.21	– v diskusi mluví tak, aby mu ostatní rozuměli, rozvíjející nápady nebo mimoběžné myšlenky v diskusi odkládá na později
3.22	– přemýšlí o názorech druhých (chce je slyšet, není k nim hluchý) a respektuje, že mohou mít názory odlišné od jeho; přijme, když druhý nesouhlasí s jeho názorem (nezlobí se na něj pro jeho názor)
3.23	– různými způsoby vyjádří své názory, pocity a myšlenky
3.24	– popisuje, co se mu nelíbí na názoru či výsledku práce druhé osoby, nikoliv na osobě samotné

3.25	– hájí svůj názor na věc, zformuluje, proč je o věci přesvědčen
3.26	– pokud je pro něj nějaká komunikace nepříjemná a má pocit, že ho chce někdo o něčem proti jeho vůli přesvědčit, vyhledá pomoc u staršího spolužáka nebo u dospělého

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- klademe důraz na bezpečné sociální prostředí ve škole – žáci nepodílejí na vytváření pravidel třídy i školy, jejich efektivitu pravidelně vyhodnocujeme na třídní i celoškolské úrovni
- sami učitelé pravidla soužití ve třídě dodržují a tím podporují pozitivní klima a atmosféru bezpečí
- zařazujeme do výuky takové aktivity, které mohou být vykonávány individuálně, ve dvojicích či skupině a s žáky reflektují výhody a nevýhody těchto různých způsobů
- prostřednictvím pravidelného sebehodnocení, her, dramatizace podporujeme proces sebepoznání u každého žáka
- prostřednictvím různých technik hodnocení a sebehodnocení žáků se žáci učí oceňovat práci vlastní i druhých

5. ročník	
Přípravná fáze práce ve skupině	
4.1	– než začne pracovat, probere vlastními slovy s ostatními ve skupině, co mají za úkol
4.2	– rozdělí si ve skupině role, které jsou v zadání vymezeny, případně použije známé role
4.3	– vymezuje spolu s ostatními kritéria dobře odvedené práce nebo objasňuje ta, která skupina dostala spolu s úkolem
4.4	– upraví pracovní místo, aby se skupině dobře pracovalo, po dobu práce udržuje pracovní pořádek, půjčuje pomůcky
4.5	– dodržuje uzávěrku úkolu, plní mezitermíny dohodnuté s učitelem
4.6	– dodržuje domluvená a vyvěšená pravidla spolupráce, upozorní na jejich porušení
Realizace práce ve skupině	
4.7	– plní jednoduché úkoly s menším počtem kroků, plní jasné role s návodem, a dotahuje je do konce; rozpozná, že jednoduchý úkol (jeho část) je hotov
4.8	– při potížích se svou částí práce hledá pomoc nejprve u spolužáků, či v knihách a pramenech, nakonec u učitele
4.9	– nabízí svou pomoc v případě potřeby – ochotně vyhoví při žádosti o pomoc
4.10	– postará se o hotové dílo v rámci zadání nebo na pokyn učitele
4.11	– po skončení práce se v čase vymezeném učitelem nebo pravidly postará o úklid
Vyhodnocení práce ve skupině	

4.12	– ze zadaných hledisek sleduje práci celé skupiny, jednotlivců i sebe a hodnotí ji podle modelu, s pomocí pracovního listu nebo podle kritérií připravených učitelem
4.13	– pod vedením učitele nebo podle pracovního listu navrhuje, co by se příště mělo dělat stejně a co jinak
Upevňování vztahů s druhými	
4.14	– vyslovuje své ocenění nápadů a práce druhých dříve než kritiku; děkuje druhým za uznání, raduje se z úspěchu celé skupiny
4.15	– neodmítá ani nekritizuje nápady, dokud nejsou prozkoumány; neposmívá se, reaguje na informaci a nikoli na osobu
4.16	– při potížích nebo nezdaru neshazuje vinu na druhé
Podložená volba osobních cílů	
4.17	– z nabídky úkolů si vybere takové, které dokáže splnit
4.18	– v sebehodnotících pracovních listech si s pomocí učitele nebo rodiče volí cíl pro sebezlepšení a určuje, co pro to může udělat
4.19	– vyslechne, co mu druzí nebo učitel o jeho práci říkají, radí se s učitelem, jak zlepšit své další jednání na základě toho, co se dozvěděl ze zpětné vazby
Emoce	
4.20	– omluví se za to, že nezvládl své emoce

Kompetence občanské

Učitel:

- zapojujeme žáky do dění školy a obce
- vytváříme příležitosti k tomu, aby žáci mohli prožívat a dodržovat tradice
- organizujeme akce, při kterých se žáci mohou setkat s odkazem a tradicemi regionu
- prostřednictvím modelových situací učíme žáky, jak se zachovat v krizových a nezvyklých situacích
- svým chováním i přípravou situací ve třídě posilujeme spolupráci mezi žáky a respekt k odlišnostem mezi lidmi
- společně se žáky se domlouváme na pravidlech soužití i provozních pravidlech a vedeme žáky k jejich dodržování, uplatňujeme důsledky při jejich nedodržování
- organizujeme se žáky charitativní akce – reagujeme v nich na bezprostřední události regionu, naší země, světa (např. sbírky)
- vedeme žáky k tomu, aby spolurozhodovali o společných záležitostech třídy, vyjadřovali své názory a respektovali názory ostatních směrem ke společné dohodě
- vedeme žáky k respektování životního prostředí, jejich podílu na řešení problémů souvisejících s environmentální výchovou

	5. ročník
Respekt k druhým	
5.1	– vyslechne názor druhých až do konce, zdržuje se odsuzujících komentářů, neposmívá se; ověřuje si, jak ostatní něco chápou, jaký názor na věc mají druzí, vyptává se, proč si to myslí

5.2	– emocím druhých se neposmívá, nedělá opovržlivé poznámky
5.3	– při posuzování konkrétních a nepříliš komplikovaných jevů, procesů, událostí a problémů ve svém okolí se ptá, „jak bych se na to díval, kdybych byl někým jiným (tím druhým, jiným žákem, učitelem, rodičem)?“
5.4	– nevyjadřuje se pohrdlivě nebo předsudečně o skupinách lidí nebo jejich příslušnících
Pravidla	
5.5	– s pomocí dospělého vytváří a formuluje pravidla soužití jednotlivého společenství (třídy, kroužku), pravidla dodržuje nebo přijímá důsledky vyplývající z jejich nedodržení; ve sporech se dovolává pravidel
5.6	– chová se tak, aby důsledky jeho chování neomezovaly druhé lidi a nepoškozovaly prostředí
Odmítání násilí	
5.7	– v konfliktní situaci navrhuje, jak by bylo vhodné jednat – připomíná pravidla soužití, nezahajuje vážné útoky na druhé a neúčastní se jich, neponižuje druhé; snaží se získat pomoc pro napadeného spolužáka, všímá si křivdy, neoplácí
Aktivní pomoc	
5.8	– pomáhá spolužákům, i když nejsou kamarádi, učiteli, rodičům, bližním; pod vedením dospělých promýšlí možnosti pomoci druhým a zapojuje se do podpory vzdálených lidí
5.9	– nežaluje, ale navrhuje, co konkrétního by třída mohla podniknout, aby byl odstraněn některý nepříjemný jev či nešvar
Samostatné jednání	
5.10	– za pomoci učitele žák ve skupině posuzuje, zda má dost informací k tomu, aby se mohl rozhodnout
Respekt k právům jednotlivce	
5.11	– nad návrhy ostatních o společných záležitostech uvažuje a neodmítá je rovnou, podává své osobní návrhy k diskusi a zvážení, neodmítá realizovat přijatá řešení, i když nejsou jeho, netrucuje
5.12	– posuzuje, jak v reálné životní situaci, kterou prožil, byla respektována nebo porušována jeho práva; využije spolupráce s dospělým v situacích, kde svá práva nemůže uplatnit sám
5.13	– pokud nezná důvody pro to, co je mu jako dítěti zakázáno nebo mu není dopřáno, požádá o vysvětlení a to trpělivě vyslechne a respektuje

Udržitelnost života	
5.14	– respektuje základní jednoduchá pravidla trvale udržitelného života
Krizové situace	
5.15	– zná telefonní čísla, místa nebo osoby pro přivolání pomoci; ví, jak přivolá pomoc, případně ji poskytne
5.16	– v kritických situacích bez zmatku počká na instrukce, nebo si najde vhodnou osobu, která mu pomůže
5.17	– vyhýbá se známým nebezpečím v okolí bydliště a školy, řídí se radami a doporučeními dospělých v tom, jak přecházet rizikům (výšky, hloubky, dopravní provoz, nebezpečné látky a zařízení); radami a doporučeními dospělých se řídí i bez dohledu
Vlastenectví	
5.18	– osobní vztah k prostoru, kde žije, projevuje znalostí místa, neničením památek, výzdoby, přírody, užitečných objektů
5.19	– ke hře i spolupráci přijímá ostatní a neodmítá nikoho
Vztah ke kultuře	
5.20	– navštěvuje kulturní události v obci

Kompetence pracovní

Učitel:

- vedeme žáky k plánování úkolů a postupů
- vyžadujeme dokončování úkolů v dohodnuté kvalitě a termínech
- vedeme žáky k odpovědnému a ekonomickému nakládání s potřebnými materiály, minimalizujeme negativní vlivy na životní prostředí
- umožňujeme žákům hodnotit úspěšnost dosažení cíle
- při praktických činnostech vedeme žáky k aktivní ochraně vlastního zdraví i zdraví spolužáků
- dáváme žákům příležitost seznamovat se s netradičními materiály a technikami

5. ročník	
Plánování	
6.1	– naplánuje s pomocí učitele dílčí činnosti nutné ke splnění úkolu a s pomocí učitele stanoví čas na jejich realizaci
6.2	reflektuje, zda měl dost nebo málo času na práci a jak čas využil
Příprava materiálu	
6.3	– pro vlastní činnost vybere z nabídky takové materiály a nástroje, které nejlépe odpovídají pracovnímu úkolu, a připraví je
Vlastní práce	
6.4	– postupuje při práci podle jednoduchého návodu, pokud si neví rady,

	požádá o pomoc spolužáka či učitele
6.5	– přehledně zaznamená svůj pracovní postup (s pomocí učitele, případně podle předlohy)
6.6	– při práci sleduje termín splnění úkolu, zohlední doporučení ohledně dodržení termínu
6.7	– pracuje úsporně (šetří materiál, elektrickou energii apod.)
6.8	– pod vedením učitele dodržuje bezpečnostní pravidla při práci; pracuje tak, aby chránil zdraví své i ostatních
Hodnocení	
6.9	– dílčí činnosti s pomocí učitele průběžně porovnává s předem stanovenými kritérii a navrhuje úpravy, které vedou ke zlepšení
6.10	– rozpozná kvalitní práci a dobře splněný úkol (podle zadání a předem stanovených kritérií); s pomocí učitele či spolužáků zhodnotí podle předem stanovených kritérií práci ostatních i vlastní práci
6.11	– na základě hodnocení celé práce (viz 6.12) pojmenuje příčiny úspěchu i neúspěchu a s pomocí učitele navrhne úpravy, co by mohl příště udělat lépe, a čeho se naopak držet
6.12	– s pomocí učitele posuzuje výrobní postupy a materiály, které sám používá, z hlediska jejich bezpečnosti
6.13	– s pomocí učitele zjišťuje, jaký vliv mají výrobní postupy, které používá, na kvalitu životního prostředí
Profese	
6.14	– uvědomuje si, jaké pracovní činnosti ho těší, jaké mu jdou dobře, lépe než jiné
6.15	– poznává různé obory lidského konání; vysvětlí, v čem spočívá jejich význam
6.16	– získává informace o různých profesích a učí se v nich orientovat (vyhledá potřebné informace pro splnění požadavků na danou profesi apod.)
6.17	---
6.18	– poznává všechny možnosti uplatnění vlastních schopností a dovedností, nabídne své schopnosti v případě realizace různých činností
Podnikatelské myšlení	
6.19	– vhodným způsobem nabídne vlastní služby
6.20	– vyžaduje adekvátní ocenění vlastního nápadu, námětu; věcně ocení nové návrhy druhých

6.21	– hospodaří s utrženými finančními prostředky – šetří finance pro konkrétní výdaje
6.22	– s pomocí učitele vysvětlí na příkladech základní etické normy podnikání

3.6 Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Naše škola je otevřená žákům se zdravotním postižením, zdravotním znevýhodněním, sociálním znevýhodněním i žákům talentovaným, žákům s mimořádným nadáním. Škola je jedním z pomocníků, kteří by měli zajišťovat orientaci ve vlastních schopnostech a možnostech těchto žáků, vede k sociálnímu a intelektuálnímu rozvoji a k posílení vlastní identity. Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami bude probíhat formou individuální integrace do běžných tříd. Při práci s těmito žáky je možné využívat specifických přístupů pro hodnocení a klasifikaci.

K obecným podmínkám integrace pro základní vzdělávání patří spolupráce se školským poradenským pracovištěm, velmi úzká spolupráce vyučujících a zajištění jejich informovanosti o aktuální vzdělávací situaci žáka, individuální vzdělávací plán, zajištění kompenzačních a relaxačních pomůcek, zajištění podnětného a vstřícného prostředí, vhodné materiální a technické vybavení podle druhu a stupně zdravotního postižení, individualizace a diferenciací vzdělávání, zkvalitňování připravenosti pedagogických pracovníků pro práci se žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, aktivní působení asistent pedagoga osobního asistenta a úzká a systematická spolupráce s rodiči nebo zákonnými zástupci.

Během vzdělávání žáků s tělesným postižením je třeba zajistit spolupráci s příslušným zdravotním zařízením, v případě potřeby osobního asistenta, odstranění architektonických bariér, kompenzačních pomůcek, zajištění samostatného ročníku.

Speciálně pedagogickou péči zajišťuje speciální pedagog ze školského poradenského pracoviště ve spolupráci s třídním učitelem, ředitelkou školy a dalšími pedagogickými pracovníky. Koordinuje sestavení individuálního vzdělávacího plánu ve spolupráci s učiteli, ředitelkou školy a zákonnými zástupci žáků podporuje rozvoj žáka, poskytuje poradenství rodičům a metodickou podporu učitelům. Rozsah péče vychází z doporučení odborného pracoviště, z koncepce a podmínek školy.

Vzdělávání žáků z odlišného kulturního prostředí a sociálně znevýhodněného prostředí:

Škola se zaměřuje na osvojení českého jazyka, na tradice a kulturu, na posilování vědomí a pocitu náležitosti k původnímu etniku, budování vlastní identity. Budeme vycházet ze zájmů, zkušeností a potřeb žáků různých kultur, etnik a sociálního prostředí.

Vzdělávání žáků se specifickými poruchami učení:

Žáci, u kterých se projevují příznaky vývojových poruch učení, posíláme se souhlasem zákonných zástupců na vyšetření do pedagogicko-psychologické poradny.

Na základě doporučení poradny je žákům zajištěna individuální péče, kterou vykonávají vyučující během vyučování a podle potřeb žáka rovněž před výukou. Na základě diagnostiky je vypracován individuální vzdělávací plán, podle kterého se s žákem pracuje v průběhu školního roku. Při klasifikaci těchto dětí přihlížíme k vývojové poruše a hodnotíme s tolerancí.

Vzdělávání žáků s poruchami chování:

Jedná se o žáky hyperaktivní, popřípadě s edukativními problémy, kteří nerespektují některé normy společenského chování, jsou nepřízpůsobiví a snadno se unaví.

Vzdělávání těchto žáků bude probíhat formou individuální integrace. Ve spolupráci se školským poradenským pracovištěm se budou tito žáci vzdělávat podle výchovně vzdělávací plánu.

3.7 Vzdělávání žáků mimořádně nadaných

Škola vyhledává a rozvíjí talent a mimořádné nadání žáků. Při zjišťování mimořádného nadání žáků spolupracujeme s poradenským pracovištěm a na základě závěrů odborného vyšetření sestavujeme a realizujeme IVP se strukturou podle platné právní úpravy. Způsob výuky musí vycházet z principů individualizace a diferenciací podle druhu nadání. Pro nadaného žáka učitel připravuje a zadává školní práci, která odpovídá a rozvíjí úroveň jeho dovedností v oblasti jeho nadání, zajišťuje návštěvy vybraných bloků výuky ve vyšším ročníku, podle individuálních potřeb žáka je samozřejmostí individuální péče. Snahou školy je umožnit vytvářet vstřícnou atmosféru podporující dětské talenty.

3.8 Průřezová témata

Průřezová témata reprezentují v RVP ZV okruhy aktuálních problémů současného světa a stávají se nedílnou součástí základního vzdělávání. Tematické okruhy průřezových témat procházejí napříč vzdělávacími oblastmi a umožňují propojení vzdělávacích obsahů oborů. Tím přispívají ke komplexnosti vzdělávání žáků a pozitivně ovlivňují proces utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků. V etapě základního vzdělávání jsou vymezena tato průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova (OSV)

Výchova demokratického občana (VDO)

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (VMEGS)

Multikulturní výchova (MUV)

Enviromentální výchova (EV)

Mediální výchova (MV)

Začlenění průřezových témat a jejich tematických okruhů je uvedeno u vzdělávacích obsahů jednotlivých vyučovacích předmětů (viz kap.Učební osnovy).

4. Učební plán

Základní vzdělávání žáků se realizuje v průběhu povinné devítileté školní docházky.

Vzdělávací a výchovný proces je v Rámcovém vzdělávacím programu základního vzdělávání rozdělen na 3 období:

- 1.období – 1. – 3. ročník
2. období – 4. – 5. ročník
3. období – 6. – 9. ročník

Učivo je v pojetí RVP ZV chápáno jako prostředek k dosažení očekávaných výstupů a představuje závazný výčet témat, námětů a činností, které musí každá škola nabídnout všem žákům k osvojování.

Cílem naší neúplné málotřídní školy je vytvoření očekávaných výstupů 2. období, navazujících na ŠVP spádové základní školy (Masarykova ZŠ Hnojník). Učivo 1. a 2. období předkládá školní vzdělávací program pro základní vzdělávání rozpracovaný do jednotlivých ročníků.

Učební plán pro 1. – 5. ročník základního vzdělávání

Učební plán pro 1. – 5. ročník základního vzdělávání vychází z členění RVP ZV do základních oblastí. Vzdělávací oblasti jsou členěny na vyučovací předměty s časovou dotací.

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	ročník					Minimální časová dotace	Disponibilní hodiny
		1.	2.	3.	4.	5.		
Jazyk a jazykové komunikace	Český jazyk	9	9	8	7	7	35	5
	Cizí jazyk	-	-	3	3	3	9	0
Matematika a její aplikace	Matematika	4	5	6	5	5	20	5
Informační a komunikační technologie	Informatika	-	-	-	-	1	1	0
Člověk a jeho svět	Prvouka	2	2	2	-	-	6	0
	Přírodověda	-	-	-	2	2		
	Vlastivěda	-	-	-	2	2	6	2
Umění a kultura	Hudební výchova	1	1	1	1	1	5	0
	Výtvarná výchova	1	1	1	2	2	7	0
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	3	3	2	2	2	10	0
Člověk a svět práce	Praktické činnosti	1	1	1	1	1	5	0
Týdenní hodinová dotace a disponibilní hodiny							104	14
Celkový týdenní počet hod. – maximum týdně		21	22	24	25	26	118	

Poznámky učebnímu plánu

Celková týdenní hodinová dotace je RVP ZV stanovena:

pro 1.-2.ročník maximálně 22 hodin

pro 3.-5.ročník maximálně 26 hodin

1. Závazná minimální časová dotace je uváděna u jednotlivých vyučovacích předmětů. Lze ji navýšit podle záměrů školy prostřednictvím disponibilních hodin – pro 1.- 5.ročník celkem o 9 vyučovacích hodin.

2. Celková časová dotace 118 hodin týdně (včetně disponibilních) je pro 1. – 5.ročník závazná.

3. Učební plán lze modelovat variabilně podle vzdělávacích potřeb žáků a pedagogických záměrů školy, neboť časová dotace uváděná rámcovým vzdělávacím programem je vztahována ke vzdělávacím oblastem a je doplněna disponibilní časovou dotací, jejíž využití je plně v kompetenci ředitele školy.

Poznámky k zařazení vzdělávacích oblastí do učebního plánu (určuje RVP ZV)

Jazyk a jazyková komunikace

Český jazyk a literatura

- vyučovací předmět je zařazen povinně do všech ročníků

Cizí jazyk

předmět s časovou dotací 3 hodiny týdně je zařazen povinně od 3. do 5. ročníku. S jeho zařazením je možné začít při zájmu žáků a souhlasu jejich rodičů i v nižších ročnících; přednostně musí být žákům nabídnuta výuka anglického jazyka; pokud žák (jeho zákonný zástupce) zvolí jiný cizí jazyk než anglický, musí škola prokazatelně upozornit zákonné zástupce žáka na skutečnost, že ve vzdělávacím systému nemusí být zajištěna návaznost ve vzdělávání zvoleného cizího jazyka při přechodu žáka na jinou základní nebo střední školu

Matematika

- předmět je povinně zařazen do všech ročníků

Informační a komunikační technologie

- učivo v 1. – 4. ročníku je realizováno jako součást jiných vyučovacích předmětů;

- v 5. ročníku je zařazován jako samostatný vyučovací předmět, je též spojován s obsahem jiných vyučovacích předmětů

Člověk a jeho svět

realizuje se v 1. – 3. ročníku ve vyučovacím předmětu prvouka a ve 4. – 5. ročníku v předmětech přírodověda a vlastivěda, tedy ve všech ročnících 1. stupně základního vzdělávání

Umění a kultura

realizuje se v samostatných vyučovacích předmětech hudební výchova a výtvarná výchova, které jsou zařazeny ve všech ročnících

Člověk a zdraví

tělesná výchova je zařazena do všech ročníků, její týdenní časová dotace nesmí klesnout pod 2 vyučovací hodiny;
výchova ke zdraví je realizována zejména v tělesné výchově, prvouce a přírodovědě

Člověk a svět práce

učivo vzdělávací oblasti se realizuje ve všech ročnících jako samostatný předmět pracovní činnosti

5. Učební osnovy

5.1 Vzdělávací oblast: JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE

5.1.1 Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura

Charakteristika

Vzdělávací oblast Jazyk a jazyková komunikace zaujímá stěžejní postavení ve vzdělávacím procesu. Jazyková výuka má za cíl zejména podporu rozvoje komunikačních kompetencí, vybavuje žáka a vybavuje žáka takovými znalostmi a dovednostmi, které mu umožní správně vnímat různá jazyková sdělení, rozumět jim, vhodně se vyjadřovat a účinně uplatňovat a prosazovat výsledky svého poznávání. Dovednosti získané ve výuce Českého jazyka a literatury jsou potřebné nejen pro kvalitní jazykové vzdělání, ale jsou důležité i pro úspěšné osvojování poznatků v dalších oblastech vzdělávání. Osvojení a užívání českého jazyka jako jazyka mateřského v jeho mluvené i písemné podobě otevírá cestu k poznání. Vytváří se tak předpoklady k úspěšnému dorozumívání s lidmi, učí interpretovat jejich vyjádření a reagovat na ně, učí se však porozumět sám sobě, své roli v různých komunikačních situacích, nalézt vlastní místo mezi vrstevníky i ve společnosti. Vede k formování hodnotové orientace a k citlivému a esteticky účinnému vnímání okolního světa i sebe sama.

Předmět Český jazyk a literatura má komplexní charakter, ale pro přehlednost je rozdělen do tří složek- Komunikační a slohová výchova, Jazyková výchova a Literární výchova. Ve výuce se vzdělávací obsah jednotlivých složek prolíná.

V komunikační a slohové výchově se žáci učí vnímat a chápat různá jazyková sdělení (mluvená i psaná), číst s porozuměním, kultivovaně psát a mluvit a rozhodovat se na základě přečteného i vnímaného textu. Žáci se učí výstižně formulovat a sdělovat své myšlenky, rozumět různým textům a posuzovat jejich obsah.

V jazykové výchově žáci získávají vědomosti a dovednosti potřebné k osvojování spisovné podoby českého jazyka a poznávání. Jazyková výchova vede žáky k přesnému a logickému myšlení, které je základním předpokladem jasného, přehledného a srozumitelného vyjadřování. Při rozvíjení potřebných znalostí a dovedností se uplatňují a prohlubují i jejich obecné intelektové dovednosti (porovnávání, třídění), a tak se český jazyk stává od počátku vzdělávání nástrojem získávání většiny informací i předmětem poznávání.

V literární výchově žáci poznávají prostřednictvím četby základní literární druhy. Postupně získávají a rozvíjejí čtenářské návyky i schopnosti tvořivé recepce, interpretace a produkce literárního textu. Žáci dospívají k takovým poznatkům a prožitkům, které mohou pozitivně ovlivnit jejich postoje, životní hodnotové orientace a obohatit jejich duchovní život.

Výuka probíhá v kmenových třídách a v počítačové učebně.

Časová dotace: 1. ročník - 9 vyuč. hodin, 2.ročník – 9 vyuč. hodin, 3. ročník –8vyuč.hodin,
4. ročník – 7 vyuč.hodin, 5. ročník - 7vyuč.hodin **35 týdně**

Celková dotace hodin českého jazyka a literatury: 35 vyuč. hodin týdně + 5 disponibilních hodin

Cíle:

Vzdělávání v daném předmětu směřuje k těmto cílům:

- dorozumění se s ostatními lidmi
- pochopení jazyka v komunikaci
- pochopení jazyka jako nástroje celoživotního vzdělávání
- navazování kontaktů
- rozvíjení pozitivního vztahu k mateřskému jazyku
- formulace myšlenek v ústním i písemném projevu
- úcta k historickému a kulturnímu bohatství jazyka jako prostředku vývoje národa
- vnímání a prožitek slovesných uměleckých děl
- diskuse o svých názorech

projekty

kooperativní vyučování

skupinová výuka

výukový software

knihovnické lekce

týmová práce

kulturní akce

Klíčové kompetence :

kompetence k učení:

žák

- vyhledává a třídí informace
- používá vhodné pomůcky
- pracuje s chybou

- užívá základní termíny

kompetence k řešení problémů:

žák

- využívá různé zdroje k řešení problémů
- hledá optimální řešení
- zodpovídá za svá rozhodnutí

kompetence komunikativní:

žák

- vyjadřuje výstižně ústně i písemně své myšlenky
- využívá získané informace v praktickém životě
- zapojuje se do diskuse, interpretuje své názory

kompetence sociální a personální:

žák

- spolupracuje v týmu, ve skupině
- respektuje schopnosti členů skupiny
- vzájemně pomáhá

kompetence občanské:

žák

- respektuje kulturní tradice jazyka

kompetence pracovní:

žák

- dodržuje stanovená pravidla
- zodpovědně přistupuje k plnění povinností

Průřezová témata:

OSV

- rozvoj schopností poznávání
- řešení problémů a rozhodovací dovednosti
- komunikace
- poznávání lidí
- kreativita
- seberegulace a sebeorganizace
- psychohygiena

- hodnoty, postoje, praktická etika

VMEGS

- Evropa a svět nás zajímá
- objevujeme Evropu a svět
- jsme Evropané

MUV

- kulturní difference
- lidské vztahy

EV

- vztah člověka k prostředí
- lidské aktivity a problémy životního prostředí

MEV

- kritické myšlení a vnímání mediálních sdělení
- interpretace vztahů mediálních sdělení a reality vnímání autora mediálních sdělení

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková výchova
Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura
 Ročník: 1.

výstupy	učivo	přesahy	průřezová témata
JAZYKOVÁ VÝCHOVA - Rozlišuje podobu slova – grafickou i zvukovou, členění slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky. Chápe významy slov. KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA - Čte a rozumí textu přiměřenému svému věku. - Dovede reagovat na mluvené pokyny vhodné pro daný věk. - Vybere a aplikuje komunikační prostředky a výrazy. - Dbá na správnou výslovnost. - Dodržuje tempo řeči a správné dýchání v krátkém mluveném projevu. - Využívá v běžných školních i mimoškolních situacích verbálních i nonverbálních komunikací. - Srozumitelně vyjádří svoji zkušenost. - Dodržuje čitelnost psaného projevu a zachovává základní hygienické a pracovní návyky. - Zvládá psaní v přirozené velikosti, dodržuje sklon písma, kontroluje vlastní písemný projev	Hláskosloví, stavba slova, nauka o slově. Pravopis – diakritická znaménka. Sluchová analýza a syntéza slabik a slov. Formulace otázek a odpovědí. Zdvořilostí obraty – pozdravy, oslovení, omluva, prosba. Výslovnost samohlásek krátkých i dlouhých souhláskových skupin. Přednes krátkých básní, říkadel a rozpočítadel. Dramatizace pohádek a příběhů s jednoduchým dějem. Krátké vyprávění dle vlastních zážitků. Správné sezení, držení tužky a pera, umístění sešitů, sklon písma a sešitu, hygiena zraku. Automatizace psaného projevu.	HV: Rytmická a pohybová cvičení. PRV: Doma, škola. HV: Rozpočítadla, rytmická cvičení. PRV: Denní režim, škola, doma. PRV: Nemoc a zdraví.	OSV: Rozvoj schopnosti poznávání OSV: Rozvoj schopnosti poznávání. Kreativita. VMEGS: Evropa a svět nás zajímá. OSV: Seberegulace a sebeorganizace. Psychohygiena.

výstupy	učivo	přesahy	průřezová témata
- Dovede seřadit ilustrace podle děje. LITERÁRNÍ VÝCHOVA - U vybraných textů přiměřených danému věku užívá při přednesu z paměti vhodného tempa. - Vyjádří vlastními slovy dojmy z přečteného textu.	Poslech a vypravování pohádek. Respektování role vypravěče a posluchače Četba říkánek a básní. Čtení povídek s dětskými hrdiny. Přednes básně. Zážitkové čtení a naslouchání. Próza a poezie, hádanky, spisovatel, básník, ilustrátor. Knihovnické lekce.	PRV: Pohádky. VV: Ilustrace, výtvarné vyjádření reality.	OSV: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti. Hodnoty, postoje, praktická etika. OSV: Rozvoj schopnosti poznávání. Kreativita. Komunikace. OSV: Rozvoj schopnosti poznávání. Kreativita.

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková výchova
Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura
Ročník: 2.

Výstupy	učivo	přesahy	průřezová témata
JAZYKOVÁ VÝCHOVA - Rozlišuje podobu slova – grafickou i zvukovou, členění slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky. - Chápe významy slov. Porovnává a rozlišuje slova významem nadřazená, souřadná, podřazená, vyhledává je v textu. - Rozlišuje slova zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost. - Rozezná podstatná jména a slovesa v základním tvaru. - Rozlišuje v psaném i mluveném projevu druhy vět podle postoje mluvčího a tvoří je. - Rozlišuje tvrdé, měkké, obojetné souhlásky a odůvodňuje pravopis i, í, y, ý, po tvrdých a měkkých souhláskách na základě osvojených znalostí. Výslovnost a psaní skupin dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě. Správně píše slova s ú, ů, u.	Hláskosloví, stavba slova, nauka o slově. Vyslovování a psaní souhlásek na konci a uvnitř slov. Abeceda - řazení písmen a slov. Slova nadřazená, podřazená, souřadná. Seznamování s některými slovními druhy – podstatná jména, slovesa, předložky, spojky. Tvarosloví – tvary slov. Druhy vět podle postoje mluvčího, výběr vhodných jazykových prostředků, začátek, konec věty. Řazení vět v textu. Pravopis i, í, y, ý, po tvrdých a měkkých souhláskách. Psaní skupin dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě. Psaní slov s ú, ů, u. Vlastní a obecná podstatná jména. Velká písmena na začátku vět.	HV: Rytmiická a dechová cvičení. PRV: Naše okolí.	OSV: Rozvoj schopnosti poznávání OSV: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti.

výstupy	učivo	přesahy	průřezová témata
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA • Čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti. • Porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti. • Respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru. • Pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost. • V krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči. • Volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích. • Na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev. • Zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním. • Píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky, kontroluje vlastní písemný projev. • Píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení. • Seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh.	Četba jednoduchých textů, upevňování čtenářských dovedností. Formy společenského styku – zdvořilostní obraty. Vzájemné respektování. Správné užívání slovního přízvuku a intonace. Přednášení literárních textů, tvoření rýmů, říkanek. Dramatizace pohádek a povídek. Jednoduché jazykové projevy. Dodržování hygienických a pracovních návyků. Odstraňování individuálních nedostatků v psaném projevu. Korekce chyb v jednoduchých sděleních. Spojování obsahu textu s ilustrací, vyprávění příběhu, pohádky. Domýšlení příběhu a pohádky.	HV: Hudebně pohybová cvičení. PRV: Příběhy, básně, roční období. EV: Lidské aktivity a problémy životního prostředí. VV: Ilustrace	OSV:Řešení problémů a rozhodovací dovednosti. OSV:Hodnoty,postoje, praktická etika. MUV:Kulturní diference Lidské vztahy. VMEGS:Objevujeme Evropu a svět. VMEGS:Jsme Evropané. OSV:Seberegulace a sebeorganizace. OSV:Psychohygiena.

výstupy	učivo	přesahy	průřezová témata
LITERÁRNÍ VÝCHOVA • Čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku. • Vyjadřuje své pocity z přečteného textu. • Rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění. • Pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností.	Výrazný přednes básní, říkanek a jiných textů. Sestavení osnovy, technika mluveného projevu, dějové složky a jejich návaznost. Rozpočítadla, hádanky, pohádky, povídky, spisovatel, básník, volná reprodukce textu, dramatizace. Praktické čtení (technika čtení), věcné čtení (zdroj informací), tiché čtení.	ICT: Práce s informacemi dle věkových zvláštností. ČJ: Televizní reklama a pohádky, divadelní představení. EV: Vztah člověka k prostředí.	

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková výchova
Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura
 Ročník: 3.

výstupy	učivo	přesahy	průřezová témata
JAZYKOVÁ VÝCHOVA - Rozlišuje podobu slova – grafickou i zvukovou, členění slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky. - Chápe významy slov. Porovnává a rozlišuje slova významem nadřazená, souřadná, podřazená, vyhledává je v textu. - Rozlišuje slova zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost. - Rozezná podstatná jména a slovesa v základním tvaru. - Rozlišuje v psaném i mluveném projevu druhy vět podle postoje mluvčího a tvoří je. - Rozlišuje tvrdé, měkké, obojetné souhlásky a odůvodňuje pravopis i, í, y, ý, po tvrdých a měkkých souhláskách na základě osvojených znalostí. Výslovnost a psaní skupin dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě. Správně píše slova s ú, ů, u.	Prohlubování a upevňování učiva. Slova nadřazená, podřazená, souřadná, slova opačného a podobného významu. Slovní druhy v základním tvaru, rozlišení ohebných a neohebných slovních druhů, seznámení se slovesem být v přítomném čase (AJ) Tvarosloví – skloňování a časování. Skladba – věta jednoduchá a souvětí, spojky a jejich funkce, spojovací výraz. Pravopis i, í, y, ý, po tvrdých a měkkých souhláskách na základě osvojených znalostí. Vyjmenovaná slova a slova k nim příbuzná, psaní i, í, y, ý po obojetných souhláskách. Vlastní a obecná podstatná jména. Velká písmena na začátku vět. Pravopis slov s ú, ů, u. Pravopis skupin dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě.	ICT: Práce s informacemi, výukové programy, slovníky, pravidla českého pravopisu. AJ: Sloveso být. PRV: Obec, vlast.	OSV: Rozvoj schopnosti poznávání. Řešení problémů a rozhodovací dovednosti.

výstupy	učivo	přesahy	průřezová témata
LITERÁRNÍ VÝCHOVA • Čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku. • Vyjadřuje své pocity z přečteného textu. • Rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění. • Pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností.	Tvořivá práce s literárním textem, přednes, dramatizace, vlastní tvorba. Tvorba krátkých mluvených a psaných projevů. Základní literární útvary – poezie, próza. Odhalení podstaty sdělení, porovnávání získaných poznatků, uspořádání, obhájení, vlastních názorů. Vlastní tvorba textu.	PRV: Člověk a jeho svět. ICT: Práce s informacemi. VV: Zachycení reality ve výtvarném projevu. Ilustrace.	OSV: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti. Rozvoj schopnosti poznávání. EV: Vztah člověka k prostředí. MEV: Vnímání autora mediálního sdělení. Kritické čtení a vnímání mediálního sdělení.

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková výchova
Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura
 Ročník: 4.

výstupy	učivo	přesahy	průřezová témata
JAZYKOVÁ VÝCHOVA • Porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a vícevýznamová. • Rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku. • Určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu. • Rozlišuje slova spisovná a nespisovná. • Vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty. • Odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změni větu jednoduchou v souvětí. • Užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje • Píše správně i, í, y, ý ve slovech po obojetných souhláskách • Zvládá základní příklady syntaktického pravopisu	Stavba slova – kořen, předpona, přípona, vyhledávání, zdůvodňování, slova příbuzná, psaní předpon a předložek. Mluvnické kategorie podstatných jmen – vzory. Mluvnické kategorie u sloves – způsob, infinitiv, určitý tvar sloves. Zájmena – osobní, přivlastňovací. Seznámení s ostatními slovními druhy. Práce s pravidla českého pravopisu. Texty v dialekttech. Základní skladební dvojice – podmět a přísudek. Rozpozná přímou řeč. Orientační seznámení s přímou řečí. Věta jednoduchá a souvětí. Tvorba souvětí. Spojovací výrazy a jejich užití v textu. Vyjmenovaná slova, zvláštnosti v pravopisu. Shoda podmětu s přísudkem. Čárka ve větě.	AJ: Zájmena osobní a přivlastňovací.	OSV: Rozvoj schopnosti poznávání. Řešení problémů a rozhodovací dovednosti.

výstupy	učivo	přesahy	průřezová témata
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA - Čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas. - Rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává. - Posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení. - Reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta. - Vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku. - Rozpozná manipulativní komunikaci v reklamě. - Volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru. - Rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace. - Píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry. - Sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev dodržením časové posloupnosti.	Praktické čtení – pozorné, plynulé, uvědomělé. Práce s informacemi – třídění a porovnávání informací. Vystižení jádra sdělení, práce s textem, členění textu. Vlastní tvorba textu. Technika mluveného projevu, dějové následnosti. Forma společenského styku – formální a neformální dialog. Komunikační pravidla, posuzování a třídění informací. Technika mluveného projevu, intonace, frázování, barva hlasu, prezentace názorů. Práce s pravidly českého pravopisu. Užití pravidel v mluveném i psaném projevu. Forma společenského styku – žádosti, přihlášky. Vytváření osnovy. Dodržování časové posloupnosti. Obsahová a formální stránka textu.	VL: Naše vlast. PŘ: Rozmanitost přírody. ČJ: Televizní vysílání, divadelní představení. ICT: Práce i informacemi. VV: Ilustrace, výtvarné vyjádření reality. HV: Písň regionů.	OSV: Komunikace. Poznávání lidí. MEV: Interpretace vztahů mediálních sdělení a reality. MEV: Stavba mediálního sdělení. Fungování a vliv médií ve společnosti.

výstupy	učivo	přesahy	průřezová témata
LITERÁRNÍ VÝCHOVA • Vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je. • Volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma. • Rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů. • Při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy.	Správné a plynulé čtení, technika čtení, uvědomělé čtení, dětský hrdina v knihách, v divadle a filmu, vedení záznamů o přečtených knihách. Prezentace knih. Reprodukce textu, vlastní tvorba, dramatizace, ilustrace. Odlišení příběhů a pohádek. Základní druhy a žánry dětské literatury. Práce se slovníky a encyklopediemi. Termíny: próza, poezie, báje, pověst, povídka, pohádka, divadelní představení.	VL: Naše vlast. PŘ: Rozmanitost přírody. ČJ: Televizní a filmové představení, knihovnické lekce. ICT: Práce s informacemi.	EV: Vztah člověka k prostředí. Lidské aktivity a problémy životního prostředí.

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková výchova
Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura
Ročník: 5.

výstupy	učivo	přesahy	průřezová témata
JAZYKOVÁ VÝCHOVA - Porovnává významy slov, slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová. - Rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku. - Určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu.	Slova jednovýznamová a mnohovýznamová, antonyma, homonyma, synonyma. Výběr slov významově nejbližších. Nahrazení slova slovem protiklad., významem stejným nebo podob., cit. zabarv., nespisovné spisovným. Vyhledání vícevýznamového slova, vysvětlení jeho dalších významů. Rozhodnutí, zda dvojice slov splňuje požadovanou podmínku (pro opozita). Určení kořenu, předpona, přípona, koncovka, rozlišení slova příbuzného a tvaru téhož slova, předpony s-, z-, vz-, předložky s, z. Rozlišení slov příbuzných se zadaným slovem. Uvedení příbuzných slov. Slovní druhy ohebné i neohebné. Podstatná jména – rod, číslo, pád, vzor. Přídavná jména – druhy, skloňování. Zájmena – druhy, skloňování Číslovky – druhy. Použití správ. tvaru jmen v mluv. i psaném projevu. Slovesa –osoba, číslo, způsob ,čas ,zvrtná slovesa, jednoduchý a složený slovesný tvar.	AJ: Číslovky, příslovce.	OSV: Rozvoj schopnosti poznávání. Řešení problémů a rozhodovací dovednosti.

výstupy	učivo	přesahy	průřezová témata
- Rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary. - Vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty. - Odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změni větu jednoduchou v souvětí. - Užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje. - Píše správně i, í, y, ý ve slovech po obojetných souhláskách	Výběr věty, která obsahuje/ neobsahuje určený slovní druh. Rozlišení gramaticky správně napsané věty. Spisovný a nespisovný jazyk. Práce s pravidly českého pravopisu. Vyhledávání v textu nespis. tvaru podstat. a přídavného jména a slovesa a nahrazení ho tvarem spisovným. Doplnění mluvnic. a pravopisně správného tvaru podstat. jména do věty (1.a 4 .pád r. muž. životný). Základní skladební dvojice. Druhy podmětu a přísudku. Věta jednoduchá a souvětí. Vyhledání ZSD ve větě. Vyhledání určovací skladeb. dvojice ve větě. Rozlišení věty jednoduché a souvětí. Rozhodnutí , který větný vzorec odpovídá zadanému větnému celku. Spojky a spojovací výrazy – pravidla jejich užití. Užití vhodných spojov. výrazů v souvětí při zachování smyslu. Nahrazení spoj. výrazů v souvětí při zachování smyslu. Spojení vět vhodným spojov .výrazem. Psaní / doplnění i/y ve vyjmen. slovech a příbuz.slovech. Správné psaní z hlediska pravopisu lexikálního a morfologického. Vyjmenovaná slova, příbuzná slova.		

výstupy	učivo	přesahy	průřezová témata
Zvládá zákl. příklady syntaktického pravopisu	Shoda přísudku s podmětem, správné tvary přičestí minul. činného v mluv. i psaném projevu. Čárka ve větě (oslovení, několikanásobný větný člen).		

výstupy	učivo	přesahy	průřezová témata
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA			
- Čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas. - Rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává. - Posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení. - Reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta. - Vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku.	Uvědom., plynulé čtení náročnějších textů, tiché a hlasité čtení, čtení s porozuměním, členění textu. Vystižení hlav. myšlenky textu. Posouzení pravdiv.-nepravdivosti tvrzení. Výběr vhod. nadpisu, vyhledávání odpovědi v textu na otázku. Hledání informací – členění, třídění, výběr, klíč. slov, faktů, výpis požadované info z textu, rozhodnutí o nepodstatných info, utřídění přeč.info, Osnova mluv. a psan. projevu. Orientace v textu, vyhledávání informací. Členění textu, práce s textem, vlastní tvorba jednod. sloh. útvaru (adresa, vzkaz, oznámení, pozvánka). Posouzení úplnosti sloh. útvaru. Sestavení příběhu, sdělení na základě čas. a příčin. souvislosti, výběr závěrečné věty z nabídky. Reprodukce/psaní obsahu vyslechnutého sdělení Reprodukce vzkazu druhé osobě. Forma společen. styku. Typy a pravidla dialogů. Vedení dialogu, zanechání vzkazu na záznam.,	VL: Naše vlast. PŘ: Rozmanitost přírody.	OSV: Komunikace. Poznávání lidí. MEV: Interpretace vztahů mediálních sdělení a reality. EV: Vztah člověka k prostředí. MEV: Stavba mediálního sdělení. Fungování a vliv médií ve společnosti.

výstupy	učivo	přesahy	průřezová témata
- Rozpozná manipulativní komunikaci v reklamě. - Volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru. - Rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace. - Píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry. - Sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev dodržením časové posloupnosti.	posouzení úplnosti dialogu, telef.rozhovoru. Presentace vlastního názoru. Změna dialogu na vzkaz. Výběr ukázek ovlivňujících lidské rozhodování. Výběr z nabídky možností, čeho chtěla reklama dosáhnout. Technika mluveného projevu, presentace vlastního názoru. Předvedení s náležitou intonací, přízvukem a tempem řeči různých sdělení(oznámení, příkaz, prosba, omluva), respektování rozdíl. adresáta. Vhodné představení se ostatním dětem, dosp. Práce s pravidly českého pravopisu, užití v mluven. i psan. projevu. Rozlišení spis. a nespis.výslovnosti ve slyšené ukázce. Využití spis. výslovnosti při veřej.komunikač. situaci. Správné psaní vyprávění po stránce obsahové i formální. Popis předmětu(zvířete/ osoby), popis prac.postupu. Psaní soukromého dopisu. Doplnění chybějících údajů dopisu. Vytváření osnovy(minimál. o 3 bodech). Dodržování časové posloupnosti. Obsahová formální stránka textu. Role vypravěče a posluchače. Zařazení do přečtené ukázky vyprávění nabízený text na vhodné místo	AJ: Fráze	

výstupy	učivo	přesahy	průřezová témata
LITERÁRNÍ VÝCHOVA - Vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je. - Volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma. - Rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů - Při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy.	Správné a plynulé čtení, technika čtení, uvědomělé čtení, dětský hrdina v knihách, v divadle a filmu, vedení záznamů o přečtených knihách. Presentace knih- zpracování struč. sdělení (referátu) o přečtené knize, zápis do čtenář. deníku či zakládání do portfolia. Vyjádření působení vyslechnuté či přečtené ukázky na žáka. Přednes a reprodukce textu, vlastní tvorba textu na dané či vlastní téma, dramatizace, ilustrace. Písemná tvorba pohádky, bajky. Odlišení příběhů a pohádek. Základní druhy a žánry dětské literatury, výběr z úryvku poezie, komiksu, z naučného textu- encyklopedie, z návodu na použití, z pohádky. Práce se slovníky a encyklopediemi. Termíny: próza, poezie, báje, pověst, povídka, pohádka, divadelní představení. Rozlišení pojmů pohádka, pověst, bajka. Rozlišení poezie a prózy.	ČJ: Televizní vysílání a divadelní představení. Knihovnické lekce. ICT: Práce s informacemi.	VMEGS: Jsme Evropané. Objevujeme Evropu a svět.

5.1.2 Vyučovací předmět: Anglický jazyk

Charakteristika

V anglickém jazyce se rozvíjí komunikativní schopnosti žáka s cílem dorozumět se s cizincem v běžných životních situacích a pohovořit o jednoduchých tématech. Žáci si uvědomují důležitost jazykového vzdělání a jsou motivováni k dalšímu studiu cizích jazyků, které slouží především jako předpoklad pro komunikaci v Evropě a ve světě. Žáci překonávají možné komunikační bariéry mezi lidmi z jiných zemí, poznávají odlišné kulturní tradice a chápou potřebu tolerance a mezinárodního porozumění.

Základem výuky je rozvoj konverzace, poslechu, čtení a psaní.

Výuka probíhá v jazykové učebně, v kmenových třídách .

Časová dotace: 3.– 5.ročník – 3 vyuč.hodiny týdně

Celková dotace hodin anglického jazyka: 9 vyuč. hodin týdně

Cíle:

Vzdělávání v daném předmětu směřuje k těmto cílům:

- pochopení základů lexikálního principu pravopisu
- základy komunikace
- poznávání kulturně historických tradic zemí EU a světa
- užití osvojených dovedností v praktickém životě
- význam znalosti cizího jazyka pro další vzdělávání a uplatnění na trhu práce

Forma realizace:

skupinová výuka

týmová práce

výukový software, video

projekty

interaktivní výuka

Klíčové kompetence :

kompetence k učení:

žák

- vyhledává a třídí informace
- vyhledává a pracuje s chybou

- při tvořivé práci má radost z úspěchu

kompetence k řešení problémů:

žák

- hledá různá řešení problémů
- využívá různé zdroje k řešení problémů
- zodpovídá za svá rozhodnutí

kompetence komunikativní:

žák

- vyjadřuje výstižně své myšlenky
- vyhledává a třídí informace
- používá získané informace v praktickém životě
- zapojuje se do diskuse

kompetence sociální a personální:

žák

- spolupracuje v týmu, ve skupině
- respektuje schopnosti členů skupiny
- vzájemně pomáhá

kompetence občanské:

žák

- respektuje kulturní a historické tradice jazyka

kompetence pracovní:

žák

- dodržuje stanovená pravidla
- využívá získané znalosti v praktickém životě

Průřezová témata:

OSV

- rozvoj schopností poznávání
- řešení problémů a rozhodovací dovednosti
- komunikace

- poznávání lidí
- kooperace a kompetice

VDO

- občan, občanská společnost a stát

VMEGS

- Evropa a svět nás zajímá
- jsme Evropané

MUV

- multikulturalita
- lidské vztahy

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Vyučovací předmět: Anglický jazyk

Ročník: 3.

výstupy	učivo	přesahy	průřezová témata
ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI - Rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně - Zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal - Rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální podporu - Rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální podporu - Přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení - Píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy	Základní fonetické znaky (pasivně) Slovní zásoba z okruhů: barvy, školní potřeby, čísla, zvířata, rodina, tělo, oblečení, nálady a pocity. Reakce na pokyny, jednoduché otázky a odpovědi, vyjádření souhlasu a nesouhlasu. Četba krátkých textů. Základní pravidla výslovnosti – přízvuk, vázání, rytmus, melodie. Básničky, říkadla a písně. Poslech jednoduchých dialogů. Napodobování výslovnosti. Práce s osvojenou slovní zásobou, sloveso TO BE, TO HAVE, TO LIKE otázka, zápor, člen – součást podstatného jména, existenční.vazba čísla 0-20, Abeceda- hláskování. Tematická slovní zásoba. Obrázkové slovníky. Karty slovní zásoby.	PRV: Místo, kde žijeme. ČJ: Komunikační a slohová vých. HV: Písně. TV:Hudeb. pohyb. hry. ČJ: Literatura ČJ: Mluvnické kategorie. MA: Čísla PRV: Lidé kolem nás. Lidé a čas. VV: Karty, ilustrace. PČ: Práce s drobným materiálem.	OSV: Rozvoj schopností poznávání. OSV: Poznávání lidí, komunikace. Kooperace a kompetice. OSV: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti. MUV: Multikulturalita. Lidské vztahy.

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Vyučovací předmět: Anglický jazyk

Ročník: 4.

výstupy	učivo	přesahy	průřezová témata
POSLECH S POROZUMĚNÍM - Rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností - Rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojených témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu - Rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální podporu	Prohlubování frází, reakce na nové pokyny a otázky učitele. Básně, písně. Odlišnost českého a anglického slovosledu. Četba a poslech krátkých autentických textů. Volný překlad, napodobování výslovnosti. Práce s textem, jeho obměna. Odpovědi na otázky. Tvorba otázek. Obrázkové slovníky. Práce s internetem. Tematická slovní zásoba. Základní gramatické struktury a typy vět.	ČJ: Formy spol. styku. Literatura. HV: Písně. TV: Hudebně pohybové činnosti. PŘ: Rozmanitost přírody. Člověk a jeho zdraví. VL: Lidé kolem nás. VV: Karty, plakáty, ilustrace. PČ: Práce s drobným materiálem.	OSV: Komunikace. Poznávaní lidí. Kooperace a kompetice. OSV: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti. OSV: Rozvoj schopnosti poznávání.

výstupy	učivo	přesahy	průřezová témata
MLUVENÍ • Zapojí se do jednoduchých rozhovorů • Sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojených témat • Odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojených témat	Pravidla komunikace. Jednoduchá konverzační cvičení. Reakce na otázky. Práce se slovníkem v komunikačních situacích. Použití neurčitého členu. Pravidelné množné číslo. Číslovky 0 – 100. Předložky. Existenční vazba. Slovesa TO BE, TO HAVE, CAN – časování, otázka, zápor, krátké odpovědi. Otázka pomocí DO/DOES. Přítomný čas prostý a průběhový, minulý prostý(úvod).Pořádek slov ve větě. Porozumění příběhu, pohádce, role v příběhu, dramatizace, hry. Práce s textem. Porovnávání textu. Jednoduché odpovědi na otázky o sobě samém, dalších osobách, prostředí, v němž žije, každodenních činnostech a potřebách a způsobu života.	ČJ: Mluvnické kategorie. MA: Čísla ČJ: Literatura	OSV: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti. Rozvoj schopnosti poznávání. OSV: Komunikace. Kooperace a kompetice.

výstupy	učivo	přesahy	průřezová témata
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM • Vyhledává potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojeným tématům • Rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu PSANÍ • Napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života • Vyplní osobní údaje do formuláře	Reakce na jednoduché a srozumitelné otázky k textu. Rozpoznání známých slov a slovních spojení. Práce s časopisy, s interaktivní tabulí a internetem. Psaní jednoduchých izolovaných frází a vět. Uvedení konkrétních informací (jméno, příjmení, věk, adresa, národnost, zájmy, co vlastní, co umí).	ČJ: Formy spol. styku. HV: Písň. VV: Zachycení reality.	VDO: Občan, občanská společnost a stát. VMEGV: Jsme Evropané. Evropa a svět nás zajímá. MUV: Multikulturalita. Lidské vztahy.

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Vyučovací předmět: Anglický jazyk

Ročník: 5.

výstupy	učivo	přesahy	průřezová témata
POSLECH S POROZUMĚNÍM - Rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností - Rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojených témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu - Rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální podporu	Formy společenského styku, fráze, obraty. Prohlubování učiva. Porozumění složitějším pokynům učitele, Porozumění jednoduchým číselným údajům. Četba a poslech autentických textů. Využití časopisů. Volný překlad. Porozumění hlavní myšlenky v jednod. textech. Vyhledávání informace k tématu v čas. nebo web stránce a její využití. Porozumění ústním sdělením a otázkám u známých témat při zřetel. a pomalém projevu. (rodina, škola, volný čas...). Práce s poslechovým textem. Vytvoření odpovědi na otázku týkající se poslechu. Tematická slovní zásoba. Odpovídající gramatické struktury a typy vět.	ČJ: Formy společenského styku. Literatura. HV: Písň. TV: Hudebně pohyb. činnosti. PŘ: Rozmanitost přírody. Člověk a jeho zdraví. VL: Lidé kolem nás. Místo, kde žijeme. Lidé a čas. VV: Karty, plakáty. PČ: Práce s drobným materiálem.	OSV: Poznávání lidí. Komunikace. Kooperace a kompetice. OSV: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti. OSV: Rozvoj schopnosti poznávání.

výstupy	učivo	přesahy	průřezová témata
MLUVENÍ • Zapojí se do jednoduchých rozhovorů • Sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojených témat • Odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojených témat	Pravidla komunikace. Konverzační oblasti. Formy společenského styku. Reakce na otázky. Sdělení informací. Jednoduché reakce v dané roli. Určitý člen, rozkaz, přivlastňovací pád. Nepravidelné množné číslo. Přivlastňovací zájmena .Přídavná jména Slovesa TO BE,TO HAVE,TO CAN- časování, zápor, krátké odpovědi. Přítomný čas prostý a průběhový- otázka, zápor. Otázka pomocí DO/ DOES. Pořádek slov ve větě. Otázka HOW MANY, HOW MUCH. Určování času (hodiny). Sloveso MUST (úvod). Porozumění příběhu, pohádce, role v příběhu, dramatizace, hry. Práce s textem. Porovnávání textu. Popis sebe samého, další osoby, prostředí, v němž žije, každodenní činnosti a potřeby a způsob života. Popis plánů a minulých zážitků. Vyprávění jednoduchého příběhu jako sledu jednotlivých událostí.	ČJ: Mluvnické kategorie. MA: Čísla	OSV: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

výstupy	učivo	přesahy	průřezová témata
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM - Vyhledává potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojeným tématům - Rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu PSANÍ - Napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života - Vyplní osobní údaje do formuláře	Odpovědi na otázky k textu. Práce s autentickým textem. Obměna textu. Rozpoznání známých slov, slovních spojení a jednoduchých vět. Porozumění tématu krátkého textu. Vyjádření smyslu textu svými slovy. Práce s časopisy, s interaktivní tabulí a internetem. Psaní jednoduchých izolovaných frází a vět. Písemné převyprávění jednod. obsahu textu s pomocí obrázku nebo osnovy. Uvedení konkrétních informací (jméno, příjmení, věk, adresa, národnost).	ČJ: Literatura.	OSV: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti. OSV: Rozvoj schopnosti poznávání. OSV: Komunikace. Kooperace a kompetice. .

výstupy	učivo	přesahy	průřezová témata
		ČJ: Formy společenského styku.	VDO: Občan, občanská společnost a stát. VMEGV: Jsme Evropané. Evropa a svět nás zajímá. MUV: Multikulturalita. Lidské vztahy.

5.2 Vzdělávací oblast: MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE

5.2.1 Vyučovací předmět: Matematika

Charakteristika

Matematika poskytuje žákům vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě. Rozvíjí u žáků paměť, představivost, logické a abstraktní myšlení. Žáci si prostřednictvím matematiky osvojují základní matematické pojmy a vztahy, získávají dovednosti poradit si s praktickými úlohami, učí se vnímat složitosti reálného světa, využívat matematické poznatky a dovednosti v praktickém životě.

Výuka probíhá v kmenových třídách a v počítačové učebně.

Časová dotace: 1. ročník - 4 vyuč. hodiny, 2. ročník - 5 vyuč. hodin, 3. ročník - 6 vyuč. hodin
4. ročník - 5 vyuč. hodin, 5. ročník - 5 vyuč. hodin **25 hodin týdně**

Celková dotace hodin matematiky: 20 vyuč. hodin + 5 disponibilních hodin

Cíle:

Vzdělávání v daném předmětu směřuje k těmto cílům:

- pochopení matematických pojmů
- pochopení operací s čísly
- aplikaci matematiky v každodenním životě
- rozvíjení logického myšlení
- sebekontroly vlastních postupů
- řešení nestandardních úkolů
- spolupráci a kooperaci

Forma realizace:

skupinová výuka
týmová práce
výukový software
krátkodobé projekty
pokusy
interaktivní výuka

Klíčové kompetence :

kompetence k učení:

žák

- vybírá při učení vhodné způsoby a metody
- dokáže vyhledávat a třídit informace a využívá je v procesu učení a v praktickém životě
- výsledky porovnává, posuzuje a vyvozuje z nich závěry
- dokáže organizovat a řídit vlastní učení
- postupně si osvojuje termíny a znaky
- orientuje se v zadání slovních a logických úloh
- dokáže pracovat samostatně i v týmu
- poznává smysl osvojených postupů a využívá je v běžném životě

kompetence k řešení problémů:

žák

- ověřuje správnost řešení problémů
- chápe důležitost kontroly výsledků
- nalézá i vlastní řešení problémů, vybírá různé varianty
- získává potřebné informace k dosažení cíle

kompetence komunikativní:

žák

- vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu
- účelně komunikuje a spolupracuje při společné práci k dosažení společného cíle

kompetence sociální a personální:

žák

- dokáže pracovat ve skupině
- respektuje stanovená pravidla
- zažívá pocit sebeuspokojení a sebeúcty pro samostatném řešení nejnáročnějších úkolů
- respektuje schopnosti členů v týmu

kompetence pracovní:

žák

- bezpečně používá rýsovací a další potřeby
- dodržuje pravidla hygieny a bezpečnosti práce
- vybírá z nabízených i vlastních postupů

Průřezová témata:

OSV

- rozvoj schopností poznávání
- řešení problémů a rozhodovací dovednosti
- komunikace
- kooperace a kompetice
- poznávání lidí
- kreativita

VMEGS

- Evropa a svět nás zajímá

EV

- vztah člověka k prostředí
- lidské aktivity a problémy životního prostředí

Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace**Vyučovací předmět: Matematika**

Ročník: 1.

výstupy	učivo	přesahy	průřezová témata
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE - Používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků. - Čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti. - Užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose. - Provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly. - Řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace.	Číslo a početní operace. Přirozená čísla 0-20. Manipulace s předměty. Počítání prvků. Čtení a zápis přirozených čísel 0 - 20. Porovnávání čísel a zápis pomocí symbolů. Postavení čísel v číselné řadě. Číselná osa. Orientace na číselné ose. Sčítání a odčítání v oboru přirozených čísel 0 – 20 bez přechodu desítky. Zápisy příkladů. Jednoduché slovní úlohy ze života dětí. Užití osvojených početních operací.	HV: Rozpočítadla. PČ: Modelování.	OSV: Rozvoj schopnosti poznávání. OSV: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti. Kreativita.

výstupy	učivo	přesahy	průřezová témata
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY • Orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času. • Popisuje jednoduché závislosti z praktického života. • Doplnuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel. GEOMETRIE V ROVINĚ A PROSTORU • Rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci.	Orientace v čase (hodina, půlhodina). Časové úseky (den, týden, měsíc, rok). Matematické symboly (užití v praxi, čtení, zápis). Práce s údaji. Orientace v tabulkách, schématech, posloupnostech čísel. Využití v praktickém životě. Rovinné geometrické útvary (trojúhelník, čtverec, obdélník, kruh). Tělesa (krychle, kvádr, koule, válec).Poznávání a pojmenování útvarů v okolí a jejich třídění.	PRV: Denní režim. Roční období. Reálné situace. TV: Posuzování sportovních výkonů. PČ: Konstruktivní práce. Objekty v prostoru. VV: Kombinované techniky.	OSV: Kooperace a kompetice. Komunikace. Poznávání lidí. EV: Lidské aktivity a problémy životního prostředí. OSV: Rozvoj schopnosti poznávání. Řešení problémů a rozhodovací dovednosti.

Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace**Vyučovací předmět: Matematika**

Ročník: 2.

výstupy	učivo	přesahy	průřezová témata
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE - Používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků. - Čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 100, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti. - Užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose. - Provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly. - Řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace.	Upevňování a rozšiřování matematických dovedností. Číslo a početní operace. Přirozená čísla 0- 100. Čtení a zápis přirozených čísel 0 - 100. Porovnávání čísel a zápis pomocí symbolů. Postavení čísel v číselné řadě. Číselná osa. Jednotky, desítky Orientace na číselné ose. Obor přirozených čísel 0 – 100. Sčítání, odčítání, násobení, dělení. Nácvik násobilky. Písemné sčítání (jednotky, desítky) i s přechodem přes desítku. Jednoduché slovní úlohy ze života dětí. Užití osvojených početních operací. Slovní úlohy (o více, méně / kolikrát více, méně). Závislosti a práce s daty.	PRV: Reálné situace (škola, rodina, příroda).	OSV: Rozvoj schopnosti poznávání. OSV: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti.

výstupy	učivo	přesahy	průřezová témata
GEOMETRIE V ROVINĚ A PROSTORU • Rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci. • Porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky. • Rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině.	Rovinné geometrické útvary (trojúhelník, čtverec, obdélník, kruh). Tělesa (krychle, kvádr, koule, válec). Vyhledávání útvarů v okolí a jejich třídění. Jednotky délky (cm, m). Odhady, měření, porovnávání. Modelování geom. útvarů. Osová souměrnost a souměrné útvary. Práce v rovině (bod, přímka, úsečka, rýsování, popis, odhady, měření, porovnávání). Práce v prostoru (tělesa, modelování, reálné představy, pojmenování, měření).	PČ: Konstruktivní práce. Objekty v prostoru. VV: Kombinované techniky.	EV: Lidské aktivity a problémy životního prostředí. OSV: Rozvoj schopnosti poznávání. Řešení problémů a rozhodovací dovednosti.

Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace**Vyučovací předmět: Matematika**

Ročník: 3.

výstupy	učivo	přesahy	průřezová témata
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE - Používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků. - Čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti. - Užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose. - Provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly. - Řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace.	Upevňování a rozšiřování matematických dovedností. Číslo a početní operace. Přirozená čísla 0- 1000 Čtení a zápis přirozených čísel 0 - 1000. Porovnávání čísel a zápis pomocí symbolů. Zaokrouhlování čísel (stovky, desítky). Postavení čísel v číselné řadě. Číselná osa a orientace na ni. Jednotky, desítky, stovky. Obor přirozených čísel 0 – 1000. Sčítání, odčítání (z paměti, písemné algoritmy pro 2,3 –ciferná čísla, rozklad čísla). Násobení, dělení. Automatizace spojů násobilky. Dělení se zbytkem. Násobení, dělení dvojciferného čísla číslem jednociferným. Závorky a jejich užití. Slovní úlohy. Závislosti a práce s daty. Využití osvoj. mat. dovedností. Využití v praktic. životě.	PRV: Reálné situace (škola, rodina, příroda).	OSV: Rozvoj schopnosti poznávání. OSV: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti.

výstupy	učivo	přesahy	průřezová témata
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY • Orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času. • Popisuje jednoduché závislosti z praktického života. • Doplnuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel.	Orientace v čase. Jednotky času a převody. Automatizace v orientaci v čase. Závislosti a jejich vlastnosti. Matematické symboly (užití v praxi, čtení, zápis). Jednotky hmotnosti, délky, objemu a jejich užívání v praktickém životě. Vztahy a práce s daty. Orientace v tabulkách, schématech, grafech, diagramech. Orientační seznámení s jízdním řádem.	PRV: Změny v závislosti na čase. TV: Měření a porovnávání sportovních výkonů. PRV: Svět kolem nás.	OSV: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti. Kooperace a kompetice. EV: Vztah člověka k prostředí. VMEGS: Evropa a svět nás zajímá.

výstupy	učivo	přesahy	průřezová témata
GEOMETRIE V ROVINĚ A PROSTORU • Rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci. • Porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky. • Rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině.	Práce v rovině (bod, přímka, úsečka, polopřímka, polopřímky opačné, vzájemná poloha přímek). Základní geom. útvary (trojúhelník, čtverec, obdélník, čtyřúhelník, jejich strany, vrcholy, měření). Práce v prostoru (tělesa, modelování, reálné představy, pojmenování, měření). Modelování. Základní konstrukce. Jednotky délky (mm, cm, m, km). Odhady, měření, porovnávání, třídění. Modelování geom. útvarů. Osová souměrnost a souměrné útvary.	PČ: Konstruktivní práce. Objekty v prostoru. VV: Kombinované techniky.	EV: Lidské aktivity a problémy životního prostředí. OSV: Rozvoj schopnosti poznávání. Řešení problémů a rozhodovací dovednosti.

Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace

Vyučovací předmět: Matematika

Ročník: 4.

výstupy	učivo	přesahy	průřezová témata
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE - Využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení. - Provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel. - Zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel. - Řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel. - Modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku.	Početní operace v oboru přirozených čísel 0 – 1 000 000. Rozklad čísla a zápis v desítkové soustavě. Početní operace, písemné algoritmy v oboru přirozených čísel 0 – 1 000 000 (písemné násobení 1, 2, 3 -ciferným činitelem, písemné dělení 1-ciferným dělitelem). Odhady výsledků, kontrola výpočtů. Vztahy mezi početními operacemi. Užití závorek. Zaokrouhlování čísel (statisíce, desetitisíce, tisíce, stovky, desítky). Závislosti a práce s daty. Využití všech matematických operací při řešení. Složené slovní úlohy a jejich řešení. Tvorba slovních úloh. Využití zkušeností z praktického života. Zlomek, názorné vyjádření řešení, zápis zlomku.	VL: ČR a EU PŘ: Rozmanitost v přírodě. ICT: Získávání dat a informací.	OSV: Rozvoj schopnosti poznávání. OSV: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti.

výstupy	učivo	přesahy	průřezová témata
ZÁVISLOSTI,VZTAHY A PRÁCE S DATY • Vyhledává, sbírá a třídí data. • Čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy.	Práce s daty. Získávání, zaznamenávání, porovnávání, třídění dat. Praktické využití. Orientace v tabulkách, schématech, grafech, diagramech. Orientace v jízdních řádech. Tvorba grafů, tabulek. Praktické využití.	PŘ: Rozmanitost přírody. ICT: Zpracování dat. VL: ČR.	OSV: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti. Kreativita. VMEGS: Evropa a svět nás zajímá.

výstupy	učivo	přesahy	průřezová témata
GEOMETRIE V ROVINĚ A PROSTORU - Narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici); užívá jednoduché konstrukce. - Sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran. - Sestrojí rovnoběžky a kolmice. - Určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu. - Rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti.	Práce v rovině - vzájemná poloha přímek (rovnoběžnost, různoběžnost, kolmost). Základní geom. útvary – konstrukce, popis, rýsování (trojúhelník, čtverec, obdélník, kružnice). Práce v prostoru – tělesa, modelování kvádru, hranolu, krychle, koule, válce. Sítě krychle a kvádru. Povrch kvádru, krychle pomocí aplikace učiva o obvodu a obsahu obdélníka/čtverce. Úsečka (střed úsečky, měření, porovnávání, grafické sčítání/odčítání úseček. Jednotky délky a převody jednotek. Vzájemná poloha přímek (rovnoběžnost, různoběžnost, kolmost). Konstrukce. Obsah čtverce a obdélníka. Užití čtvercové sítě při výpočtech. Jednotky obsahu (cm²). Modelování geom. útvarů. Osová souměrnost, osa souměrnosti, souměrné útvary. Využití milimetrového papíru. Aplikace v praktickém životě.	PČ: Prostorové objekty. Práce s hlinou. PČ: Osově souměrné obrazce. VV: Dekorování výrobků.	OSV: Rozvoj schopnosti poznávání. Řešení problémů a rozhodovací dovednosti.

výstupy	učivo	přesahy	průřezová témata
NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY Řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky.	Číselné a obrázkové řady. Magické čtverce. Prostorová představivost. Hlavalamy. Slovní úlohy s netradičními postupy.	PČ: Modelování. Konstrukční práce. Prostorové objekty.	OSV: Rozvoj schopnosti poznávání. Řešení problémů a rozhodovací dovednosti.

Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace

Vyučovací předmět: Matematika

Ročník: 5.

výstupy	učivo	přesahy	průřezová témata
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE - Využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení. - Provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel. - Zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel.	Početní operace v celém oboru přirozených čísel. Využití komunikativnosti sčítání a násobení při řešení úlohy a zkoušky výpočtu Využití asociativnosti sčítání a násobení při řešení úloh s užitím závorek. Využití výhodného sdružování čísel při + několika sčítanců bez závorek. Početní operace, písemné algoritmy v celém oboru přirozených čísel (písemné násobení 1, 2, 3, 4 –ciferným činitelem, písemné dělení 1, 2 - ciferným dělitelem). Kontrola výpočtů. Pamětné počítání. Seznámení Odhady výsledků, kontrola výpočtů. Vztahy mezi početními operacemi. Aplikace znalosti přechodu mezi čísel. řády (při pís. výpočtu).Dodržování pravidel pro pořadí operací v oboru přir. čísel. Čtení a zápis čísla do milionů, znalost čísel. řádů desít. soustavy. Zaokrouhlování čísel (milióny, statisíce, desetitisíce, tisíce, stovky, desítky). Orientace na čísel. ose a jejich úsecích. Užití polohových vztahů“ hned před, hned za“. Číselný odhad. Kontrola výpočtů.	VL: ČR a EU PŘ: Rozmanitost v přírodě. ICT: Získávání dat a informací.	OSV: Rozvoj schopnosti poznávání. OSV: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti. OSV: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

výstupy	učivo	přesahy	průřezová témata
• Řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel. • Porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel • Přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty • Porozumí významu znaku „-“, pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose	Závislosti a práce s daty. Využití všech matematických operací při řešení. Složené slovní úlohy a jejich řešení. Tvorba slovních úloh k matematickému vyjádření. Formulace odpovědi k získanému výsledku. Využití zkušeností z praktického života. Vztah zlomku a desetinného čísla. Základní početní operace se zlomky. Zápis jednoduchých slov. úloh Jednoduché početní operace se zlomky. Desetinné číslo, zobrazování desetinných čísel řádu desetin a setin na číselné ose, porovnávání. Zlomky se jmenovatelem 10,100,1 000 – zápis desetinným číslem Záporné číslo, modelování(teploměr), zobrazování zápor.č., číselná osa		

výstupy	učivo	přesahy	průřezová témata
ZÁVISLOSTI,VZTAHY A PRÁCE S DATY Vyhledává, sbírá a třídí data.	Práce s daty. Získávání, výběr, zaznamenávání, porovnávání, třídění dat ze zadání úlohy podle daných kritérií. Praktické využití. posouzení reálnosti vyhledaných údajů. Orientace v tabulkách, schématech, grafech, diagramech. Aritmetický průměr. Praktické využití. Provádění a zápis jednoduchých pozorování (měření teploty...)	PŘ: Rozmanitost přírody. ICT: Zpracování dat. VL: ČR.	OSV: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti. Kreativita. VMEGS: Evropa a svět nás zajímá.
Čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy.	Doplnění údajů do připravené tabulky nebo diagramu. Tvorba sloupcového diagramu, tabulek, grafů. Vyhledávání v tabulce nebo diagramu požadovaná data, porozumění vztahům mezi nimi. Použití údajů z diagramů (sloupcový a kruhový bez použití %). Orientace v jízdních řádech., použití jednoduch. převodů jednotek času.		

výstupy	učivo	přesahy	průřezová témata
GEOMETRIE V ROVINĚ A PROSTORU - Narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici); užívá jednoduché konstrukce. - Sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran.	Práce v rovině - vzájemná poloha přímek (rovnoběžnost, různoběžnost, kolmost). Základní geom. útvary – rozeznání, konstrukce, popis, rýsování (trojúhelník, čtverec, obdélník, kružnice s daným poloměrem). Trojúhelník a jeho druhy, rýsování i se 3 zadanými stranami. Obvod trojúhelníka. Čtverec, obdélník a úhlopříčky (seznámení). Rýsování čtverce a obdélníka s užitím konstrukce rovnoběžek a kolmic. Jednotky délky. Dodržování zásad rýsování. Využití základ. pojmů a značek (čáry křivé, lomené, přímé, bod, úsečka, polopřímka, přímka, průsečík, rovnoběžky, kolmice). Využití znalostí rovin. útvarů k popisu a modelování jednoduch. těles (krychle, kvádr, válec..) Rozlišení obvodu a obsahu rovin. útvaru. Určení obvodu trojúhelníku, čtyřúhelníku, mnohoúhelníku pomocí čtverc. sítě nebo měřením. Porovnávání obvodů rovin. útvarů. Graf. sčítání , odčítání a porovnávání úsečky. Určení délky lomené čáry graficky i měřením. Převody jednotek. Vyhledávání dvojic kolmic a rovnoběžek	PČ: Prostorové objekty. Práce s hlinou.	OSV: Rozvoj schopnosti poznávání. Řešení problémů a rozhodovací dovednosti.

výstupy	učivo	přesahy	průřezová témata
- Sestrojí rovnoběžky a kolmice. - Určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu. - Rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru.	v rovině. Náčrt komice a rovnoběžky ve čtvercové síti. Rýsování rovnoběžky a kolmice vedoucím daným bodem pomocí trojúhelníku s ryskou. Určení obsahu rovin.útvary, kt. Lze složit ze čtverců, obdélníků a trojúhelníků pomocí čtvercové sítě. Porovnávání obsahů rovin.útvary pomocí čtvercové sítě. Používání základ. jednotek obsahu($\text{cm}^2, \text{m}^2, \text{km}^2$) bez vzájem.převádění. Osová souměrnost, osa souměrnosti, souměrné útvary. Poznávání osově souměr. útvarů. Určování osy souměrnosti překládáním papíru. Využití milimetrového papíru. Aplikace v praktickém životě. Vytvoření osově souměr.útvary ve čtverc.síti podle osy v lince mřížky. Práce v prostoru - tělesa. Modelování kvádru, hranolu, krychle, koule, válce. Sítě krychle a kvádru. Povrch kvádru, krychle pomocí aplikace učiva o obvodu a obsahu obdélníka/čtverce. Úsečka (střed úsečky, měření, porovnávání, grafické sčítání/odčítání úseček. Jednotky délky a převody jednotek. Vzájemná poloha přímek (rovnoběžnost, různoběžnost, kolmost). Průsečík. Konstrukce.	PČ: Osově souměrné obrazce. VV: Dekorování výrobků.	

výstupy	učivo	přesahy	průřezová témata
NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY Řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky.	Obsah čtverce a obdélníka. Užití čtvercové sítě při výpočtech. Jednotky obsahu (mm^2, cm^2, m^2). Číselné a obrázkové řady. Magické čtverce. Prostorová představivost. Hlavlomy. Slovní úlohy s netradičními postupy. Logické hry. Vyhledávání potřebných údajů a vztahů v úloze. Volba vhodných postupů řešení úlohy, vyhodnocení výsledku úlohy.	PČ: Modelování. Konstrukční práce. Prostorové objekty.	OSV: Rozvoj schopnosti poznávání. Řešení problémů a rozhodovací dovednosti.

5.3 Vzdělávací oblast: INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE

5.3.1 Vyučovací předmět: Informatika

Charakteristika

Informační a komunikační technologie umožňuje žákům získat elementární dovednosti pro ovládání výpočetní techniky, schopnost získávat informace na internetu, třídit je a využívat, naučit se pomocí výpočetní techniky psát, kreslit, komunikovat. Získané dovednosti jsou elementárním základem pro další sebevzdělávání a prohlubování znalostí v obl. ICT. Žáci se učí využívat počítač jako pracovní nástroj i v rámci propojení s ostatními předměty školního vzdělávacího programu. Základní počítačové znalosti jsou tak předpokladem pro prohlubování znalostí a dovedností v rámci ostatních výchovně-vzdělávacích předmětů. Tato aplikační rovina tím přesahuje rámec dané vzdělávací oblasti a stává se součástí všech vzdělávacích oblastí. Získané dovednosti jsou zároveň i nezbytným předpokladem jejich budoucího uplatnění na trhu práce a podmínkou k efektivnímu rozvoji v jejich profesní i zájmové činnosti.

Vyučovací předmět Informatika se nevyučuje samostatně v 1.- 4. ročníku. Výuka probíhá v počítačové učebně.

Časová dotace: 5. ročník - 1 vyuč.hodina týdně

Celková dotace hodin informatiky: 1 vyuč. hodina týdně

Vzdělávání v daném předmětu směřuje k těmto **cílům:**

- pochopení základních počítačových pojmů
- učení se základům algoritmického myšlení
- aplikaci základních počítačových dovedností v každodenním životě
- řešení úkolů a problémů vlastní cestou s užitím počítače
- základní orientace na internetu či jiných médiích
- využití počítačů při školní práci i domácí přípravě
- dodržování pravidel hygieny při práci na počítači

Forma realizace:

projekty
skupinová práce
systémová výuka
týmová práce
výukový software

interaktivní výuka

Klíčové kompetence :

kompetence k učení:

žák

- vyhledává a třídí informace
- pracuje soustředěně, samostatně a tvořivě

kompetence k řešení problémů:

žák

- využívá různé zdroje informací k řešení problémů
- volí vhodné způsoby řešení

kompetence komunikativní:

žák

- využívá PC k rychlejší výměně informací
- dokáže výstižně formulovat své myšlenky a požadavky

kompetence sociální a personální:

žák

- pracuje v týmu a vyměňuje si informace
- respektuje stanovená pravidla
- zažívá pocit sebeuspokojení a sebeúcty pro samostatném řešení nejnáročnějších úkolů
- respektuje schopnosti členů v týmu

kompetence občanské:

žák

- dodržuje pravidla práce v týmu
- respektuje schopnosti členů v týmu

kompetence pracovní:

žák

- dodržuje bezpečnostní pravidla a pravidla hygieny při práci na PC
- zodpovědně přistupuje k plnění svých povinností
- efektivně spolupracuje s členy týmu

Průřezová témata:

OSV

- rozvoj schopností poznávání
- řešení problémů a rozhodovací dovednosti
- poznávání lidí

VDO

- občanská společnost a škola

VMEGS

- objevujeme Evropu a svět

MUV

- multikulturalita

EV

- vztah člověka k prostředí
- lidské aktivity a problémy životního prostředí

MEV

- kritické myšlení a vnímání mediálních sdělení
- praktická tvorba mediálních sdělení
- práce v realizačním týmu

Vzdělávací oblast: Informační a komunikační technologie

Vyučovací předmět: Informatika

Ročník: 5.

výstupy	učivo	přesahy	průřezová témata
ZÁKLADY PRÁCE S POČÍTAČEM - Využívá základní standardní funkce počítače a jeho nejbližší periferie. - Respektuje pravidla bezpečné práce s hardware i software a postupuje poučeně v případě jejich závad. - Chrání data před poškozením, ztrátou a zneužitím.	Základní struktura, funkce a popis počítače a přídatných zařízení. Multimediální využití počítače. Rozdělení hardware, software, operační systémy. Klávesnice – rozdělení, funkce kláves. Myš – druhy práce s myší. Hygiena při práci s počítačem. Dodržování zásad bezpečnosti práce a prevence zdravotních rizik. Postupy při problémech s počítačem. Pracovní prostředí operačního systému, plocha obrazovky – struktura a popis části. Práce se soubory, složkami, ukládání, kopírování, odstraňování, změna názvu, organizace dat, vytváření vlastních složek. Dodržení pracovních postupů při práci s daty.		OSV: Rozvoj schopnosti poznávání. OSV: Psychohygiena. Seberegulace a sebeorganizace. OSV: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti.

výstupy	učivo	přesahy	průřezová témata
VYHLEDÁVÁNÍ INFORMACÍ A KOMUNIKACE • Při vyhledávání na internetu používá jednoduché a vhodné cesty. • Vyhledává informace na portálech, v knihovnách a databázích. • Komunikuje pomocí internetu či jiných běžných komunikačních zařízení.	Vyhledávání na internetu – správná formulace požadavků, hledání spojení, map. Třídění a porovnávání informací. Informace o internetu, funkce, služby, ochrana osobních dat. Seznámení s portálem Seznam, Atlas, Centrum, Google. Využívání portálu www.seznam.cz. Sledování a spoluvytváření školních stránek na internetu. Etický přístup k nevhodným obsahům na internetu. Mobilní telefony – SMS, MMS, zásady správného telefonování, krizové linky. Internet – SMS brána, el. pošta, chat (zásady komunikace, ochrana osobních dat, komunikace se stejnou věkovou skupinou), Skype, ICQ. Práce s elektronickou poštou – založení e-mailových schránek, čtení, psaní, odstraňování, ukládání e-mailů. Správa adresáře, zaslání příloh e-mailu.	VL: Člověk a jeho svět. PŘ: Člověk a jeho svět. ČJ: Komunikační a slohová výchova – formy společenského styku. AV: Hudební tvorba – informace.	OSV: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti. Rozvoj schopnosti poznávání. Kreativita. MUV: Multikulturalita. MEV: Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení. EV: Vztah člověka k prostředí. VDO: Občanská společnost a škola. OSV: Poznávání lidí. MEV: Praktická tvorba mediálních sdělení. Práce v realizačním týmu. VMEGV: Objevujeme Evropu a svět.

výstupy	učivo	přesahy	průřezová témata
ZPRACOVÁNÍ AVYUŽITÍ INFORMACÍ Pracuje s textem a obrázkem v textovém a grafickém editoru.	OS Windows Práce se složkami a soubory, tento počítač. Grafika Program malování, základní nástroje k vytváření obrázků, jeho uložení, využití. Kliparty. Práce s WORD ART. Textový editor MS Word, psaní, práce s textem, úpravy textu, uložení textu, vkládání obrázků, přikládání k e-mailům, tisk. Tabulkový editor Základní informace o práci s tabulkovým editorem, úpravy, uložení, tisk. Tvorba prezentací Program Power Point, funkce, sběr materiálů, efekty, pozadí, prezentace a její využití.	PŘ: Rozmanitost přírody – informace pro výuku. VL: Česká republika. Putování po Evropě. VV: Grafické a počítačové ilustrace (koláže, abstrakce).	OSV: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti. Rozvoj schopnosti poznávání. Kreativita.

5.4 Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A JEHO SVĚT

5.4.1 Vyučovací předmět: Prvouka

Charakteristika

Prvouka rozvíjí poznatky, dovednosti a prvotní zkušenosti žáků získané ve výchově v rodině a v předškolním vzdělávání. Uvádí žáky do prostředí školy a školního života a pomáhá jim překlenout období, kterým je pro ně zahájení školní docházky. Předmět předkládá nové poznatky a dovednosti z oblastí života, týkajících se člověka, rodiny, společnosti, vlasti, přírody, kultury, techniky, zdraví, bezpečí a dalších témat. Uplatňuje pohled do historie i současnosti, vytváří u žáků vnímavý vztah k jejich okolí. Propojení obsahu této vzdělávací oblasti s reálným životem a praktickými zkušenostmi pomáhá žákům ve zvládnutí nových životních situací, uvědomění si postavení mezi vrstevníky a upevňování pracovních a režimových návyků.

Učí se vnímat lidi, vztahy mezi nimi, všimnout si podstatných věcných stránek i krásy lidských výtvarů a přírodních jevů, soustředěně je pozorovat, přemýšlet o nich a chránit je. Na základě poznání sebe svých potřeb a porozumění světu kolem sebe se žáci učí vnímat základní vztahy ve společnosti, porozumět soudobému způsobu života, jeho přednostem i problémům (včetně situací ohrožení), učí se vnímat současnost jako výsledek minulosti a východisko do budoucnosti.

Časová dotace: 1.ročník-2 vyuč. hodiny, 2. ročník - 2 vyuč. hodiny,
3. ročník - 2 vyuč. hodiny

Celková dotace hodin prvouky: 6 vyučovacích hodin

Výuka probíhá v kmenových třídách, počítačové učebně, v okolí školy.

Vzdělávání v daném předmětu směřuje k těmto **cílům**:

- vyhledává a třídí informace o domově, škole, obci, místní krajině.
- poznává blízké příbuzenské vztahy
- využívá získané dovednosti v praktickém životě
- chápe přirozenou odlišnost svých spolužáků
- orientuje se v čase a časovém řádu
- spolupracuje a řeší problémy

Forma realizace:

projekty

skupinové vyučování

výukový software

pokusy
vycházky, exkurze
video
interaktivní výuka

Klíčové kompetence :

kompetence k učení:

žák

- využívá informace ve výuce a praktickém životě
- seznamuje se se základními elementárními dovednostmi
- sebevzdělává se a prohlubuje si základní dovednosti

kompetence k řešení problémů:

žák

- rozpoznává a řeší problémy
- volí vhodné způsoby řešení

kompetence komunikativní:

žák

- dokáže formulovat otázky
- respektuje odlišnosti lidí a dodržuje stanovená pravidla při komunikaci
- prezentuje svůj názor a výsledky práce

kompetence sociální a personální:

žák

- spolupracuje v týmu
- je ohleduplný a ochotně pomáhá
- dokáže být sebekritický

kompetence občanské:

žák

- respektuje názor druhých lidí

- poznává kulturní a historické tradice
- učí se čestnému chování

kompetence pracovní:

žák

- zodpovědně přistupuje k plnění svých povinností
- dodržuje pravidla bezpečnosti a hygieny

Průřezová témata:

OSV

- rozvoj schopností poznávání
- řešení problémů a rozhodovací dovednosti
- komunikace
- poznávání lidí
- mezilidské vztahy

VDO

- občan, občanská společnost a stát

VMEGS

- Evropa a svět nás zajímá
- jsme Evropané

EV

- ekosystémy
- vztah člověka k prostředí

Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět

Vyučovací předmět: Prvouka

Ročník: 1.

výstupy	učivo	přesahy	průřezová témata
MÍSTO, KDE ŽIJEME • Vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí. • Začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě). • Rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost.	Domov – obec – nejbližší okolí. Cesta do školy. Místo kde žijeme. Život v obci. Škola. Orientace v budově školy. Moje třída. Příprava na vyučování. Život ve škole. Základy dopravní výchovy. Riziková místa a situace. Orientace v obci. Změny v obci. Sledování kulturních a společenských akcí v nejbližším okolí. Pozorování a zaznamenávání změn v nejbližším okolí (stavby, příroda).	VV: Výtvarné zachycení reality.	OSV: Rozvoj schopnosti poznávání. VMEGS: Evropa a svět nás zajímá. Jsme Evropané. EV: Ekosystémy.

výstupy	učivo	přesahy	průřezová témata
LIDÉ KOLEM NÁS - Rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, Projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků a jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům. - Odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností. .	Nejbližší rodina. Nejbližší příbuzní. Funkce rodiny. Úloha členů v rodině. Pravidla slušného chování ke spolužákům a ostatním lidem, ohleduplnost, etické zásady. Respektování odlišností. Hledání dobrých lidských vlastností. Typy povolání. Úloha a význam povolání. Bezpečnost při práci.	ČJ: Komunikační a slohová výchova. Literární výchova. VV: Zachycení reality. HV: Písně. PČ: Člověk a svět práce.	OSV: Poznávání lidí. Mezilidské vztahy. Komunikace. VDO: Občan, občanská společnost a stát. MUV: Kulturní difference. Lidské vztahy.

výstupy	učivo	přesahy	průřezová témata
LIDÉ A ČAS - Využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti. - Pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu, interpretuje některé pověsti nebo báje spjaté s místem, v němž žije. - Uplatňuje elementární poznatky o sobě, rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost.	Denní režim. Činnosti školáka během dne. Orientace v čase (den, týden, měsíc, rok, roční období). Měření času (hodina). Poznávání významných míst obce. Pověsti nejbližšího okolí. Roční období a činnosti lidí během nich. Tradice, zvyky.	MA: Závislosti, vztahy a práce s daty. ČJ: Literární výchova. HV: Písň. ČJ: Literární výchova. HV: Písň. VV: Výtvarné zachycení reality.	OSV: Rozvoj schopnosti poznávání. Řešení problémů a rozhodovací dovednosti. VMEGS: Evropa a svět nás zajímá.

výstupy	učivo	přesahy	průřezová témata
ROZMANITOST PŘÍRODY • Pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích. • Roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě. • Provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů.	Roční období. Zákonitosti změn. Živá příroda (rostliny, živočichové). Neživá příroda. Ochrana životního prostředí. Pozorování přírody v nejbližším okolí. Elementární třídění rostlin a živočichů. Pozorování elementárních pokusů (měření, vážení, odhady, třídění, zaznamenávání).	ČJ: Komunikační a slohová výchova. Literární výchova. MA: Závislosti, vztahy a práce s daty.	OSV: Rozvoj schopnosti poznávání. OSV: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti. EV: Vztah člověka k prostředí.

výstupy	učivo	přesahy	průřezová témata
ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ • Uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví. • Rozpozná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času, uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných. • Chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné, ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek. • Reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech.	Režim dne. Zdravý životní styl, správná výživa, pitný režim. Pohyb a zdravotní cvičení. Zdraví a nemoc. Tělo – základní hygienické návyky. Péče o zdraví. Základy bezpečného chování při různých činnostech. Vhodná a nevhodná místa pro hru. Osobní bezpečí. Základní pravidla dopravní výchovy. Prevence bezpečnosti na silnici. Základní dopravní značky ,bezpečnostní prvky. Prevence úrazu. Základy první pomoci. Chování lidí a jejich vlastnosti. Práva dítěte. Krizové situace a reakce na ně. Tísňová volání. Člověk a nebezpečí. Krizové situace (povodeň, požár, živelné pohromy a ekologické katastrofy). Organizace a bezpečnost při nebezpečí. První pomoc. Příčiny a prevence. Organizace a bezpečnost při nebezpečí – evakuace. První pomoc.IZS	ČJ: Literární výchova. TV: Pohybové činnosti. Zdravý životní styl. ČJ: Formy společenského styku. VV: Výtvarné zachycení reality.	EV: Vztah člověka k prostředí. VDO: Občan, občanská společnost a stát.

Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět

Vyučovací předmět: Prvouka

Ročník: 2.

výstupy	učivo	přesahy	průřezová témata
MÍSTO, KDE ŽIJEME - Vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí. - Začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě). - Rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost.	Domov – obec – nejbližší okolí. Adresa, bydliště. Služby v obci. Život v obci. Dopravní výchova a bezpečnost na silnici. Riziková místa a situace. Život ve škole. Základní hygienické návyky. Pracovní místo. Orientace v obci. Změny v obci. Kulturní a společenské akce v nejbližším okolí. Pozorování a zaznamenávání změn v nejbližším okolí (změny, vztahy, práce s elementárními údaji).	VV: Výtvarné zachycení reality.	OSV: Rozvoj schopnosti poznávání. VMEGS: Evropa a svět nás zajímá. Jsme Evropané. EV: Ekosystémy.

výstupy	učivo	přesahy	průřezová témata
LIDÉ KOLEM NÁS - Rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi. Projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků, k jejich přednostem i nedostatkům - Odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností.	Rodina a příbuzní. Vztahy v rodině. Funkce rodiny. Úloha členů v rodině. Práva a povinnosti členů rodiny. Lidský život a jeho období. Pravidla slušného chování k lidem. Vztah k majetku. Respektování odlišností. Tolerance – handicapovaní lidé, ohleduplnost, etické zásady, zvládání vlastní emocionality, předcházení konfliktům. Typy povolání. Úloha a význam povolání. Bezpečnost při práci. Tradiční výroba a řemesla.	ČJ: Komunikační a slohová výchova. Literární výchova. VV: Zachycení reality. HV: Písň. PČ: Člověk a svět práce.	OSV: Poznávaní lidí. Mezilidské vztahy. Komunikace. VDO: Občan, občanská společnost a stát. MUV: Kulturní difference. Lidské vztahy.

výstupy	učivo	přesahy	průřezová témata
LIDÉ A ČAS - Využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti. - Pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu, interpretuje některé pověsti nebo báje spjaté s místem, v němž žije. - Uplatňuje elementární poznatky o sobě, rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost.	Denní režim. Plánování svého dne (koníčky). Orientace v čase. Den, týden, měsíc, rok, roční období a jejich zákonitosti. Měření času (hodina, půlhodina). Poznávání času. Významná místa obce. Rodáci a osobnosti obce. Pověsti nejbližšího okolí. Roční období a činnosti lidí během nich. Vztahy minulosti a současnosti. Tradice, zvyky.	MA: Závislosti, vztahy a práce s daty. ČJ: Literární výchova. HV: Písň. ČJ: Literární výchova. HV: Písň. VV: Výtvarné zachycení reality.	OSV: Rozvoj schopnosti poznávání. Řešení problémů a rozhodovací dovednosti. VMEGS: Evropa a svět nás zajímá.

výstupy	učivo	přesahy	průřezová témata
ROZMANITOST PŘÍRODY • Pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích. • Roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě. • Provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů.	Roční období a jeho změny. Živá a neživá příroda. Ochrana životního prostředí. Pozorování přírody nejbližšího okolí. Pozorování, třídění, zaznamenávání poznatků o organizmech. Zakládání pokusů a jejich sledování (měření, vážení, odhady, třídění, srovnávání výsledků pokusů).	ČJ: Komunikační a slohová výchova. Literární výchova. MA: Závislosti, vztahy a práce s daty.	OSV: Rozvoj schopnosti poznávání. OSV: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti. EV: Vztah člověka k prostředí.

výstupy	učivo	přesahy	průřezová témata
ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ • Uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví. • Rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času, uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných. • Chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné, ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek. • Reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech.	Režim dne. Zdravý životní styl, správná výživa, pitný režim. Výběr a způsoby uchovávání potravin. Pohybové a zdravotní cvičení. Zdraví a nemoc – pobyt v nemocnici. Stavba těla. Smyslové orgány. Hygienické návyky. Péče o zdraví, prevence nemocí. Základy bezpečného chování při různých činnostech. Osobní bezpečí. Vhodná a nevhodná místa pro hru. Základní pravidla dopravní výchovy. Prevence bezpečnosti na silnici. Základní dopravní značky, bezpečnostní prvky. Prevence úrazů. Základy první pomoci při drobných poraněních. Chování lidí a jejich vlastnosti. Práva dítěte. Krizové situace a reakce na ně. Tísňová volání-pravidla a způsob volání. Člověk a nebezpečí. Krizové situace (povodeň, požár, živelné pohromy, ekologické katastrofy). Organizace a bezpečnost při nebezpečí – evakuace. První pomoc při drobných poraněních.	ČJ: Literární výchova. TV: Pohybové činnosti. Zdravý životní styl. ČJ: Formy společenského styku.	EV: Vztah člověka k prostředí. VDO: Občan, občanská společnost a stát.

Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět

Vyučovací předmět: Prvouka

Ročník: 3.

výstupy	učivo	přesahy	průřezová témata
MÍSTO, KDE ŽIJEME - Vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí. - Začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě). - Rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost.	Domov – obec – nejbližší okolí. Adresa, bydliště. Prostředí domova. Služby v obci. Život v obci. Dopravní výchova a bezpečnost na silnici. Riziková místa a situace. Život ve škole. Základní hygienické návyky. Pracovní místo. Orientace v obci. Části obce. Poloha obce (mapky, plánky). Historie obce. Změny v obci. Kulturní a společenské akce v nejbližším okolí. Pozorování, zaznamenávání, třídění, rozlišení přírodních a umělých prvků v krajině. Orientace na mapě regionu. Světové strany. Základní zeměpisné údaje.	VV: Výtvarné zachycení reality.	OSV: Rozvoj schopnosti poznávání. VMEGS: Evropa a svět nás zajímá. Jsme Evropané. EV: Ekosystémy

výstupy	učivo	přesahy	průřezová témata
LIDÉ A ČAS - Využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti. - Pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu, interpretuje některé pověsti nebo báje spjaté s místem, v němž žije. - Uplatňuje elementární poznatky o sobě, rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost.	Denní režim. Plánování svého dne (koníčky). Orientace v čase. Den, týden, měsíc, rok, roční období a jejich zákonitosti. Kalendáře a významné dny. Měření a poznávání času. Významná místa obce. Rodáci a osobnosti obce a jejich úloha v obci. Pověsti nejbližšího okolí. Roční období a činnosti lidí během nich. Vztahy minulosti, současnosti a budoucnosti. Tradice, zvyky.	AJ: Čas. MA: Závislosti, vztahy a práce s daty. ČJ: Literární výchova. HV: Písňe. ČJ: Literární výchova. HV: Písňe. VV: Výtvarné zachycení reality.	OSV: Rozvoj schopnosti poznávání. Řešení problémů a rozhodovací dovednosti. VMEGS: Evropa a svět nás zajímá.

výstupy	učivo	přesahy	průřezová témata
ROZMANITOST PŘÍRODY • Pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích. • Roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě. • Provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů.	Roční období a zákonitosti změn. Živá příroda (rostliny, houby, živočichové, třídění). Neživá příroda (nerosty, horniny). Půda a její význam. Ochrana živ. prostředí. Pozorování přírody nejbližšího okolí. Pozorování, třídění, zaznamenávání poznatků o organizmech. Práce s encyklopediemi. Zakládání pokusů a jejich sledování (měření, vážení, odhady, třídění, srovnávání výsledků pokusů). Prezentace výsledků.	ČJ: Komunikační a slohová výchova. Literární výchova. MA: Závislosti, vztahy a práce s daty.	OSV: Rozvoj schopnosti poznávání. OSV: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti. EV: Vztah člověka k prostředí.

výstupy	učivo	přesahy	průřezová témata
ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ • Uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví. • Rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času, uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných. • Chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné dítě • Uplatňuje základní pravidla silničního provozu. • Reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech.	Režim dne. Zdravý životní styl, správná výživa, pitný režim. Výběr a způsoby uchovávání potravin. Pohybové a zdravotní cvičení. Zdraví a nemoc – duševní hygiena. Stavba těla. Životní potřeby člověka. Hygienické návyky. Péče o zdraví – prevence nemocí a úrazů. Základy bezpečného chování při různých činnostech. Osobní bezpečí. Vhodná a nevhodná místa pro hru. Základní pravidla dopravní výchovy. Prevence bezpečnosti na silnici. Základní dopravní značky, bezpečnostní prvky. Prevence úrazů. Základy první pomoci při drobných poraněních. Chování lidí a jejich vlastnosti. Práva dítěte. Krizové situace a reakce na ně. Tísňová volání-pravidla a způsob volání. Základní pravidla dopravní výchovy. Prevence bezpečnosti na silnici. Prevence úrazů. Základy první pomoci. Člověk a nebezpečí. Krizové situace (povodeň, požár, živelné pohromy, ekologické katastrofy).Příčiny a prevence. Organizace a bezpečnost při nebezpečí – evakuace. První pomoc. IZS	AJ: Tělo. ČJ: Literární výchova. TV: Pohybové činnosti. Zdravý životní styl. ČJ: Formy společenského styku.	EV: Vztah člověka k prostředí. VDO: Občan, občanská společnost a stát.

5.4.2 Vyučovací předmět: Přírodověda

Charakteristika

Vzdělávací oblast Člověk a jeho svět je určena pro všechny ročníky 1.stupně ZŠ. Zahrnuje v sobě předměty prvouku (1. – 3. ročník), přírodovědu (4., 5. ročník) a vlastivědu(4., 5. ročník) . Přináší žákům základní poznatky o významných přírodních, hospodářských, společenských kulturních a historických okolnostech života lidí a výsledcích jejich činnosti. V procesu výuky žáci získávají vědomosti a dovednosti, které jim umožní aktivně poznávat přírodu, člověka i prostředí , ve kterém člověk pracuje a žije.Žáci poznávají rozmanitost živé i neživé přírody naší vlasti,sledují vliv lidské činnosti na přírodu, hledají možnosti vlastního podílu k ochraně přírody a životního prostředí. Jsou vedeni k poznávání vývoje a změn člověka od narození až k dospělosti, jsou seznamováni se základy první pomoci, s bezpečnostními pravidly v různých životních situacích a mimořádných událostech. Upevňují si režimové, hygienické a pracovní návyky. Obsah vzdělávací oblasti rozvíjí žákovu samostatnost a sebekontrolu.Umožňuje poznávat lidi v různých situacích, respektovat odlišnosti a vede k úctě k tradicím.Propojení této oblasti s praktickým životem umožňuje žákům získávat potřebné vědomosti a dovednosti tak důležité pro život.

Časová dotace: 4.ročník –2vyuč. hodiny, 5.ročník – 2 vyuč.hodiny týdně

Celková dotace hodin: 2 vyučovací hodiny týdně

Výuka probíhá v kmenových třídách , počítačové učebně, v přírodě.

Vzdělávání v daných předmětech směřuje k těmto **cílům**:

- chápe přírodní zákonitosti, vztahy a pojmy
- aplikuje v každodenním životě, při ochraně přírody
- rozvíjí samostatnost pozorování
- kontroluje vlastní postupy
- zvládá chování v mimořádných situacích
- dodržuje pravidla a zásady hygieny
- respektuje odlišnosti lidí
- ctí kulturní a historické bohatství země

Forma realizace:

projekty

skupinové vyučování

výukový software

pokusy

vycházky, exkurze

kooperativní učení

interaktivní výuka

Klíčové kompetence :

kompetence k učení:

žák

- informace sbírá, třídí, porovnává a vyvozuje z nich závěry
- pracuje s různými informačními zdroji
- experimentuje
- získané informace používá v procesu učení i v praktickém životě

kompetence k řešení problémů:

žák

- rozpoznává a řeší problémy
- volí vhodné způsoby řešení

kompetence komunikativní:

žák

- vyjadřuje a formuluje své myšlenky a názory
- respektuje názor jiných
- využívá moderní komunikační prostředky

kompetence sociální a personální:

žák

- pracuje v týmu
- je ohleduplný a pomáhá
- dokáže být sebekritický

kompetence občanské:

žák

- chápe základní ekologické souvislosti, uvědomuje si nutnost ochrany životního prostředí
- ctí historické a kulturní tradice

kompetence pracovní:

žák

- využívá znalostí a zkušeností k svému vlastnímu rozvoji a zodpovědně přistupuje k plnění svých povinností
- dodržuje stanovená pravidla

Průřezová témata: PŘÍRODOVĚDA

OSV

- rozvoj schopností poznávání
- řešení problémů a rozhodovací dovednosti
- kooperace a kompetice
- psychohygiena
- sebepoznání a sebepojetí
- seberegulace a sebeorganizace

VDO

- občan, občanská společnost a stát

VMEGS

- jsme Evropané

EV

- ekosystémy
- vztah člověka k prostředí
- lidské aktivity a problémy životního prostředí

MEV

- praktická tvorba mediálních sdělení
- práce v realizačním týmu

Průřezová témata: VLASTIVĚDA

OSV

- rozvoj schopností poznávání
- řešení problémů a rozhodovací dovednosti
- komunikace
- poznávání lidí

VDO

- principy demokracie
- občanská společnost a škola
- občan, občanská společnost a stát

VMEGS

- objevujeme Evropu a svět

MEV

- Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení

Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět
Vyučovací předmět: Přírodověda
 Ročník: 4.

výstupy	učivo	přesahy	průřezová témata
ROZMANITOST PŘÍRODY • Objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka. • Vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období. • Zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí. • Porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu atlasy a encyklopedie.	Rozmanitost podmínek života na Zemi. Živá příroda – ekosystémy. Neživá příroda – horniny, nerosty, půda, voda, vzduch. Vztahy v přírodě. Rovnováha v přírodě.	ICT: Získávání informací a dat.	OSV: Rozvoj schopnosti poznávání. EV: Základní podmínky života.
	Základní podmínky života na Zemi. Vesmír. Sluneční soustava. Planeta Země. Střídání dne a noci.	ČJ: Literatura, encyklopedie, atlasy.	VMEGS: Evropa a svět nás zajímá.
	Přírodní společenstva. Třídění rostlin a živočichů dle charakteristických znaků. Význam rostlin a živočichů pro člověka. Rovnováha prostředí.	PČ: Pěstitelské práce.	OSV: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti. Komunikace. Kooperace a kompetice.
	Pozorování přírody, záznam a sběr materiálů, třídění materiálů. Třídění do skupin podle společných znaků. Srovnávání a vyhodnocování výsledků. Využití zjištěných informací v praktickém životě. Práce s encyklopediemi a atlasy.	PČ: Pěstitelské práce ICT: Tabulkový editor	EV: Ekosystémy. Vztah člověka k prostředí.

výstupy	učivo	přesahy	průřezová témata
ROZMANITOST PŘÍRODY - Zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat. - Stručně charakterizuje specifické přírodní jevy a z nich vyplývající rizika vzniku mimořádných událostí, v modelové situaci prokáže schopnost se účinně bránit. - Založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu.	Vliv lidských aktivit v přírodě a jejich působení na krajinu. Zachování rovnováhy v přírodě. Ochrana životního prostředí. Nebezpečí přírodních katastrof a ekologických havárií. Rizika v přírodě- rizika spojená s ročními obdobími a sezónními činnostmi. Provádění pokusů. Neživá příroda – látky a jejich vlastnosti, voda, vzduch, magnetická síla. Živá příroda – životní podmínky rostlin a živočichů. Pozorování, zaznamenávání, třídění, srovnávání a vyhodnocení výsledků pokusů.	VV: Výtvarné zachycení reality. PČ: Pěstitelské práce. VL: Místo, kde žijeme. VV: Výtvarné zachycení reality. PČ: Pěstitelské práce. VL: Místo, kde žijeme. MA: Závislosti, vztahy a práce s daty. ICT: Práce s daty a informacemi.	VMEGS: Jsme Evropané. EV: Lidské aktivity a problémy životního prostředí. VMEGS: Jsme Evropané. EV: Lidské aktivity a problémy životního prostředí. OSV: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti. Komunikace. Kooperace a kompetice. MEV: Praktická tvorba mediálních sdělení. Práce v realizačním týmu.

výstupy	učivo	přesahy	průřezová témata
ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ - Využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav a podpoře vlastního zdravého způsobu života. - Rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození. - Účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob. - Uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události, vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista. - Předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek. - Uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou. - Rozpozná život ohrožující zranění,	Lidské tělo. Stavba kostra, svalstvo, orgány a základní funkce a projevy. Péče o zdraví. Práce a odpočinek. Rozlišení etap lidského života a jejich charakterizace. Základy lidské reprodukce. Respektování odlišností. Denní režim. Rovnováha mezi pracovním časem a odpočinkem. Člověk a nebezpečí.mimořádné události a rizika s nimi spojená (varovné signály, evakuace,zkouška sirén),ochrana a evakuace při požáru.Reakce na nebezpečí - organizace, IZS,tísňová volání, první pomoc. Služby odborné pomoci. Význam doprav.značek,prevence rizik.situací v dopravě a v doprav.prostředcích Chodec- pravidla, chování v silničním provozu. Cyklista-výbava kola, pravidla, chování v silničním provozu. Prevence duševního a fyzického zdraví. Seznámení s nebezpečím vlivu návykových látek, jejich odmítání. Hrací automaty a PC-závislost. Projevy šikany, týrání, sexuální zneužití v rodině i mimo ni. Nabídka služeb odborné pomoci. Lidská práva. Zdravý životní styl. Prevence nemocí a úrazů. Duševní hygiena. Základy první pomoci. Prevence úrazů. Tísňová volání. Odlišnosti ve vývoji jedince. Kamarádství,	AJ: Tělo VV: Výtvarné zachycení reality. ČJ: Komunikační a slohová výchova. TV: Relaxace. Pohybové činnosti. TV: Relaxace. Pohybové činnosti. ČJ: Formy společenského styku. Literatura. VV: Výtvarné zachycení reality.	OSV: Rozvoj schopnosti poznávání. MUV: Kulturní difference. OSV: Psychohygiena. VDO: Občan, občanská společnost a stát. MUV: Lidské vztahy. OSV: Rozvoj schopnosti poznávání. Sebepoznávání a sebepojetí. Psychohygiena. Seberegulace a sebeorganizace. Poznávání lidí.

ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc. • Uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku.	přátelství, láska, vztahy mezi lidmi.Tolerance, respektování, empatie, hádky, konflikty.Tvorba pravidel ve třídě.		
---	--	--	--

Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět
Vyučovací předmět: Přírodověda
 Ročník: 5.

výstupy	učivo	přesahy	průřezová témata
ROZMANITOST PŘÍRODY • Objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka. • Vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období. • Zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy, shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí. • Porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých	Rozmanitost podmínek života na Zemi. Živá příroda – ekosystémy. Neživá příroda – horniny, nerosty, půda, voda, vzduch. Podnebí, počasí. Vztahy v přírodě. Rovnováha v přírodě. Prohlubování učiva. Základní podmínky života na Zemi. Vesmír. Sluneční soustava. Planeta Země. Střídání dne a noci, ročních období. Přírodní společenstva.Třídění rostlin a živočichů dle charakteristických znaků. Význam rostlin a živočichů pro člověka. Rovnováha prostředí. Pozorování přírody, záznam a sběr materiálů, Třídění do skupin podle společných znaků. Srovnávání a vyhodnocování výsledků. Využití	ICT: Získávání informací a dat. ČJ: Literatura, encyklopedie, atlasy. PČ: Pěstitelské práce. PČ: Pěstitelské práce ICT: Tabulkový editor	OSV: Rozvoj schopnosti poznávání. EV: Základní podmínky života. VMEGS: Evropa a svět nás zajímá. OSV: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti. Komunikace. Kooperace a kompetice. EV: Ekosystémy. Vztah člověka k prostředím

výstupy	učivo	přesahy	průřezová témata
skupin, využívá k tomu atlasy a encyklopedie. ROZMANITOST PŘÍRODY • Zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat. • Stručně charakterizuje specifické přírodní jevy a z nich vyplývající rizika vzniku mimořádných událostí, v modelové situaci prokáže schopnost se účinně bránit. • Založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu.	zjištěných informací v praktickém životě. Práce s encyklopediemi a atlasy. Vliv lidských aktivit v přírodě a jejich působení na krajinu. Zachování rovnováhy v přírodě. Ochrana životního prostředí. Nebezpečí přírodních katastrof a ekologických havárií. Ohrožení života na planetě Zemi. Ekologické aktivity. Rizika v přírodě- rizika spojená s ročními obdobími, mimořádné události způsobené přírodními vlivy a ochrana před nimi. Provádění pokusů. Neživá příroda – látky a jejich vlastnosti, voda, vzduch, magnetická síla. Živá příroda – životní podmínky rostlin a živočichů. Pozorování, zaznamenávání, třídění, srovnávání a vyhodnocení výsledků pokusů. Prezentace pokusů v rámci třídy a školy.	VV: Výtvarné zachycení reality. PČ: Pěstitelské práce. VL: Místo, kde žijeme. VV: Výtvarné zachycení reality. PČ: Pěstitelské práce. VL: Místo, kde žijeme. MA: Závislosti, vztahy a práce s daty. ICT: Práce s daty a informacemi.	VMEGS: Jsme Evropané. EV: Lidské aktivity a problémy životního prostředí. OSV: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti. Komunikace. Kooperace a kompetice. MEV: Praktická tvorba mediálních sdělení. Práce v realizačním týmu.

výstupy	učivo	přesahy	průřezová témata
ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ - Využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav a podpoře vlastního zdravého způsobu života. - Rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození. - Účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob. - Uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události, vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista. - Předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek.	Lidské tělo. Stavba kostra, svalstvo, orgány a základní funkce a projevy. Péče o zdraví. Práce a odpočinek. Rozlišení etap lidského života a jejich charakterizace. Rodina, partnerství. Základy lidské reprodukce. Pohlavní rozdíly. Vývoj jedince. Respektování odlišností. Denní režim. Rovnováha mezi pracovním časem a odpočinkem. Správná výživa.Prevence nemoci. Reklama. Nabídka alternativ. Člověk a nebezpečí. Mimořádné události a jejich rizika (varovné signály, sirény, evakuace) možnosti hašení požáru. Reakce na nebezpečí - organizace, IZS,tísňová volání, první pomoc. Služby odborné pomoci. Význam doprav.značek,prevence rizik.situací v dopravě a v doprav.prostředcích Chodec- vztahy mezi účastníky v silničním provozu. Cyklista-bezpečná jízda v silničním provozu (i za snížené viditelnosti). Prevence duševního a fyzického zdraví. Seznámení s nebezpečím vlivu návykových látek, odmítání. Nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronick.médií. Projevy šikany, týrání, sexuální zneužití v rodině i mimo ni. Nemoci přenosné, nepřenosné -nebezpečí hepatitida HIV/AIDS (cesty přenosu).Nebezpečí	AJ: Tělo VV: Výtvarné zachycení reality. ČJ: Komunikační a slohová výchova. TV: Relaxace. Pohybové činnosti. TV: Relaxace. Pohybové činnosti. ČJ: Formy společenského styku. Literatura. VV: Výtvarné zachycení reality.	OSV: Rozvoj schopnosti poznávání. MUV: Kulturní difference. OSV: Psychohygiena. VDO: Občan, občanská společnost a stát. MUV: Lidské vztahy.

	sexuálního turismu. Nabídka služeb odborné pomoci. Lidská práva.		
--	--	--	--

5.4.3 Vyučovací předmět: Vlastivěda

Charakteristika

Vzdělávací oblast Člověk a jeho svět je určena pro všechny ročníky 1.stupně ZŠ. Zahrnuje v sobě předměty prvouku (1. – 3. ročník), přírodovědu (4., 5. ročník) a vlastivědu(4., 5. ročník) . Přináší žákům základní poznatky o významných přírodních, hospodářských, společenských kulturních a historických okolnostech života lidí a výsledcích jejich činnosti. V procesu výuky žáci získávají vědomosti a dovednosti, které jim umožní aktivně poznávat přírodu, člověka i prostředí , ve kterém člověk pracuje a žije.Žáci poznávají rozmanitost živé i neživé přírody naší vlasti,sledují vliv lidské činnosti na přírodu, hledají možnosti vlastního podílu k ochraně přírody a životního prostředí. Jsou vedeni k poznávání vývoje a změn člověka od narození až k dospělosti, jsou seznamováni se základy první pomoci, s bezpečnostními pravidly v různých životních situacích a mimořádných událostech. Upevňují si režimové, hygienické a pracovní návyky. Obsah vzdělávací oblasti rozvíjí žákovu samostatnost a sebekontrolu.Umožňuje poznávat lidi v různých situacích, respektovat odlišnosti a vede k úctě k tradicím.Propojení této oblasti s praktickým životem umožňuje žákům získávat potřebné vědomosti a dovednosti tak důležité pro život.

Časová dotace: 4.ročník – 2 vyuč. hodiny, 5.ročník – 2 vyuč.hodiny týdně

Celková dotace hodin: 4 vyučovací hodiny týdně

Výuka probíhá v kmenových třídách , počítačové učebně, v přírodě.

Vzdělávání v daných předmětech směřuje k těmto **cílům**:

- chápe přírodní zákonitosti, vztahy a pojmy
- aplikuje v každodenním životě, při ochraně přírody
- rozvíjí samostatnost pozorování
- kontroluje vlastní postupy
- zvládá chování v mimořádných situacích
- dodržuje pravidla a zásady hygieny
- respektuje odlišnosti lidí
- ctí kulturní a historické bohatství země

Forma realizace:

projekty

skupinové vyučování

výukový software

pokusy

vycházky, exkurze

kooperativní učení

interaktivní výuka

Klíčové kompetence :

kompetence k učení:

žák

- informace sbírá, třídí, porovnává a vyvozuje z nich závěry
- pracuje s různými informačními zdroji
- experimentuje
- získané informace používá v procesu učení i v praktickém životě

kompetence k řešení problémů:

žák

- rozpoznává a řeší problémy
- volí vhodné způsoby řešení

kompetence komunikativní:

žák

- vyjadřuje a formuluje své myšlenky a názory
- respektuje názor jiných
- využívá moderní komunikační prostředky

kompetence sociální a personální:

žák

- pracuje v týmu
- je ohleduplný a pomáhá
- dokáže být sebekritický

kompetence občanské:

žák

- chápe základní ekologické souvislosti, uvědomuje si nutnost ochrany životního prostředí
- ctí historické a kulturní tradice

kompetence pracovní:

žák

- využívá znalostí a zkušeností k svému vlastnímu rozvoji a zodpovědně přistupuje k plnění svých povinností
- dodržuje stanovená pravidla

Průřezová témata: PŘÍRODOVĚDA

OSV

- rozvoj schopností poznávání
- řešení problémů a rozhodovací dovednosti
- kooperace a kompetice
- psychohygiena
- sebepoznání a sebepojetí
- seberegulace a sebeorganizace

VDO

- občan, občanská společnost a stát

VMEGS

- jsme Evropané

EV

- ekosystémy
- vztah člověka k prostředí
- lidské aktivity a problémy životního prostředí

MEV

- praktická tvorba mediálních sdělení
- práce v realizačním týmu

Průřezová témata: VLASTIVĚDA

OSV

- rozvoj schopností poznávání
- řešení problémů a rozhodovací dovednosti
- komunikace
- poznávání lidí

VDO

- principy demokracie
- občanská společnost a škola
- občan, občanská společnost a stát

VMEGS

- objevujeme Evropu a svět

MEV

- Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení

Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět**Vyučovací předmět: Vlastivěda**

Ročník: 4.

výstupy	učivo	přesahy	průřezová témata
MÍSTO, KDE ŽIJEME - Určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu. - Určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě. - Rozlišuje mezi náčrtky, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy a polokouli. - Vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického. - Zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích. - Rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam.	Orientace v místě, prostoru. Poloha bydliště, regionu, státu. Určování světových stran pomocí kompasu a přírodních jevů. Bezpečný pohyb v přírodě (vybavení, znalost trasy, nebezpečí úrazů, turistické značky). Rozdíly mezi náčrtky a plány a orientace v nich. Druhy map. Práce s mapou. Zeměpisné pojmy. Poznávání regionu (příroda, hospodářství, kultura, politické a správní uspořádání, zvláštnosti, atraktivita). Cestování. Pozorování, zaznamenávání, zpracování informací a dat. Prezentace v rámci třídy. Naše vlast (politické uspořádání, státní symboly, významné dny a svátky). Vztah k rodné zemi. Armáda ČR.	ICT: Práce s daty a informacemi. MA: Závislosti, vztahy a práce s daty. PČ: Práce s drobným materiálem. ČJ: Literatura. ICT: Vyhledávání informací. AJ: Tradice, zvyky. HV: Hymna. ICT: Vyhledávání informací.	OSV: Rozvoj schopností poznávání. OSV: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti. VMEGS: Objevujeme Evropu a svět. VDO: Principy demokracie.

výstupy	učivo	přesahy	průřezová témata
LIDÉ KOLEM NÁS • Vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě). • Rozlišuje základní rozdíly mezi lidmi, obhájí a odůvodní své názory, připustí svůj omyl a dohodne se na společném postupu řešení. • Rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou, a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy. • Orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy. • Poukáže v nejbližším společenském a přírodním prostředí na změny a některé problémy a navrhne možnosti zlepšení životního prostředí obce (města).	Pravidla slušného chování. Mezilidské vztahy (tolerance, respekt, empatie, ohleduplnost). Tvorba pravidel třídy. Etické zásady, zvládání vlastní emocionality, předcházení konfliktům. Pravidla dialogu a komunikace. Role naslouchajícího a mluvčího. Sebehodnocení a sebekritika. Spolupráce se spolužáky. Základní lidská práva a práva dítěte. Práva a povinnosti žáků školy. Nevhodné a protiprávní jednání a korupce, následné postihy. Formy vlastnictví. Práva a povinnosti občanů. Ochrana majetku včetně nároku na reklamaci. Role peněz. Příjmy a výdaje domácnosti, hotovostní a bezhotovostní forma peněz. Příroda a její zákonitosti. Přírodní rovnováha. Vlivy a aktivity člověka na životní prostředí. Ochrana životního prostředí. Aktivní ochrana prostředí domova, školy, obce.	ČJ: Formy společenského styku. PŘ: Člověk a jeho zdraví. ČJ: Formy společenského styku. PŘ: Člověk a jeho zdraví. PŘ: Rozmanitost přírody. AJ: Nakupování. MA: Závislosti, vztahy a práce s daty. PŘ: Rozmanitost přírody.	MUV: Lidské vztahy. VDO: Občanská společnost a škola. OSV: Komunikace. Poznávání lidí. VDO: Občan, občanská společnost a stát. EV: Ekosystémy. Lidské aktivity a problémy životního prostředí. Vztah člověka k prostředí.

výstupy	učivo	přesahy	průřezová témata
LIDÉ A ČAS • Pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy. • Využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti; zdůvodní základní význam chráněných částí přírody, nemovitých i movitých kulturních památek. • Rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifík. • Srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifík. • Objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů.	Dějiny jako časový sled událostí.vztah mezi minulostí, současnosti, budoucností. Časová osa (orientace v čase, časové údaje, letopočet, století, rok). Využití informací regionálních institucí. Práce s daty a informacemi. Ochrana kulturního a přírodního bohatství. Historické události v ČR a jejich odraz v regionu. Nejstarší osídlení (Velká Morava, Cyril a Metoděj, Přemyslovci, Lucemburkové, Jagelonci, Habsburkové). Významné osobnosti historie. Pověsti a legendy. Český stát a jeho proměny v čase. Charakteristika způsobu života, srovnávání se současností. Regionální specifika. Souvislost historických událostí a významných dnů a státních svátků .Úcta k tradicím a kulturnímu bohatství země.	MA: Orientace čase. ICT: Práce s daty a informacemi. ČJ: Literatura. Encyklopedie. ICT: Vyhledávání informací. ČJ: Literatura.	OSV: Rozvoj schopností poznávání. MEV: Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení OSV: Rozvoj schopností poznávání.Poznávání lidí. OSV: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti.

Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět**Vyučovací předmět: Vlastivěda**

Ročník: 5.

výstupy	učivo	přesahy	průřezová témata
MÍSTO, KDE ŽIJEME - Určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu. - Určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě. - Rozlišuje mezi náčrtky, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy a polokouli. - Vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického. - Zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích. - Rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam.	Orientace v místě, prostoru. Poloha bydliště, regionu, státu. Region Severní Morava na mapě ČR. Určování světových stran pomocí kompasu a přírodních jevů. Bezpečný pohyb v přírodě (vybavení, znalost trasy, nebezpečí úrazů, turistické značky). Příprava trasy (jízdní řády...). Prohlubování učiva. Rozdíly mezi náčrtky a plány a orientace v nich. Druhy map. Práce s mapou. Zeměpisné pojmy. Ostatní regiony ČR . Evropské státy. Poznávání regionu (poloha, povrch, vodstvo, města, průmysl, zemědělství, památky, atraktivita). Práce s mapou, internetem, atlasy, encyklopediemi. Zážitky z cest. Putování po Evropě (poloha, povrch, vodstvo, města, průmysl, zemědělství, památky, atraktivita). EU. Zpracování informací a dat. Prezentace v rámci třídy. Prohlubování a rozšiřování učiva. Naše vlast (politické uspořádání, státní symboly, významné dny a svátky). Vztah k rodné zemi. Armáda ČR.	ICT: Práce s daty a informacemi. MA: Závislosti, vztahy a práce s daty. PČ: Práce s drobným materiálem. ČJ: Literatura. ICT: Vyhledávání informací. AJ: Tradice, zvyky. HV: Hymna. ICT: Vyhledávání informací.	OSV: Rozvoj schopností poznávání. OSV: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti. VMEGS: Objevujeme Evropu a svět. MUV: Multikulturalita VDO: Principy demokracie.

výstupy	učivo	přesahy	průřezová témata
LIDÉ KOLEM NÁS • Vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě). • Rozlišuje základní rozdíly mezi lidmi, obhájí a odůvodní své názory, připustí svůj omyl a dohodne se na společném postupu . • Rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou, a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy. • Orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy. • Poukáže v nejbližším společenském a přírodním prostředí na změny a některé problémy a navrhne možnosti zlepšení životního prostředí obce (města).	Pravidla slušného chování. Mezilidské vztahy (tolerance, respekt, empatie, ohleduplnost). Tvorba pravidel třídy. Etické zásady, zvládání vlastní emocionality, rizikové situace, rizikové chování, předcházení konfliktům. Pravidla dialogu a komunikace. Role naslouchajícího a mluvčího. Sebehodnocení a sebekritika. Spolupráce se spolužáky a ostatními lidmi. Principy demokracie. Základní lidská práva a práva dítěte. Práva a povinnosti žáků školy. Nevhodné a protiprávní jednání a korupce následné postihy a tresty. Problémy nesnášenlivosti lidí. Lidé ohrožující společnost. Terorismus. Formy vlastnictví. Práva a povinnosti občanů. Ochrana majetku včetně nároku na reklamaci. Majetek movitý a nemovitý. Role peněz (základní informace o měnách států EU). Formy vlastnictví. Práva a povinnosti občanů. Příjmy a výdaje domácnosti, hotovostní a bezhotovostní forma peněz, způsoby placení, banka jako správce peněz, úspory, půjčky. Příroda a její zákonitosti. Přírodní rovnováha. Vlivy a aktivity člověka na životní prostředí. Ochrana životního prostředí. Aktivní ochrana prostředí domova, školy, obce. Globální problémy životního prostředí. Změny rovnováhy přírody.	ČJ: Formy společenského styku. PŘ: Člověk a jeho zdraví. ČJ: Formy společenského styku. PŘ: Člověk a jeho zdraví. PŘ: Rozmanitost přírody. AJ: Nakupování. MA: Závislosti, vztahy a práce s daty.	MUV: Lidské vztahy. VDO: Občanská společnost a škola. OSV: Komunikace. Poznávání lidí. VDO: Občan, občanská společnost a stát. EV: Ekosystémy. Lidské aktivity a problémy životního prostředí. Vztah člověka k prostředí.

výstupy	učivo	přesahy	průřezová témata
LIDÉ A ČAS • Pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy. • Využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti; zdůvodní základní význam chráněných částí přírody, nemovitých i movitých kulturních památek. • Rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik. • Srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik. • Objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů.	Upevňování časových dat. Dějiny jako časový sled událostí. Vztah mezi minulostí, současností, budoucností. Časová osa (orientace v čase, časové údaje, letopočet, století, rok). Využití informací regionálních institucí. Práce s daty a informacemi. Ochrana kulturního a přírodního bohatství. Historické události v ČR a jejich odraz v regionu. České země v období Rakousko-Uherska. Obrození. Revoluční rok 1848. Dualismus. I.světová válka. Období I. republiky. II.světová válka. Vývoj po II.světové válce až do současnosti. Významné osobnosti historie. Pověsti a legendy regionu. Český stát a jeho proměny v čase. Charakteristika způsobu života, srovnávání se současností. Regionální specifika. Prezentace obce a regionu na internetových stránkách školy Prohlubování a rozšiřování poznatků. Souvislost historických událostí a významných dnů a státních svátků. Úcta k tradicím a kulturnímu bohatství země.	MA: Orientace čase. ICT: Práce s daty a informacemi. ČJ: Literatura. Encyklopedie. ICT: Vyhledávání informací. ČJ: Literatura.	OSV: Rozvoj schopností poznávání. MEV: Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení OSV: Rozvoj schopností poznávání. Poznávání lidí. OSV: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

5.5 Vzdělávací oblast: UMĚNÍ A KULTURA

5.5.1 Vyučovací předmět: Hudební výchova

Charakteristika

Hudební výchova plní v základním vzdělávání svým estetickým účinkem významnou úlohu, je rovněž důležitým prostředkem neverbálního způsobu sebevyjadřování. Jednotlivé hudební dovednosti jsou rozvíjeny ve vokálních, instrumentálních, hudebně pohybových a poslechových činnostech. Tyto činnosti vedou k rozvoji hudebnosti žáků v oblasti sluchových, rytmických, pěveckých, intonačních, instrumentálních, hudebně pohybových a poslechových dovedností. Na 1.stupni ZŠ se žáci seznamují prostřednictvím uvedených hudebních činností s výrazovými prostředky hudebního umění a s vybranými hudebními díly, učí se tvořivě pracovat. Hudbu chápou jako neoddělitelnou součást každodenního života a jako zdroj poznání světových kultur, jako prostředek dorozumívání se mezi národy a projev seberealizace a sebeuspokojení. Dětem se zájmem o pěvecké dovednosti nabízí škola pěvecký kroužek a doporučuje návštěvu pobočky ZUŠ v Hnojníku nebo přímo ZUŠ ve Frýdku – Místku.

Časová dotace: 1. - 5.ročník - 1 vyuč.hodina týdně

Celková dotace hodin hudební výchovy: 5 vyučovacích hodin týdně

Výuka probíhá ve třídě vybavené klavírem nebo kmenových třídách.

Vzdělávání v daném předmětu směřuje k těmto **cílům**:

- rozvíjí hudební dovednosti
- chápe hudbu jako prostředek komunikace
- rozvíjí tvořivost
- prohlubuje estetické cítění a emocionální zážitky
- orientuje se v postavení českého hudebního umění v kontextu evropské i světové kultury

Forma realizace:

skupinová výuka, interaktivní výuka

týmová práce

účast v soutěžích

kulturně společenské akce

Klíčové kompetence :

kompetence k učení:

žák

- podílí se na utváření příjemné a podnětné atmosféry prostředí
- sleduje kulturní a společenský život
- nabízí své poznatky a zkušenosti

kompetence k řešení problémů:

žák

- rozpoznává a řeší problémy
- volí vhodné způsoby řešení

kompetence komunikativní:

žák

- spolupracuje a komunikuje
- dodržuje pravidla komunikace
- prezentuje své dovednosti (i na veřejnosti)

kompetence sociální a personální:

žák

- společnou hudební produkci vytváří neopakovatelný zážitek
- citlivě hodnotí výsledky hudebních aktivit spolužáků

kompetence občanské:

žák

- ctí kulturní tradice a hodnoty
- respektuje odlišnost kultur
- vnímá důležitost hudby v běžném životě
- chápe nutnost ochrany autorských práv

kompetence pracovní:

žák

- dbá o hlasovou hygienu
- dodržuje dohodnutá pravidla
- spolupracuje a komunikuje
- prohlubuje získané dovednosti

Průřezová témata:

OSV

- rozvoj schopností poznávání
- komunikace
- poznávání lidí
- kreativita

VMEGS

- jsme Evropané

MUV

- lidské vztahy
- etnický původ

MEV

- kritické myšlení a vnímání mediálních sdělení
- vnímání autora mediálního sdělení

Vzdělávací oblast: Umění a kultura
Vyučovací předmět: Hudební výchova
 Ročník: 1.

výstupy	učivo	přesahy	průřezová témata
- zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase - rytmizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem. - využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře. - reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie. - rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby. - rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje. - odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální; chápe roli posluchače.	Vokální činnosti Pěvecké návyky – dýchání, výslovnost, tvorba tónů. Hlasová hygiena. Zpěv ve 2/4, 3/4, 4/4 taktu. Rozšiřování hlasového rozsahu. Školní hymna. Instrumentální činnosti Hra na Orffovy nástroje. Jednoduché doprovody - barevné záznamy. Jednoduché melodie. Rytmizace a melodizace ve 2/4 taktu. Hudebně pohybové činnosti Taneční hry se zpěvem a doprovodem. Rytmický a melodický doprovod (hra na tělo). Poslechové činnosti Délka, síla, výška tónů. Rytmus, melodie, kontrast – hudebně výrazové prostředky. Rozpoznávání hudebních nástrojů v poslech. skladbách (klavír, housle, flétna, buben). Lidský hlas, hudební nástroj a jejich úloha v hudbě. Interpret a posluchač. Vhodné chování při hudební produkci (spolužáci, koncerty ...).	ČJ: Říkadla, rozpočítadla. PRV: Tradice, svátky. TV: Hudebně pohybová cvičení. Rytmická cvičení . PRV: Člověk a jeho zdraví.	OSV: Rozvoj schopností poznávání. Kreativita. Poznávání lidí. MUV: Lidské vztahy. Etnický původ. OSV: Komunikace

Vzdělávací oblast: Umění a kultura
Vyučovací předmět: Hudební výchova
 Ročník: 2.

výstupy	učivo	přesahy	průřezová témata
- zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase - rytmizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem. - využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře. - reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie. - rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby. - rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje. - odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální; chápe roli posluchače.	Vokální činnosti Pěvecké návyky. Hlasová hygiena. Zpěv. Rozšiřování hlasového rozsahu. Instrumentální činnosti Rytmizace a melodizace ve 2/4, 3/4 taktu. Orientace v notovém záznamu (nota půlová a celá, pomlka). Využití Orffových nástrojů. Hudebně pohybové činnosti Taneční hry se zpěvem, pohybová improvizace s využitím tanečního kroku. Hra na tělo. Jednoduché lidové tance. Poslechové činnosti Rytmus, melodie, barva, kontrast. Pohyb melodie v poslechových skladbách. Rozpoznávání hudebních nástrojů v poslech. skladbách (trubka, kontrabas, klarinet). Hudba vokální a instrumentální. Lidský hlas, nástroje a jejich funkce v hudbě. Dětský sbor. Interpret a posluchač. Vhodné chování při hudební produkci (spolužáci, koncerty ...).	ČJ: Říkadla, básně. PRV: Tradice a zvyky. TV: Hudebně pohybové hry. PRV: Člověk a jeho zdraví. ČJ: Formy společenského styku.	OSV: Rozvoj schopností poznávání. MUV: Lidské vztahy. Etnický původ. OSV: Kreativita. Komunikace. Poznávání lidí. VMEGS: Jsme Evropané.

Vzdělávací oblast: Umění a kultura
Vyučovací předmět: Hudební výchova
 Ročník: 3.

výstupy	učivo	přesahy	průřezová témata
- zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase - rytmizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem. - využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře. - reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie. - rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby. - rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje. - odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální; chápe roli posluchače.	Vokální činnosti Upevňování a zdokonalování pěveckých návyků dle věkových zvláštností. Hlasová hygiena. Rozšiřování hlasového rozsahu. Instrumentální činnosti Rytmizace a melodizace v 2/4, 3/4 taktu, pomlka, předehra. Notový záznam osnova, notopis. Jednoduchá písňová forma. Využití Orffových nástrojů. Instrumentální doprovod vybraných žáků. Hudebně pohybové činnosti Taneční hry doprovázené zpěvem a nástroji. Lidové tance. Taktování 2/4, 3/4 taktu. Hra na tělo. Pohybová improvizace. Poslechové činnosti Hudebně výrazové prostředky v poslechových skladbách. Alternativní hudba (pentatonika...). Rozpoznávání hudebních nástrojů v poslech. skladbách (píkola, lesní roh, hoboj, fagot). Smyčcový orchestr. Hudby vokální a instrumentální. Dětský sbor - sólisté. Interpret a posluchač. Vhodné chování při hudební produkci (spolužáci, koncerty ...).	ČJ: Říkadla, básně. PRV: Tradice a zvyky. TV: Hudebně pohybové hry. PRV: Člověk a jeho zdraví. ČJ: Formy společenského styku.	OSV: Rozvoj schopností poznávání. MUV: Lidské vztahy. Etnický původ. OSV: Kreativita. Komunikace. Poznávání lidí. VMEGS: Jsme Evropané.

Vzdělávací oblast: Umění a kultura
Vyučovací předmět: Hudební výchova
 Ročník: 4.

výstupy	učivo	přesahy	průřezová témata
- Zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhlas v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti. - Orientuje se v zápisu jednoduché písňe či skladby a podle svých individuálních schopností a dovedností ji realizuje. - Využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché popřípadě složitější hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písni. - Vytváří v rámci svých individuálních dispozic jednoduché přede hry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace. - Rozpozná hudební formu jednoduché písňe či skladby.	Vokální činnosti Zdokonalování pěveckých dovedností. Hlasová hygiena. Rozšíření hlasového rozsahu. Solmizační slabiky. Průprava dvojhlasu (kánon). Intonace v dur/moll. Česká hymna. Instrumentální činnosti Rytmizace a melodizace (přede hra, mezihra, dohra). Notový záznam (notopis, nota osminová, pomlka, předznamenání). Hudební doprovody podle not. Improvizace hudebních doprovodů podle schopností žáků (Orffovy nástroje, doprovody na vlastních hudebních nástrojích). Inspirace z vlastní zkušenosti. Vlastní fantazie v hudebním projevu. Poslechové činnosti Malá písňová forma a - b, a - b - a, rondo. Taktování 2/4, 3/4 taktu.	ČJ: Tradice, zvyky. VL: ČR – hymna. ČJ: Formy společenského styku.	OSV: Rozvoj schopností poznávání. OSV: Komunikace. Kreativita.

Vzdělávací oblast: Umění a kultura
Vyučovací předmět: Hudební výchova
 Ročník: 5.

výstupy	učivo	přesahy	průřezová témata
• Zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhlas v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti. • Orientuje se v zápisu jednoduché písňe či skladby a podle svých individuálních schopností a dovedností ji realizuje. • Využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché popřípadě složitější hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písni. • Vytváří v rámci svých individuálních dispozic jednoduché přede hry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace. • Rozpozná hudební formu jednoduché písňe či skladby.	Vokální činnosti Zdokonalování pěveckých dovedností. Hlasová hygiena. Rozšíření hlasového rozsahu. Dvojhlas, vícehlas. Intonace v dur/moll. Instrumentální činnosti Rytmizace a melodizace (přede hra, mezihra, dohra). Notový záznam (notopis, nota šestnáctinová, pomlka, předznamenání). Hudební doprovody podle not. Improvizace hudebních doprovodů podle schopností žáků (Orffovy nástroje, doprovody na vlastních hudebních nástrojích). Inspirace z vlastní zkušenosti .Vlastní fantazie v hudebním projevu. Poslechové činnosti Malá písňová forma a - b, a - b - a, rondo. Taktování 2/4, 3/4 taktu. Hudebně výrazové prostředky poslech. skladeb.	ČJ: Tradice, zvyky. ČJ: Formy společenského styku.	OSV: Rozvoj schopností poznávání. OSV: Komunikace. Kreativita.

výstupy	učivo	přesahy	průřezová témata
- Rozpozná v proudu znějící hudby některé z určitých hudebních výrazových prostředků, upozorní na metrytmické, tempové, dynamické i zřetelné harmonické změny - Ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace.	Rozpoznávání hudebních nástrojů a členění do skupin. Hudební nástroje symfonického orchestru. Hudební formy (rondo, variace). Hudba vokální (druhy hlasů). Vztahy mezi tóny (souzvuk - akord). Hudebně pohybové činnosti Taneční hry se zpěvem. Taneční hudba. Lidové tance (mateník...). Pohybové improvizace. Pantomima.	TV: Hudebně pohybové hry. Taneční kroky. Kulturní vystoupení AJ: Písně.	MUV: Etnický původ. Multikulturalita. VMEGS: Jsme Evropané. MEV: Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení. Vnímání autora mediálních sdělení.

5.5.2 Vyučovací předmět: Výtvarná výchova

Charakteristika

Výtvarná výchova umožňuje žákům poznání okolního světa prostřednictvím výtvarných činností a výtvarného myšlení. Je procesem objevování jednotlivých výrazových prostředků, výtvarných postupů a forem i skrytých tvořivých schopností žáků. Směřuje k porozumění výtvarného umění a pochopení jeho estetických hodnot. U žáků rozvíjí jejich fantazii, kreativitu a představivost.

Časová dotace: 1. - 3. ročník - 1 vyuč. hodina týdně, 4. a 5. ročník – 2 vyuč. hodiny týdně

Celková dotace hodin výtvarné výchovy: 7 vyučovacích hodin týdně

Výuka probíhá v učebně VV.

Vzdělávání v daném předmětu směřuje k těmto **cílům**:

- Získává praktické i teoretické poznatky o výtvarných technikách
- prohlubuje si získané návyky a dovednosti při práci
- chápe umění jako specifický způsob poznání
- podílí se na utváření příjemné a podnětné atmosféry pro tvorbu
- vnímá své okolí a inspiruje se
- zaznamenává své osobní prožitky

Forma realizace:

skupinová výuka

týmová práce

účast v soutěžích

kulturně společenské akce

Klíčové kompetence :

kompetence k učení:

žák

- vnímá, prožívá, inspiruje se realitou a svými pocity
- sleduje kulturní dění ve svém okolí
- využívá tradiční i netradiční techniky

kompetence k řešení problémů:

žák

- dokáže obhájit svá rozhodnutí a zhodnotit výsledky své práce
- nalézá vlastní varianty řešení problémů

kompetence komunikativní:

žák

- dodržuje pravidla komunikace
- využívá moderních komunikačních prostředků
- prezentuje výsledky své práce

kompetence sociální a personální:

žák

- rozhoduje zodpovědně a respektuje pravidla v týmu
- spolupracuje a komunikuje v týmu

kompetence občanské:

žák

- ctí kulturní tradice a hodnoty
- chrání kulturní bohatství země
- chápe nutnost ochrany životního prostředí

kompetence pracovní:

žák

- samostatně tvoří
- pečuje o úpravu a vzhled třídy a školy
- dbá bezpečnostních pravidel
- chrání životní prostředí i kulturní památky

Průřezová témata:

OSV

- rozvoj schopností poznávání
- řešení problémů a rozhodovací dovednosti
- kreativita
- komunikace
- kooperace a kompetice

VMEGS

- jsme Evropané
- objevujeme Evropu a svět

MUV

- lidské vztahy
- kulturní difference

EV

- vztah člověka k prostředí
- lidské aktivity a problémy životního prostředí

Vzdělávací oblast: Umění a kultura
Vyučovací předmět: Výtvarná výchova
 Ročník: 1. – 3.

výstupy	učivo	přesahy	průřezová témata
- Rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (linie,tvary,objemy,barvy,objekty); porovnává je a třídí na základě odlišností vycházejících z jeho zkušeností, vjemů, zážitků a představ. - V tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace. - Vyjadřuje rozdíly při vnímání události různými smysly a pro jejich vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky.	Práce s barvou Rozvíjení smyslové citlivosti, teorie barvy – základní, doplňkové, teplé, studené. Hra s barvou – míchání, foukání. Využití různých druhů štětců. Práce s vodovými barvami, voskovkami, temperami, suchým pastelem. Chápání vlastností barev. Uplatnění fantazie dítěte. Vysvětlení záměru tvoření. Kresba Jednoduché až složitější kresby tužkou, tuší (dřívko, špejle), rudkou, uhlem. Využití různých druhů linií. Kombinované techniky Vytváření jednoduchých až složitějších koláží z papírů a různých materiálů. Využití přírodnin. Modelování a vytváření prostorové kompozice (plastelína, modurit, hmota DAS, hlína). Porovnávání různých kompozic, interpretace vlastní tvorby, tematická díla, chápání rytmu na ploše.	ČJ: Komunikační a slohová výchova. PČ: Práce s drobným materiálem. Konstrukční činnosti. PRV: Člověk a jeho svět.	OSV: Rozvoj schopnosti poznávání. Řešení problémů a rozhodovací dovednosti. Kreativita. Komunikace. Kooperace a kompetice. VMEGS: Objevujeme Evropu a svět. Jsme Evropané. MUV: Kulturní difference. Lidské vztahy.

výstupy	učivo	přesahy	průřezová témata
• Interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností. • Na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil.	Rozvíjení smyslového vnímání a představivosti. Vnímání a uplatňování vizuálně obrazného vyjádření. Využití vlastní zkušenosti a fantazie. Experimentování s výtvarnými prostředky. Pozorování reality (živá a neživá příroda), třídění a porovnávání odlišností. Volby vhodných prostředků pro výtvarné zpracování. Realizace zkušeností a představ. Chápání rytmu na ploše. Ilustrace, lidové tradice Seznámení a poznávání s dětskými ilustrátory (J. Lada, O. Sekora, H. Zmatlíková, Z. Miler, R. Pilar a další). Vlastní ilustrace lid. zvyků básní a říkadel. Ilustrace vlastních literární pokusů. Hygiena a bezpečnost při práci Udržování pořádku na pracovním místě. Organizování vlastní výtvarné práce. Dodržování zásad hygieny a bezpečnosti práce.	ČJ: Literatura. HV: Písň. AJ: Básně, říkadla, písň. PRV: Člověk a jeho zdraví.	EV: Vztah člověka k prostředí. Lidské aktivity a problémy životního prostředí.

Vzdělávací oblast: Umění a kultura
Vyučovací předmět: Výtvarná výchova
 Ročník: 4. – 5.

výstupy	učivo	přesahy	průřezová témata
• Při vlastních tvůrčích činnostech pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné). • Užívá a kombinuje prvky vizuálně obrazného vyjádření ve vztahu k celku: v plošném vyjádření linie a barevné plochy; v objemovém vyjádření modelování a skulpturální postup; v prostorovém vyjádření uspořádání prvků ve vztahu k vlastnímu tělu i jako nezávislý model. • Při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se vědomě zaměřuje na projevení vlastních životních zkušeností i na tvorbu vyjádření, která mají komunikační účinky pro jeho nejbližší sociální vztahy. • Nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě.	Práce s barvou Prohlubování technik malby. Malba vodovými temperovými barvami, pastelem, různé nanášení barev. Uplatňování získaných teoretických i praktických poznatků a dovedností při práci s barvou. Rozeznávání různých způsobů uměleckého vyjádření (figura, portrét, zátiší, krajina). Využívání světlostních poměrů (kontrast, světlo, stín, proporční vztahy). Zachycení reality pomocí vlastní zkušenosti a fantazie. Malba v plenéru. Kresba Prohlubování a zdokonalování technik kresby. Práce s linií. Vyjádření proporcí lidské postavy, hlavy. Využívání výrazových prostředků linií a barev. Experimentování s linií a barvou. Dekorování předmětů – estetická a užitková stránka předmětů. Využití písma – výtvarné kompozice. Osobitý výtvarný projev. Prezentace vlastních výtvarných děl. Kresba v plenéru. Kombinované techniky Kombinace náročnějších technik a materiálu (frotáž, mozaika, textilní aplikace). Dekorování předmětů (otisky, šablony, vosková technika, batika). Modelování prostorových útvarů. Vnímání reality a její výtvarné ztvárnění.	ČJ: Komunikační a slohová výchova. PČ: Práce s drobným materiálem. Konstrukční činnosti. PRV: Člověk a jeho svět.	OSV: Rozvoj schopnosti poznávání. Řešení problémů a rozhodovací dovednosti. Kreativita. Komunikace. Kooperace a kompetice. VMEGS: Objevujeme Evropu a svět. Jsme Evropané. MUV: Kulturní difference. Lidské vztahy.

výstupy	učivo	přesahy	průřezová témata
- Osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky (včetně prostředků a postupů současného výtvarného umění). - Porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace. - Nalézá a do komunikace v sociálních vztazích zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil.	Zachycení pocitů a nálad. Vytváření osobitého výtvarného vyjádření. Rozvíjení smyslového vnímání a představivosti Užívání a kombinování prvků vizuálně obrazného vyjádření. Porovnávání interpretací různých autorů. Získávání citu pro prostorové ztvárnění svých zkušeností. Modelování prostorových útvarů. Vytváření osobitého stylu na základě různých zdrojů inspirace. Ilustrace, lidové tradice Porovnávání interpretací různých ilustrátorů. Využívání různých zdrojů inspirace (výstavy, díla spolužáků, ilustrátoři a jejich tvorba, setkání s ilustrátorem). Rozlišení rukopisu známých českých ilustrátorů (J. Trnka, J. Čapek, A. Born, K. Pacovská a další). Vytváření osobitého rukopisu vlastní ilustrační tvorby. Hygiena a bezpečnost při práci Udržování pořádku na pracovním místě. Organizování vlastní výtvarné práce. Dodržování zásad hygieny a bezpečnosti práce.	ČJ: Literatura. HV: Písň. AJ: Básně, říkadla, písň. PRV: Člověk a jeho zdraví.	EV: Vztah člověka k prostředí. Lidské aktivity a problémy životního prostředí.

5.6 Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A ZDRAVÍ

5.6.1 Vyučovací předmět: Tělesná výchova

Charakteristika

Tělesná výchova představuje důležitou formu pohybového učení žáků. Je důležitým zdrojem poznatků, činností a námětů pro rekreační, sportovní pohyb ve škole i mimo ni. Zdravý pohyb, péče o zdraví, zdravý životní styl ovlivňují nejen život jedince, ale i jeho pracovní výkonnost, proto se vzdělávací oblast Člověk a zdraví stává důležitou součástí vyučovacího procesu.

Dětem se zájmem o pohybové dovednosti nabízí škola sportovní kroužek a doporučuje návštěvu TJ v blízkém okolí(např.fotbalový oddíl Hnojník,Smilovice). Ve spolupráci se SKI Areálem Řeka je uskutečňován dojížděcí lyžařský kurz s odborně vyškolenými instruktory.

Časová dotace: 1.a 2.ročník - 3 vyuč.hodiny týdně, 3. – 5.ročník 2 vyuč.hodiny týdně

Celková dotace hodin: 10 vyučovacích hodin týdně

Výuka probíhá ve sportovní hale, na hřišti, v přírodě.

Vzdělávání v daném předmětu směřuje k těmto **cílům**:

- získává kladný vztah k sportovním aktivitám
- prohlubuje návyky zdravého životního stylu
- srovnává vlastní výkony s výkony jiných a objektivně je hodnotí

Forma realizace:

skupinová výuka

týmová práce

účast v soutěžích

kulturně sportovní akce

Klíčové kompetence :

kompetence k učení:

žák

- využívá vlastních schopností k zlepšování svých výkonů
- porovnává a hodnotí své výsledky

- snaží se o zvyšování vlastní výkonnosti

kompetence k řešení problémů:

žák

- řeší problémy při kolektivní hře v duchu fair –play
- spolupracuje a kooperuje s členy týmu

kompetence komunikativní:

žák

- dodržuje pravidla dialogu
- seznamuje se s novinkami v oblasti sportu

kompetence sociální a personální:

žák

- při kolektivních hrách adekvátně reaguje a dodržuje stanovená pravidla
- respektuje všechny členy týmu

kompetence občanské:

žák

- zodpovídá za své chování
- respektuje odlišnosti druhých

kompetence pracovní:

žák

- dodržuje bezpečnostní a hygienická pravidla, v případě úrazu poskytne první pomoc
- rozvíjí smysl pro povinnost a zodpovědnost

Průřezová témata:

OSV

- rozvoj schopností poznávání
- sebepoznání a sebepojetí
- komunikace
- poznávání lidí
- kooperace a kompetice
- psychohygiena

- seberegulace a sebeorganizace

VMEGS

- jsme Evropané

EV

- vztah člověka k prostředí

MEV

- kritické myšlení a vnímání mediálních sdělení

Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví
Vyučovací předmět: Tělesná výchova
 Ročník: 1. – 3.

výstupy	učivo	přesahy	průřezová témata
• Spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti. • Zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení. • Spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích. • Uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy.	Pohybový režim žáků – délka, intenzita dle individuálních možností žáků. Činnosti ovlivňující zdraví. Význam pohybu pro zdraví. Rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu. Činnosti ovlivňující úroveň pohyb. dovedností – hry, základy gymnastiky, rytmická a kondiční cvičení, základy atletiky, sportovní hry, turistika a pobyt v přírodě. Jednání v duchu fair play. Dodržování základních pravidel her. Vyrovnání s prohrou. Kolektivní hry dle věkových zvláštností žáků. Dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při pohybových činnostech. Správné držení těla. Příprava organismu na pohyb. činnost. Kompenzační a zdravotně zaměřená cvičení. Hygiena cvičebního prostředí, vhodnost oblečení a obutí. Bezpečné prostředí tělocvičny, hřiště, šaten, nářadoven.	PRV: Denní režim HV: Hudebně pohybová cvičení. Rytmická cvičení. Taneční hudba. PRV: Zdraví a nemoc.	OSV: Rozvoj schopnosti poznávání. Sebepoznávání a sebe-pojetí. OSV: Rozvoj schopnosti poznávání a poznávání lidí. OSV: Komunikace. Kooperace a kompetice. EV: Vztah člověka k prostředí. OSV: Sebepoznávání a sebe-pojetí.

Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví
Vyučovací předmět: Tělesná výchova
 Ročník: 4. - 5.

výstupy	učivo	přesahy	průřezová témata
- Podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu. Uplatňuje kondičně zaměřené činnosti. Projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti. - Zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením. - Zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti. Vytváří varianty osvojených pohybových her. - Uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí. Adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka.	Činnosti ovlivňující zdraví. Zdravý životní styl. Pohybový režim. Příprava organismu na cvičení. Relaxační cvičení. Zdravotně zaměřené cvičení. Kompenzační cvičení a užití v praxi. Rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu. Činnosti ovlivňující pohyb. dovednosti. Základy atletiky, gymnastiky, průpravná cvičení, akrobacie, rytmická a kondiční cvičení, turistika, průpravné úpoly. Hygiena cvičebních místností, oblečení, obutí. Bezpečnost při pohybových činnostech. Organizace cvičebního prostoru. Bezpečnost šaten a nářadoven. První pomoc při úrazech.	PŘ: Člověk a jeho zdraví. HV: Hudebně pohybová cvičení. Taneční kroky. Taneční hudba. AJ: Tělo.	OSV: Rozvoj schopností poznávání. OSV: Psychohygiena. OSV: Sebepoznání a sebepojetí. OSV: Psychohygiena. Poznávání lidí.

výstupy	učivo	přesahy	průřezová témata
- Jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti. - Jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje. Respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví. - Užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví. Cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení. - Zorganizuje nenáročné pohybové činnosti a soutěže na úrovni třídy. - Změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky.	Základní tělocvičná názvosloví. Reakce na povely, gesta, signály. Organizace prostoru a činností, měření a posuzování pohybových dovedností. Základní pohybové testy. Dodržování pravidel her. Jednání v duchu fair play. Poznávání přestupků proti pravidlům. Olympijské ideály a tradice, neetické chování - doping. Respektování opačného pohlaví. Znalost tělocvičného názvosloví. Využití při provádění pohybových činností. Cvičení dle nákresu či popisu. Znalost pravidel her. Posuzování pohybových dovedností. Organizace her, soutěží, závodů, v rámci třídy a školy. Příprava odměn a diplomů. Zdroje informací o pohybových činnostech. Třídění a porovnávání výkonů. Zaznamenávání do grafů a tabulek. Základní pohybové testy, soutěže, závody.	ČJ: Formy spol. styku. ICT: Práce s graf. programem. MA: Jednotky času. Jednotky délky. Závislosti, vztahy, a práce s daty. ICT: Tabulkový editor. Práce i informacemi.	OSV: Seberegulace a sebeorganizace. OSV: Komunikace. Kooperace a kompetice. OSV: Rozvoj schopnosti poznávání. OSV: Komunikace. Poznávání lidí. OSV: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti.

5.7 Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE

5.7.1 Vyučovací předmět: Pracovní činnosti

Charakteristika

Předmět pracovní činnosti umožňuje žákům získat vědomosti, pracovní dovednosti a návyky, které budou potřebovat v dalším životě a přispívá k profesní orientaci žáků. Žáci poznávají vybrané materiály a jejich vlastnosti, učí se používat vhodné nástroje a nářadí i jednoduché pracovní postupy. Osvojují si pravidla bezpečnosti a ochrany zdraví při práci. Vytvářejí si vztah k ochraně životního prostředí a řeší některé ekologické problémy. Orientují se v různých oborech lidské činnosti.

Časová dotace: 1. - 5. ročník - 1 vyuč. hodina týdně

Celková dotace hodin: 5 vyučovacích hodin týdně

Výuka probíhá v keramické učebně, kmenových třídách .

Vzdělávání v daném předmětu směřuje k těmto **cílům**:

- osvojuje si základní pracovní návyky a dovednosti
- vytváří si kladný vztah k práci
- odpovídá za kvalitu provedení práce
- organizuje a plánuje si práci
- využívá vhodných nástrojů, nářadí a pomůcek
- dodržuje bezpečnost
- dokáže pracovat dle návodu
- zajímá se o obory lidské činnosti
- chápe práci jako příležitost seberealizace

Forma realizace:

skupinová práce

projekty

práce v dílně

práce v týmu

Klíčové kompetence :

kompetence k učení:

žák

- realizuje své nápady a myšlenky

- využívá námětů a návodů
- získané dovednosti aplikuje v praktickém životě

kompetence k řešení problémů:

žák

- samostatně řeší problémy
- třídí získané informace
- volí vhodná řešení

kompetence komunikativní:

žák

- prezentuje své výrobky
- dodržuje pravidla komunikace
- obhájí svůj názor a naslouchá druhým

kompetence sociální a personální:

žák

- spolupracuje a komunikuje v týmu
- rozhoduje zodpovědně

kompetence občanské:

žák

- chápe základní ekologické souvislosti
- dodržuje pravidla bezpečnosti

kompetence pracovní:

žák

- vybírá vhodný materiál, účinné a bezpečné nástroje
- rozvíjí a upevňuje získané dovednosti

Průřezová témata:

OSV

- rozvoj schopností poznávání
- řešení problémů a rozhodovací dovednosti
- komunikace
- poznávání lidí

- kreativita
- seberegulace a sebeorganizace

VMEGS

- objevujeme Evropu a svět

EV

- základní podmínky života
- vztah člověka k prostředí

MEV

- kritické myšlení a vnímání mediálních sdělení

Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce
Vyučovací předmět: Pracovní činnosti
 Ročník: 1. - 3.

výstupy	učivo	přesahy	průřezová témata
PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM - Vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů. - Pracuje podle slovního návodu a předlohy.	Využití různých materiálů – přírodniny, papír, textil, plast, hlína. Činnosti související s jednotlivými materiály. Respektování vlastností materiálu, tradic a lidových zvyků. Organizace práce. Bezpečnost při práci. Hygienické návyky. Pracovní postupy.	MA: Měření jednotky délky. VV: Dekorace výrobku.	OSV: Rozvoj schopnosti poznávání. Řešení problémů a rozhodovací dovednosti. Kreativita. MEV: Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení.

výstupy	učivo	přesahy	průřezová témata
KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI Zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi.	Práce se stavebnicí – stavebnice plošná, prostorová, konstrukční. Postupy práce dle návodů a předloh. Sestavování modelů. Vlastní tvorba prostorových objektů. Montáž, demontáž, údržba.	MA: Geometrické představy, prostor, rovina.	OSV: Rozvoj schopnosti poznávání. Řešení problémů a rozhodovací dovednosti. Kreativita.

výstupy	učivo	přesahy	průřezová témata
PĚSTITELSKÉ PRÁCE • Provádí pozorování přírody, zaznamenává a zhodnotí výsledky pozorování. • Pečuje o nenáročné rostliny.	Pozorování zákonitosti přírody. Vhodné podmínky pro růst rostlin. Hygienická a bezpečnostní pravidla. Využití teoretických poznatků v praktickém životě – pokusy, pěstování, péče o rostliny. Péče o pokojové rostliny, péče o zeleň v blízkosti školy. Péče o čistotu okolí. Používání správných pomůcek, nástrojů, náčiní. Hygiena a bezpečnost práce.	PRV: Rozmanitost přírody.	EV: Vztah člověka k prostředí. Základní podmínky života.

výstupy	učivo	přesahy	průřezová témata
PŘÍPRAVA POKRMŮ • Připraví tabuli pro jednoduché stolování. • Chová se vhodně při stolování.	Příprava stolu při běžném stolování a při slavnostních událostech. Společenská pravidla, etiketa. Společenské chování. Hygienické návyky. Příprava jednoduchých jídel.	ČJ: Formy společenského styku.	OSV: Seberegulace a sebeorganizace. Komunikace. VMEGS: Objevujeme Evropu a svět.

Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce

Vyučovací předmět: Pracovní činnosti

Ročník: 4. – 5.

výstupy	učivo	přesahy	průřezová témata
PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM - Vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu. - Využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic. - Volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu. - Udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc.	Využití různých materiálů – přírodniny, papír, textil, plast, hlína. Prohlubování získaných dovedností. Respektování vlastností materiálu. Respektování lidových zvyků a tradic, zachovávání tradičních postupů. Poznávání starých řemesel. Práce s přírodním materiálem. Dodržování bezpečnosti práce. Správná volba pracovních pomůcek nástrojů a náčiní. Organizace práce. Pracovní místo. Zásady hygieny a bezpečnosti práce. Pravidla první pomoci.	MA: Měření, vážení. VV: Dekorace výrobků.	OSV: Rozvoj schopnosti poznávání. Řešení problémů a rozvoj rozhodovacích dovedností. Kreativita.

výstupy	učivo	přesahy	průřezová témata
KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI • Provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž. • Pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu. • Dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu.	Práce se stavebnicí plošnou, prostorovou, konstrukční. Montáž, demontáž, údržba. Dodržování pracovních postupů. Sestavování modelů. Vlastní tvorba prostorových objektů. Využití teoretických poznatků v praktickém životě. Práce v týmu. Organizace práce, bezpečnost při práci. Pravidla první pomoci.	MA: Geometrické představy v rovině a prostoru.	MEV: Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení.

výstupy	učivo	přesahy	průřezová témata
PĚSTITELSKÉ PRÁCE • Provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování. • Ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny • Volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní. • Dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu.	Pozorování přírody, zaznamenávání informací, třídění a porovnávání informací. Pokusy.Využití teoretických poznatků v praktickém životě. Základní podmínky pro pěstování rostlin. Pěstování rostlin ze semen. Péče o pokojové rostliny. Přírodní léčba. Správné využití pomůcek, nástrojů a náčiní. Dodržování zásad hygieny a bezpečnosti práce. Poskytnutí první pomoci při úrazu. Nebezpečí alergie. Rostlina jako droga.	PŘ: Rozmanitost přírody.	EV: Vztah člověka k prostředí. Základní podmínky života.

výstupy	učivo	přesahy	průřezová témata
PŘÍPRAVA POKRMŮ • Orientuje se v základním vybavení kuchyně. • Připraví samostatně jednoduchý pokrm. • Dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování. • Udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni.	Základní vybavení kuchyně, bezpečnost při práci v kuchyni. Výběr surovin, nákup surovin a skladování potravin. Pracovní postup (recept), jednoduchá úprava stolu. Příprava pokrmů. Zdravá výživa. Pravidla správného stolování – etiketa. Příprava stolu při běžném a slavnostním stolování. Zásady hygieny a bezpečnosti práce. Dodržování návodů na použití kuchyňské techniky. Používání ochranných pomůcek. Správná volba pomůcek, nástrojů a náčiní. Organizace práce. Pravidla první pomoci při úrazu. Ošetření poranění.	ČJ: Formy spol. styku. VL: Člověk a jeho zdraví.	OSV: Seberegulace a sebeorganizace. Komunikace. Poznávání lidí. MUV: Multikulturalita. VMEGS: Objevujeme Evropu a svět.

6. Hodnocení žáků

Nedílnou součástí výchovně vzdělávacího procesu ve škole je hodnocení žáků. Hodnocení žáků je běžnou činností, kterou učitel ve škole vykonává průběžně ve výuce (ale i mimo ni) po celý školní rok.

Cílem hodnocení je poskytnout žákovi zpětnou vazbu, prostřednictvím které získává informace o tom, jak danou problematiku zvládá, jak dovede zacházet s tím, co se naučil, v čem se zlepšil a v čem ještě chybí. Součástí hodnocení musí být konkrétní návod, jak má žák postupovat, aby přetrvávající nedostatky odstranil. Velmi cenným nástrojem pro hodnocení práce žáků je žákovské „portfolio“. Jedná se o shromažďování materiálů různého druhu tak, aby dokumentovaly stav vědomostí a dovedností žáka, případně úroveň osvojení jednotlivých kompetencí ve vzdělávání. Materiály mají různou podobu a v každém případě musí obsahovat doklady o tom, jak se žák vyrovnal s dovednostmi sebehodnocení své práce. Žáci mohou po dohodě s vyučujícím do svého portfolia zařazovat i osobní záznamy o úspěších v mimoškolní činnosti. Nutností je, aby žáci byli předem seznámeni s výukovými cíli, očekávanými výstupy pro daný ročník - specifikovanými pro hodnocené období. Součástí hodnocení žáka ve škole je též hodnocení jeho chování a projevu. pravidla pro hodnocení žáků jsou zpracována ve školního řádu.

Hodnocení prospěchu a chování se řídí těmito pravidly:

1. Respektovat osobnost dítěte
2. Každé dítě by mělo zažít úspěch
3. Umět naslouchat dětem a vytvářet přátelskou atmosféru
4. Hodnotit jejich individuální snahu
5. Vytvářet podnětné a motivující prostředí
6. Předem stanovit společná pravidla pro hodnocení
7. Hodnocení žáků provádíme průběžně za použití moderních forem a metod
8. Klasifikace souhrnného prospěchu se provádí na konci každého pololetí a není aritmetickým průměrem klasifikace
9. K hodnocení, klasifikaci a sebehodnocení používají učitelé v 1.ročníku deníček, ve 2.-5.ročníku žákovskou knížku
10. Hodnocení žáků s vývojovými poruchami se řídí pokyny uvedenými v IVP na doporučení PPP, SPC.

Základní zásady pro použití klasifikace:

1. Známkou z vyučovacího předmětu nesmí v sobě zahrnovat hodnocení žákova chování
2. Klasifikujeme jen učivo, které jsme řádně procvičili a žáci si je dostatečně osvojili

3. Učitelé vyváženě hodnotí osobnost žáka, do klasifikace a hodnocení se promítají jeho aktivita vědomosti, dovednosti, iniciativa
4. Při klasifikaci používá pěti klasifikačních stupňů
5. Výchovy hodnotíme, klasifikujeme společně s žáky, nejzdařilejší práce prezentujeme ve školní galerii i mimo školu
6. Všechny písemné práce budou včas oznámeny a žáci budou mít dostatek času se na ně připravit
7. V případě neúspěchu bude mít žák možnost se učivo doučit a známku si opravit
8. Preferujeme efektivnější formy zjišťování žákových vědomostí a dovedností
9. Aktivně pracujeme s chybou, jež je důležitým prvkem v procesu učení

Základní zásady pro použití slovního hodnocení

1. Hodnocení je zaměřeno na to, co žák umí a v čem se projevuje pozitivně, nikoliv na to, v čem dosud chybuje
2. Žák je porovnáván sám se sebou, se svým výkonem, aby si vytvořil obraz o svých pokrocích
3. V hodnocení jsou žákovi sdělovány nejen informace o jeho znalostech a dovednostech, ale i o jeho postojích a změnách
4. Hodnocení je vždy adresné a osobně s obrací k tomu, komu je určeno – k žákovi a jeho zákonným zástupcům
5. Žák je soustavně veden ke schopnosti sebehodnocení
6. O průběhu vzdělávání a výchovy jsou zákonní zástupci žáků informováni čtvrtletní klasifikací

7. ŠVP školní družiny

Charakteristika, umístění, vybavení ŠD

Školní družina je součástí Základní školy T.G.Masaryka v Komorní Lhotce. Pro svou činnost využívá učebnu v prvním patře školy. Učebna je v dopoledních hodinách využívána k výuce. Odpoledne slouží jako herna pro ŠD. Kromě učebny v prvním patře družina využívá ke své činnosti počítačovou učebnu, výtvarnou učebnu K pohybovým aktivitám ŠD využívá tělocvičnu školy, jednou týdně sportovní halu. V případě hezkého počasí děti využívají zahradu u školy a také hřiště. Šatny jsou umístěny v přízemí školy a jsou společné pro všechny děti ze školy. Stravování probíhá v rekonstruované jídelně školy. Pitný režim zajišťuje vychovatelka společně se školní jídelnou. Materiální podmínky jsou přiměřené možnostem školní družiny.

Personální podmínky

Ve školní družině pracuje kvalifikovaná vychovatelka s pedagogickou praxí .

Charakteristika dětí

Program školní družiny je vytvářen pro 30 dětí. Školní družinu mohou využívat i děti, které čekají na výuku nebo zájmový útvar.

Spolupráce s rodiči a jinými subjekty

Sdružení rodičů finančně přispívá nejen na vybavení školní družiny hračkami, ale i na akce organizované družinou. Spolupracujeme s místní knihovnou, ve které probíhají rovněž výtvarné dílny.

Hasiči SDH v Komorní Lhotce uspořádali setkání s dětmi. Děti měly možnost prohlédnout si hasičskou zbrojnicí a vyzkoušet si požární techniku. V dalších letech budeme spolupráci rozšiřovat a prohlubovat.

Vzdělávací a výchovné oblasti

ČLOVĚK A JEHO SVĚT

1. Místo, kde žijeme

Poznávání nejbližšího okolí školy, organizace života školy a družiny, seznámení se s umístěním významných objektů v obci, dodržování bezpečnostních zásad při cestě do školy, vycházkách, dopravní výchova. Následné využití poznatků jako motivace k dalším činnostem – tématická hra, malování, dopravní hry.

2. Lidé kolem nás

Osvojení zásad vhodného společenského chování, tolerance k odlišnostem spolužáků, úcta k lidem v okolí, dodržování pravidel slušnosti při vzájemné komunikaci (učit se naslouchat, neskákat druhému do řeči, zdvořile se oslovovat), dodržování pravidel stolování, předcházení šikaně, rozlišení vlastnictví

3. Lidé a čas

Orientace v čase, dodržování správného režimu dne, vytváření pravidelných návyků, správné využívání volného času k rekreaci a regeneraci.

4. Rozmanitost přírody

Vycházky a pobyty v přírodě, pozorování změn v přírodě v jednotlivých ročních obdobích, ohleduplné chování k přírodě, ochrana a tvorba životního prostředí – tématické vycházky, následné výtvarné či jiné zpracování poznatků, didaktické hry s přírodními motivy,

5. Člověk a jeho zdraví

Dodržování základních hygienických návyků, zásad bezpečného chování a pravidel silničního provozu, znalost zásad první pomoci – ošetření drobného úrazu a poranění, dodržování denního režimu, pitný režim, pohybový režim, zdravá strava – pravidelný pobyt venku či v tělocvičně

ČLOVĚK A ZDRAVÍ

1. Výchova ke zdraví

Upevňování hygienických, stravovacích, pracovních i jiných zdravotně preventivních návyků, předcházení úrazům

2. Tělesná výchova

Poznávání účinků konkrétních pohybových činností na tělesnou zdatnost, duševní a sociální pohodu. Dodržování zásad intimní hygieny, otužování. Spolupráce při týmových pohybových činnostech a soutěžích

ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE

1.Práce s drobným materiálem

Osvojení základních pracovních dovedností a návyků z různých pracovních oblastí k organizaci a plánování práce a k používání vhodných nástrojů, náradí a pomůcek při práci i v běžném životě - vytváření jednoduchých výrobků z tradičních i netradičních materiálů

2. Konstrukční činnosti

Stavebnice (plošné, prostorové, konstrukční), sestavování modelů, práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem.

3. Příprava pokrmů

Orientace ve vybavení kuchyně, výběr, nákup potravin, jednoduchá úprava stolu, používání techniky při přípravě pokrmů

Informační a komunikační technologie

1.Základy práce s počítačem (využití zákl. funkcí, dodržení zákl.pravidel bezpečné práce s hardwarem i softwarem,ochrana dat před poškozením, ztrátou, zneužitím)
Dodržování zásad bezpečnosti práce a prevence zdravotních rizik spojených s dlouhodobým využíváním výpočetní techniky

2.Vyhledávání informací a komunikace Aktivní využívání výpočetní techniky při zjišťování aktuálních informací – Internet

3.Zpracování a využití informací (práce s textem a obrázkem v textovém a grafickém editoru) Informační gramotnost již u dětí od 6 let.

CÍLE ŠVP ŠKOLNÍ DRUŽINY

Rozvoj osobnosti člověka

Získání všeobecného vzdělání (návaznost na učivo 1. stupně)

Pochopení a uplatňování zásad demokracie (Úmluva o právech dítěte)

Utváření vědomí národní a státní příslušnosti a respektu k etnické, národnostní, kulturní a náboženské skupině.

Pochopení a uplatňování principu rovnosti žen a mužů ve společnosti.

Získání a uplatňování znalostí o životním prostředí , jeho ochrana.

Dodržování bezpečnosti a ochrana zdraví

KLÍČOVÉ KOMPETENCE

Dlouhodobý proces, souhrn vědomostí, dovedností, schopností a postojů, které děti získávají v průběhu několikaleté docházky do školní družiny. Budou se prolínat všemi činnostmi zájmového vzdělávání.

1. KOMPETENCE K UČENÍ: učí se s chutí, práci dokončí, klade si otázky, hledá na ně odpověď, získané vědomosti dává do souvislostí, uplatňuje v praktických situacích a dalším učení.

2. KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMU: všímá si dění okolo, snaží se řešit situace, při jejich řešení užívá logické, matematické, empirické postupy, chápe, že vyhýbání se řešení problému nevede k cíli. Započaté činnosti dokončuje.

3. KOMUNIKATIVNÍ KOMPETENCE: ovládá řeč, vyjadřuje sdělení, myšlenky, otázky, odpovědi vhodně formulovanými větami, komunikuje bez ostychu s vrstevníky i dospělými, kultivovaně.

4. SOCIÁLNÍ A INTERPERSONÁLNÍ KOMPETENCE: samostatně rozhoduje o svých činnostech, uvědomuje si, že za ně odpovídá a nese důsledky, projevuje ohleduplnost, citlivost, rozpozná nevhodné chování, nespravedlnost, agresivitu, šikanu, spolupracuje ve skupině, dokáže se prosadit i podřídí-přijmout kompromis, respektuje jiné, je tolerantní k odlišnostem mezi lidmi.

5. ČINNOSTNÍ A OBČANSKÉ KOMPETENCE: učí se plánovat, organizovat, řídit a hodnotit, odhaduje rizika svých nápadů, odpovědně přistupuje k úkolům a povinnostem, uvědomuje si práva svá i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné prostředí(přírodní i společenské), dbá na své osobní zdraví i druhých.

6. KOMPETENCE K TRÁVENÍ VOLNÉHO ČASU: orientuje se v možnostech smysluplného trávení volného času, umí si vybrat zájmové činnosti dle vlastních dispozic, rozvíjí své zájmy v organizovaných skupinách i individuálních činnostech, dokáže odmítnout nevhodnou nabídku volného času.

8. Příloha ŠVP Náboženství

1. Název vyučovacího předmětu: NÁBOŽENSTVÍ

2. Charakteristika vyučovacího předmětu:

8.1 Obsahové vymezení

Předmět žákům umožňuje formulovat otázky týkající se základních životních hodnot, postojů a jednání, konfrontovat je s vědecky a nábožensky (křesťansky) formulovanými pohledy na svět

a hledat svou vlastní životní hodnotovou orientaci. Nabízí přístup k biblickému poselství, k učení křesťanských církví a k jejich tradici a otevírá možnost života s církví.

Předmět je určen všem žákům, kteří projeví zájem.

Žáci se prostřednictvím předmětu podílejí na projektech školy a na společenském životě vesnice.

8.2 Časové a organizační vymezení

Předmět je vyučován formou nepovinného předmětu podle § 15 zákona č. 561/2004 Sb. s časovou dotací 1 hodinu týdně a jeho výuka probíhá ve třídách.

Předmět je nabízen žákům 1. – 5. ročníku, realizuje se podle aktuálního zájmu a je vyučován podle ročníků nebo ve skupinách tvořených z více ročníků.

Výuka nepovinného předmětu se uskutečňuje mimo rámec vyučovacího času – v odpoledních hodinách.

Předmět využívá možnosti projektové výuky.

SOUČÁSTÍ VÝUKY JE DÁLE:

- návštěva kostela / církevního objektu / kulturně historické památky spjaté se životem církve
- exkurze do místní charity / domova důchodců...
- diecézní pout' dětí
- účast na projektech České katolické charity (Tříkrálová sbírka) / Papežského misijního díla
- společné odpoledne s rodiči
- organizace programu ke svátku svatého Mikuláše / adventního programu / velikonočního programu

Obsahy jednotlivých ročníků jsou děleny do tematických celků, které se v rámci liturgického roku opakují, spirálovitě prohlubují a jsou propojovány do vzájemných souvislostí.

Výuka vychází z dokumentu „Osnovy k výuce náboženské výchovy římskokatolické církve v 1. – 9. ročníku ZŠ“ schváleným Českou biskupskou konferencí a MŠMT ČR v roce 2004.

Hodnocení

PŘEDMĚT RESPEKTUJE ZPŮSOB EVALUACE DOHODNUTÝ ŠKOLOU.

Ve vyučovacím předmětu Náboženství nabízíme tyto výchovné a vzdělávací postupy, které směřují k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- V předmětu poskytujeme dostatek obsahů, které umožňují základní vhledy žáků do struktury jazyka náboženství ve srovnání s jazykem vědy, tak, aby žáci porozuměli symbolickému způsobu vyjadřování v jazyce bible i v jazyce církve, aby postupně integrovali náboženský způsob vnímání a chápání světa do celku svého vztahu ke světu vedle pohledu přírodních a humanitních věd a aby projevovali zájem o dialog mezi těmito obory i v dalším životě.
- Pomocí obsahu učební látky rozvíjíme schopnosti žáků vnímat události svého života a zpracovávat je jako životní zkušenost, tj. schopnost transformovat na základě reflexe prožitých událostí své jednání v budoucnosti. V předmětu se systematicky zabýváme etickým rozměrem života žáků. Metodicky nám půjde o poskytnutí dostatku příležitostí k reflexi problémových situací, o jejichž řešení se žáky diskutujeme a vedeme je k tomu, aby zdůvodňovali návrhy svých řešení při schopnosti hledat kritéria pro volbu takových řešení s pozorností všechny učení církve. Tímto zaměřením tedy současně rozvíjíme také kompetenci žáků k řešení problémů na všech úrovních.

Kompetence komunikativní

- Prohlubujeme porozumění různým typům textů zejména v oblasti textů poetických, obrazných a náboženských ve srovnání s jinými typy textů. Vedeme žáky k tomu, aby dokázali rozlišit různé literární druhy v bibli, ocenit jejich krásu a reflektovat významovou různost jejich sdělení. Schopnost neverbální komunikace obohacujeme o vnímání a porozumění symbolice rituálního jednání jako součásti utváření slavnosti. Ve výuce žákům zprostředkováváme přiměřené množství vjemů, se kterými dále pracujeme.

Kompetence sociální a personální

- Rozvíjení osobnosti žáka umožňujeme zejména systematickým zaměřením na základní principy křesťanského vztahu k lidem, který definuje prosocialitu člověka jako „lásku k bližnímu“. Žáky motivujeme k utváření kompetence rozvíjením principu „starší a silnější pomáhají mladším a slabším“, pokud je předmět vyučován ve věkově smíšených skupinách. Žáci pracují často ve dvojicích a v malých skupinách, v nichž si mají možnost uvědomit, co vše s sebou přináší kooperativní způsob práce.
- Tuto kompetenci rozvíjíme především tematickým otevíráním systematické práce na duchovním rozměru osobnosti žáků, týkající se umění ztišení a vnitřní koncentrace a meditace, které jsou předpokladem k hlubší reflexi při vytváření vlastního sebeobrazu. Žáky vedeme prostřednictvím motivace k účasti na postupně se diferencujících cvičeních a aktivitách.

Kompetence občanské

- Vedeme žáky k vytváření a rozvíjení tolerantních postojů vzhledem k příslušníkům jiných náboženství a různých křesťanských konfesí, ale i k většinové ateistické společnosti.

Zaměřujeme se především na porozumění postojům jinak světonázorově či nábožensky smýšlejících lidí a z tohoto porozumění potom rozvíjíme budování tolerantních postojů díky tomu, že žáci lépe rozumí kulturnímu a historickému kontextu existence jiných náboženství. Navozujeme dostatek podnětů vedoucích k uvědomělému a přitom nenásilnému postoji odporu proti fyzickému a psychickému násilí. Využíváme příklady konfliktů z historie i ze současnosti, o nichž diskutujeme, hledáme příčiny konfliktů a vzory osobností, které se díky svým křesťanským postojům zasadily o jejich nápravu. Orientujeme se také na sociální rozměr viny a hříchu.

- Žáky seznamujeme s kořeny židovskokřesťanské tradice, o něž se opírá kodex základních lidských práv (viz Listina základních práv a svobod). Kompetence tedy prohlubujeme ve směru od norem a zákonů, opírajících se o příslušné principy, k hodnotám, které tyto principy zdůvodňují.
- Rozvíjíme vědomí postoje odpovědnosti žáků jednak všechny světu samotnému, jednak všechny lidem, ale také všechny Bohu. Svobodné rozhodování člověka se tak opírá o vazbu na větší počet transcendentních hodnot, než jak je tomu v případě jiných světonázorových postojů. Postoj zodpovědnosti dáváme do vztahu k hodnotě svobody a v rámci předmětu hledáme jejich vzájemný vztah a vztah k Boží autoritě.
- Umožňujeme porozumění vztahu náboženství a kultury nejen v křesťanství (všechny kultury evropské), ale i v jiných světových náboženstvích, a to zejména prezentací obsahů týkajících se světových náboženství ve vztahu ke křesťanství. Žákům dáváme šanci integrovat náboženský rozměr života do celku kultivace vlastního vztahu ke kultuře, a to v jejím historickém i současném projevu. Volbou metody rozhovorů s příslušníky jiných náboženství a světonázorů a kontaktu s kulturním zázemím jiných náboženství a světonázorů motivujeme k toleranci a k dalšímu zájmu o příslušníky jiných náboženství a kultur.
- Postoj křesťanské odpovědnosti za svět vytváříme a podporujeme zejména důrazem na reflexi symboliky biblické zprávy o stvoření, z níž vyplývá nejen požadavek odpovědného zacházení s přírodou, ale i souvislost mezi kvalitou vlastního duchovního rozměru své existence a kvalitou vztahu k přírodě. Prohlubujeme tedy motivaci k vnějšmu zacházení se světem do motivace plynoucí z duchovního postoje ke světu, jehož projevem je vlastní aktivní šetrné chování všechny světu.

Kompetence pracovní

- Rozvíjíme zdravý postoj žáků vůči požadavkům na výkon ze strany současné společnosti. Postupně je vedeme, aby práci chápali nejen jako zdroj výdělku zajišťující určitou životní úroveň, ale díky obsahům zprostředkovávajícím křesťanské pojetí práce ji vnímali také jako povolání spolupracovat na rozvíjení dobré budoucnosti pro lidi a svět.

3. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu:

ROČNÍK: 1			
VÝSTUP PŘEDMĚTU	OČEKÁVANÝ VÝSTUP	UČIVO	MOŽNÉ PŘESAHY A VAZBY
PROHLUBOVÁNÍ VZTAHU MEZI ZKUŠENOSTÍ A DUCHOVNÍM ROZMĚREM OSOBNOSTI ŽÁKA Porozumění principům křesťanské etiky	Žák je otevřený k pozitivnímu vnímání života a Boha jako dárce života.	1.1 Bůh nám dává život	OSV – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění OSV – zdravé a vyrovnané sebepojetí, moje vztahy k druhým lidem OSV – rozvoj základních rysů kreativity
	- žák umí popsat a zhodnotit vlastnosti, které ho odlišují od ostatních	- jméno a jedinečnost každého člověka	
	- žák oceňuje jedinečnost druhého a rozpoznává konkrétní situace v životě skupiny, kdy ji respektuje.	- položení základu vztahů ve skupině	
	- žák je povšechně citlivý k sesoustředění, ztišení a naslouchání	- dobře vidět, dobře slyšet	
ZCITLIVĚNÍ PRO KŘESŤANSKÉ SLAVNOSTI A SVÁTKY	Žák zakusí atmosféru slavení Vánoc a spojí si ji se skutečností, že Ježíš je dar Boha člověku.	1.2 Bůh nám dává svého Syna	Život a funkce rodiny → <i>Člověk a jeho svět: Lidé kolem nás</i> Slavení svátků → <i>Člověk a jeho svět: Lidé a čas</i> VMEGS – rodinné příběhy OSV – chování podporující dobré vztahy (vyjádření oslavy) MKV – poznávání vlastního kulturního zakotvení (křesťanské slavení Vánoc)
	- žák zakusí atmosféru slavení s důrazem na společenství a oslavu v rodině a umí vyjádřit její spojitost s oslavou ve společenství církve	- oslava v rodině a oslava ve společenství církve	
	- žák většinou umí projevit radost a vděčnost z daru a umí popsat, že narození Ježíše je darem Boha člověku	- smysl a hodnota daru	
	- žák umí reprodukovat vlastními slovy biblické události zvěstování a narození Ježíše	- vánoční evangelium L 1. a 2. kap.	
POROZUMĚNÍ BIBLICKÝM PŘÍBĚHŮM	Žák umí reprodukovat základní události Ježíšova života a vnímá v nich výzvu k následování.	1.3 Bůh nám dává své slovo	Zeměpisné zvláštnosti místa, kde žijeme → <i>Člověk a jeho svět: Místo, kde žijeme</i> Základní literární pojmy (hádanka, podobenství) → <i>Jazyk</i>
	- žák umí jednoduchým způsobem popsat biblickou zemi a řadí biblické příběhy do reálného prostředí	- realie biblické země	

	- žák umí jednoduchým způsobem vysvětlit, proč křesťané považují Bibli za dar, který Bůh dává člověku, aby jeho život dostal orientaci	- Bible jako dar	<i>a jazyková komunikace: Český jazyk a literatura</i>
	- žák umí uvést probrané příklady Ježíšova učení a jeho skutků a pokouší se je spojovat se situacemi ve vlastním životě	- příklady Ježíšova učení	MKV – poznávání vlastního kulturního zakotvení
ZCITLIVĚNÍ PRO KŘESŤANSKÉ SLAVNOSTI A SVÁTKY Porozumění symbolické formě řeči	Žák obecně vysvětluje Velikonoce jako slavnost, v níž křesťané slaví vítězství života nad smrtí.	1.4 Bůh nám dává nový život	Slavení svátků (Velikonoce) → <i>Člověk a jeho svět: Lidé a čas</i> Princip rovnováhy přírody → <i>Člověk a jeho svět: Rozmanitost přírody</i> Základy obrazné řeči → <i>Jazyk a jazyková komunikace: Český jazyk a literatura</i>
	- žák si všímá proměn kolem sebe a ve svém životě a pokouší se je spojovat s proměnami přítomnými ve velikonočních událostech	- proměny kolem nás	MKV – poznávání vlastního kulturního zakotvení (křesťanské slavení Velikonoc)
	- žák má základní vhled nutný pro chápání symbolů při slavení Velikonoc	- symbolika kříže, světla a chleba	
	- žák umí vysvětlit formulaci, že Ježíš zemřel a vstal z mrtvých, jako vítězství života nad smrtí	- doba postní a velikonoční události	
ZNALOST ZÁKLADNÍCH TEZÍ KŘESŤANSKÉHO UČENÍ Výchova v duchu křesťanské spirituality	Žák je otevřený poznávat, že život je dar, který může prožívat ve společenství církve.	1.5 Bůh nám dává radost	Slavení neděle, odpočinek, režim dne → <i>Člověk a jeho svět: Lidé a čas</i>
	- žák umí popsat neděli jako den, kdy křesťané slaví Ježíšovo zmrtnýchvstání	- neděle jako den oslavy	OSV – péče o dobré vztahy OSV – dobrá organizace času, uvolnění-relaxace
	- žák umí pojmenovat pomoc, kterou Bůh posílá lidem, a vnímá ji ve svém životě	- seslání Ducha svatého, Maria a církev	

	- žák formuluje modlitbu vlastními slovy, umí modlitbu Otče náš a umí jednoduše vysvětlit její jednotlivé části ve vztahu ke svému životu	- modlitba vlastními slovy a modlitba Otče náš	MKV – poznávání vlastního kulturního zakotvení (křesťanské projevy osobní víry)
			PROJEKT „Dar jeden pro druhého“ hodnota daru, být jeden pro druhého darem, navzájem se obdarováváme: - projekt v rámci předmětu - celoroční projekt s výstupy prezentovanými v prostoru školy - projekt pro celou školu

3. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu:

ROČNÍK: 2			
VÝSTUP PŘEDMĚTU	OČEKÁVANÝ VÝSTUP	UČIVO	MOŽNÉ PŘESAHY A VAZBY
PROHLUBOVÁNÍ VZTAHU MEZI ZKUŠENOSTÍ A DUCHOVNÍM ROZMĚREM OSOBNOSTI ŽÁKA Porozumění biblickým příběhům	Žák je otevřený pro vnímání světa jako Božího stvoření a člověka, který v něm má své místo a svůj úkol.	2.1 Všechno stvořené nám vypráví o Bohu	Domov → <i>Člověk a jeho svět: Místo, kde žijeme</i> Porovnávání a třídění látek → <i>Člověk a jeho svět: Rozmanitost přírody</i> EV – vnímání života jako nejvyšší hodnoty, vztah člověka a prostředí
	- žák umí vyjádřit radost ze života a je pozorný ke světu jako k místu, které má svůj původ a smysl v Bohu	- svět jako znamení Boží lásky	
	- žák oceňuje místo člověka v řádu stvoření a jeho výtvoř, rozpoznává jejich pozitivní i negativní stránku a vnímá nutnost Boží záchrany	- místo člověka v řádu stvoření a nutnost záchrany	
	- žák umí reprodukovat biblické příběhy knihy Genesis a rozlišit v nich některé situace ve svém životě	- biblický obraz Boha a člověka podle knihy Genesis	
ZCITLIVĚNÍ PRO KŘESŤANSKÉ SLAVNOSTI A SVÁTKY	Žák je otevřený pro vnímání adventní doby jako doby přípravy na oslavu příchodu Ježíše Krista jako Zachránce.	2.2 Bůh k nám mluví	Slavení svátků → <i>Člověk a jeho svět: Lidé a čas</i> MKV – poznávání vlastního kulturního zakotvení (modlitba a křesťanské slavení Vánoc)
	- žák má základní vhled nutný k chápání symbolů světla a tmy a umí je uvést do souvislosti se slavením Vánoc	- symbolika světla a tmy	
	- žák umí popsat vánoční události a spojit je s Božím jednáním zachraňujícím člověka	- události Ježíšova narození v Božím plánu	
	- žák formuluje modlitbu Zdravas Maria a umí vysvětlit její jednotlivé části ve vztahu ke svému životu	- modlitba Zdravas Maria	

POROZUMĚNÍ PRINCIPŮM KŘESŤANSKÉ ETIKY	Žák je otevřený pro vnímání vánočních událostí jako oslavy Božího jednání, které zachraňuje člověka.	2.3 Bůh k nám přichází	Zvyky a práce lidí v minulosti, historické důvody pro slavení významných dnů → <i>Člověk a jeho svět: Lidé a čas</i>
	- žák umí reprodukovat události vztahující se k Ježíšovu dětství a umí podle nich jednoduchým způsobem vysvětlit, jaký je Ježíš	- biblické události vztahující se k Ježíšovu dětství	MKV – poznávání vlastního kulturního zakotvení (slavení významných křesťanských svátků)
	- žák umí reprodukovat biblické události a vztáhnout je ke konkrétním slavnostem liturgického roku	- liturgické slavnosti a svátky: Zjevení Páně, Uvedení Páně do chrámu, Křest Páně a Popeleční středa	
ZCITLIVĚNÍ PRO KŘESŤANSKÉ SLAVNOSTI A SVÁTKY	Žák vysvětluje Velikonoce jako slavnost, v níž křesťané ve smrti a vzkříšení Ježíše Krista slaví zachraňující jednání Boha s člověkem.	2.4 Ten, který má moc	Projevy soucitu, výchova k empatii → <i>Jazyk a jazyková komunikace: Český jazyk a literatura</i>
	- žák umí schematicky popsat vybrané biblické zázraky, rozeznat v nich Ježíšovo jednání vybízející k důvěře a vyjadřující soucit a spojí si je s konkrétními situacemi ve vlastním životě	- Ježíšovy zázraky (utišení bouře, uzdravení ochrnutého, vzkříšení Jairovy dcery) a zkušenost strachu, důvěry a soucitu	Porozumění a vyjadřování pocitů na základě práce s vybranými biblickými texty → <i>Jazyk a jazyková komunikace: Český jazyk a literatura</i>
	- žák má základní vhled nutný pro chápání znamení kříže a světla velikonoční svíce při slavení Velikonoc	- symbolika kříže a velikonoční svíce	OSV – můj vztah sobě samému, moje vztahy k druhým lidem a druhým MKV – poznávání vlastního kulturního zakotvení (křesťanské slavení Velikonoc)
	- žák umí reprodukovat velikonoční události a vztáhnout je ke konkrétním slavnostem liturgického roku	- velikonoční události (Vjezd do Jeruzaléma, Poslední večeře, utrpení, smrt a zmrtvýchvstání Ježíše Krista) v souvislosti s liturgií Svatého týdne	

ZNALOST ZÁKLADNÍCH TEZÍ KŘESŤANSKÉHO UČENÍ Výchova v duchu křesťanské spirituality	Žák je otevřený k následování Ježíšova jednání a jednání jeho učedníků.	2.5 Chceme žít jako Ježíš	OSV – pomáhající a prosociální jednání MKV – poznávání vlastního kulturního zakotvení Možnost pozvání představitele církve
	- žák umí rozeznat v charakteristice Božího Ducha toho, který proměňuje, posiluje a zbavuje strachu	- Duch svatý jako ten, kdo proměňuje	
	- žák umí vyjmenovat nejdůležitější události v životě Marie a vyjádřit k ní přiměřeným způsobem svůj vztah	- Maria a základy mariánské úcty v liturgii	
	- žák je otevřený k tomu být pozorný k druhým lidem ve slově i v jednání a spojit si tento postoj s příkladem jednání Ježíše a jeho učedníků	- církev jako společenství Božího lidu (podobnosti o milosrdném Samařanovi a o rozsěvači, hierarchie církve)	
	- žák formuluje Apoštolské vyznání víry, rozumí mu jako vyjádření důvěry v Boží jednání s člověkem, umí napodobit znamení kříže a umí vysvětlit jeho význam	- Apoštolské vyznání víry a gesto znamení kříže	
			PROJEKT „Moje ruce pro druhého“ konkrétní pomáhající a prosociální jednání ve třídě, ve škole, v obci: - projekt v rámci předmětu - celoroční projekt s výstupy prezentovanými v prostoru školy - projekt pro celou školu

3. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu:

ROČNÍK: 3			
VÝSTUP PŘEDMĚTU	OČEKÁVANÝ VÝSTUP	UČIVO	MOŽNÉ PŘESAHY A VAZBY
POROZUMĚNÍ BIBLICKÝM PŘÍBĚHŮM Prohlubování vztahu mezi zkušeností a duchovním rozměrem osobnosti žáka	Žák je otevřený pro vnímání světa a člověka jako Božího stvoření, které člověk toužící být větší než Bůh porušuje.	3.1 Bůh k nám přichází	Sebekritika, jednání, které není možné tolerovat → <i>Člověk a jeho svět: Lidé kolem nás</i> OSV – analýza vlastních a cizích postojů a hodnot a jejich projevů v chování lidí EV – náš životní styl (vnímání života jako nejvyšší hodnoty)
	- žák umí reprodukovat události týkající se štěstí a selhání prvních lidí a získá základní vhled k pochopení principu hříchu, který ze strany člověka znamená svobodné a dobrovolné přerušení vztahu k Bohu	- štěstí prvních lidí a selhání prvních lidí jako jednání, kterým se člověk připravuje o Boží blízkost	
	- žák umí interpretovat biblický příběh Kaina a Ábela a dokáže ho spojit s postoji člověka, který stojí proti životu a jehož jednání církev nazývá hřích	- příběh Kaina a Ábela (Gn 4. kap.) jako jednání člověka, který si přivlastňuje Boží roli rozhodovat, hodnotit a soudit	
	- žák umí vysvětlit pojem záchrana a najít jeho prvky v biblických proroctvích a v příběhu o Marii	- proroctví (Iz 7,14) a příběh Marie jako příslib záchrany (L 1 kap.)	
POROZUMĚNÍ PRINCIPŮM KŘESŤANSKÉ ETIKY	Žák je na základě jednotlivých příkázání Desatera pozorný vůči rozvoji vlastního svědomí a je připraven sám se na tomto procesu podílet.	3.2 Desatero, cesta ke štěstí	Soužití a chování lidí, právo a spravedlnost, vlastnictví, obhajování a dodržování lidských práv a svobod, význam řádu, pravidel a zákonů pro fungování společnosti → <i>Člověk a jeho svět: Lidé kolem nás</i> OSV – lidská práva jako regulativ vztahů VDO – schopnost aktivně přijímat a uplatňovat svá práva a povinnosti, odpovědnost za své postoje a činy
	- žák umí zopakovat biblickou událost, kdy Mojžíš přijímá Desatero, a rozeznává v ní Boží jednání, které směřuje k záchraně člověka	- biblický příběh o Mojžíšovi, který přijímá Desatero (Dt 5. kap.)	
	- žák umí interpretovat Desatero jako Boží jednání s člověkem, které zachraňuje a ukazuje člověku principy nutné k prožití šťastného života	- Desatero jako životní pravidla, která neomezují, ale osvobozují	
	- žák formuluje jednotlivá příkázání Desatera a ztotožňuje se s jejich etickými principy vztaženými na konkrétní situace jeho života	- jednotlivá příkázání Desatera spojená s výchovou k příkladnému jednání k sobě, ke druhým lidem, ke světu a k Bohu	

POROZUMĚNÍ PRINCIPŮM KŘESŤANSKÉ ETIKY Výchova v duchu křesťanské spirituality	Žák je na základě Ježíšova příkladu pozorný vůči rozvoji vlastního svědomí, umí zhodnotit svátost smíření jako pomoc člověku v situaci mravního selhání a je připraven se na ní podílet.	3.3 Pozvání k hostině	Životní potřeby, psychohygiena → <i>Člověk a jeho svět: Člověk a jeho zdraví</i> OSV – zdravé a vyrovnané sebepojetí (sebeúcta), pravda, lež a předstírání v komunikaci, hledání pomoci při potížích VDO – schopnost aktivně přijímat a uplatňovat svá práva a povinnosti (výchova ke kritickému myšlení)
	- žák umí reprodukovat uvedené biblické události a je otevřený pro obraz dobrého, otevřeného, velkorysého a milosrdného Boha	- biblické události (příběh o Zacheovi, o uzdravení ochrnutého a podobenství o ztraceném synu a milosrdném otci) jako příklady naděje v Boží dobrotu a milosrdenství	
	- žák umí jednoduchým způsobem hodnotit své jednání ve shodě se svým svědomím	- jednání ve shodě se svědomím a výchova svědomí	
	- žák umí popsat jednotlivé části svátosti smíření, umí ji vysvětlit jako křesťanskou nabídku pomoci člověku v situaci mravního selhání a je připravený se na ní podílet	- svátost smíření jako svátost radosti z návratu k Bohu a její části	
VÝCHOVA V DUCHU KŘESŤANSKÉ SPIRITUALITY Porozumění symbolické formě řeči	Žák chápe základní souvislosti slavení svátostí a je otevřený k tomu vědomě se jich účastnit.	3.4 Svátosti, znamení Boží lásky	Důležité mezníky v životě člověka → <i>Člověk a jeho svět: Lidé a čas</i> Slavení svátků → <i>Člověk a jeho svět: Lidé a čas</i> MKV – poznávání vlastního kulturního zakotvení
	- žák umí vyjmenovat a jednoduchým způsobem popsat jednotlivé svátosti katolické církve a chápe jejich souvislost s životem člověka	- svátosti jako nabídka Boží pomoci člověku v důležitých chvílích jeho života	
	- žák má základní vhled nutný pro chápání znamení důležitých pro pochopení významů jednotlivých svátostí	- symbolika svátostí (gesta, slova, voda, olej, chléb a víno)	
VÝCHOVA V DUCHU KŘESŤANSKÉ SPIRITUALITY	Žák je pozorný vůči slavení mše svaté a je připraven vědomě se na tomto slavení podílet.	3.5 Hostina s Ježíšem	
	- žák umí jednoduchým způsobem pojmenovat souvislost mezi událostí Poslední večeře a slavením mše svaté	- biblická souvislost slavení mše svaté	

	- žák umí poznat a pojmenovat důležité součásti liturgického prostoru a umí vyjmenovat, vysvětlit a rozeznat jednotlivé části mše svaté - žák je připravený k prvnímu přijetí svátosti eucharistie ve společenství rodiny a farnosti	- liturgický prostor a části mše svaté - slavení svátosti eucharistie jako základ duchovního života	MKV – poznávání vlastního kulturního zakotvení
ZCITLIVĚNÍ PRO KŘESŤANSKÉ SLAVNOSTI A SVÁTKY Znalost základních tezí křesťanského učení	Žák je otevřený k následování Ježíšova jednání a jednání jeho učedníků. - žák umí zběžně popsat a chronologicky uvést do souvislostí uvedené biblické události a chápe je jako události, které se staly základem křesťanské liturgie - žák umí reprodukovat příběh učedníků jdoucích do Emauz a je otevřený pro obraz Boha, který ve svém Synu provází člověka a proměňuje jej svou přítomností - žák umí vyjmenovat a charakterizovat jednotlivé dary Božího ducha a vnímat je v souvislostech s příklady konkrétního jednání	3.6 Hostina společenství církve - opakování a systematizování biblických událostí vztahujících se k liturgii Svatého týdne - událost Kristova vzkříšení na příběhu učedníků jdoucích do Emauz (L 24,1-35) - dary Božího ducha a příklady k následování křesťanského jednání	
			PROJEKT „Slavnost všedního dne“ obyčejné věci hodné slavení, chvíle, které se opakují, a přesto jsou výjimečné, výchova ke zcitlivění vnímání obyčejných věcí: - projekt v rámci předmětu - celoroční projekt s výstupy prezentovanými v prostoru školy - projekt pro celou školu

3. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu:

ROČNÍK: 4			
VÝSTUP PŘEDMĚTU	OČEKÁVANÝ VÝSTUP	UČIVO	MOŽNÉ PŘESAHY A VAZBY
PROHLUBOVÁNÍ VZTAHU MEZI ZKUŠENOSTÍ A DUCHOVNÍM ROZMĚREM OSOBNOSTI ŽÁKA Porozumění symbolické formě řeči	Žák umí vyjádřit vlastními slovy, že život je jako cesta, na které může být křesťanství orientačním bodem.	4.1 Jsem na cestě	Místní krajina, poloha obce, dopravní síť → <i>Člověk a jeho svět: Místo, kde žijeme</i> VMEGS – místa v blízkém okolí mající vztah k Evropě (křesťanská znamení v místní krajině) MKV – poznávání vlastního kulturního zakotvení (výchozí bod pro postoj tolerance) Exkurze do místního kostela
	- žák je schopen rozlišit, že konkrétní situace jeho života mohou být přirovnány k cestě	- život jako cesta	
	- žák vnímá, že existují různé úhly pohledu na svět a že víra je jedním z nich	- víra jako jiný úhel pohledu na svět	
	- žák umí vyjmenovat pořadí knih Nového zákona a zná názvy evangelií	- Bible jako orientační bod	
POROZUMĚNÍ BIBLICKÝM PŘÍBĚHŮM Znalost základních tezí křesťanského učení	Žák vnímá souvislost příběhu o cestě do zaslíbené země s cestou svého života.	4.2 Cesta do zaslíbené země	Reprodukce složitějšího textu → <i>Jazyk a jazyková komunikace: Český jazyk a literatura</i> VMEGS – kořeny a zdroje evropské civilizace MKV – základní znalosti o různých etnických a kulturních skupinách (judaismus) OSV – rozvoj základních rysů kreativity
	- žák umí interpretovat příběh cesty Izraelitů do zaslíbené země jako příběh cesty ke svobodě	- biblický příběh o Mojžíšovi (Ex 1. až 20. kap.)	
	- žák je otevřený vnímat Boha jako toho, který zachraňuje a je s člověkem	- obraz Boha, který zachraňuje a je s člověkem	
	- žák umí přiřadit vybrané prvky biblické události k učení církve	- souvislost biblických událostí (Pascha, přechod mořem, cesta pouští, zaslíbená země) s učením církve	
ZCITLIVĚNÍ PRO KŘESŤANSKÉ SLAVNOSTI A SVÁTKY Porozumění principům křesťanské etiky	Žák vnímá souvislost obrazu cesty za světlem s cestou svého života k Bohu.	4.3 Cesta za světlem	Porovnávání literárních textů → <i>Jazyk a jazyková komunikace: Český jazyk a literatura</i> Práce s fotografiemi → <i>Umění a kultura: Výtvarná výchova</i> OSV – rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci, pozitivní myšlení, dovednost navazovat
	- žák umí rozlišit aktivní a pasivní přístup k životu, je otevřený k aktivnímu prožívání přítomnosti a spojuje si jej se vztahem člověka k Bohu	- adventní doba v obraze cesty ke světlu, aktivní prožívání přítomnosti	
	- žák oceňuje konkrétní příklady lidí, kteří aktivně orientují svůj život k Bohu a jsou „světlem pro druhé“	- příklady těch, kteří „nesou světlo“ (sv. Lucie, sv. Josef, sv. Maria, tři mudrci)	

	- žák umí jednoduše porovnat dva evangelijní texty a rozumí obrazu o Ježíši Kristu, Světlu světa, jako výzvě k aktivnímu přístupu k sobě, k druhým a k Bohu	- Vánoce jako oslava narození Ježíše, Světla světa	na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky VMEGS – kořeny a zdroje evropské civilizace (významné postavy křesťanství)
ZNALOST ZÁKLADNÍCH TEZÍ KŘESŤANSKÉHO UČENÍ Porozumění principům křesťanské etiky	Žák získá představu o Božím království, které ohlašuje Ježíš svým životem a učením, a uvede ji do souvislosti se svým životem.	4.4 Boží království	Přirovnání, podobenství → <i>Jazyk a jazyková komunikace: Český jazyk a literatura</i>
	- žák umí schematicky vyjmenovat jednotlivá blahoslavenství a je otevřený je vnímat jako osobní program cesty k Božímu království	- příslib Božího království (blahoslavenství podle Mt 5,1-11, jejich význam a konkrétní požadavky k následování)	OSV – stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení OSV – dovednosti rozhodování v eticky problematických situacích všedního dne (křesťanská morálka)
	- žák umí vysvětlit uvedená podobenství jako obrazné příběhy přibližující Boží království a cestu k němu	- hlásání Božího království (podobenství o hořčičném zrnku, o kvasu, o skrytém pokladu, o vzácné perle)	
	- žák umí interpretovat uvedené příběhy uzdravení jako výzvy k morální reflexi svých schopností „vidět“, „slyšet“ a „jednat“	- znamení Božího království (uzdravení slepého, hluchého, nemocného s ochrnutou rukou)	
ZCITLIVĚNÍ PRO KŘESŤANSKÉ SLAVNOSTI A SVÁTKY Porozumění biblickým příběhům	Žák vnímá souvislost cesty života, smrti a vzkříšení Ježíše Krista s cestou svého života.	4.5 Cesta života	Reprodukce textu, tvorba vlastního textu na dané téma → <i>Jazyk a jazyková komunikace: Český jazyk a literatura</i>
	- žák umí reprodukovat uvedené velikonoční události a prostřednictvím postavy apoštola Petra vstoupit do děje	- velikonoční události z pohledu apoštola Petra (Ježíšovo proměnění, Poslední večeře, Petrovo zapření, Petr a Jan u hrobu, Ježíš se dává poznat u Galilejského jezera, seslání Ducha svatého)	MV – identifikování postojů a názorů autora v mediovaném sdělení OSV – sebeovládání, regulace vlastního jednání a prožívání OSV – empatie a pohled na svět očima druhého
	- žák umí zopakovat události křížové cesty a prostřednictvím postav, které Ježíše doprovázejí, vstoupit do děje	- cesta života jako křížová cesta a ti, kteří se jí účastní	
	- žák je v rámci uvedených biblických událostí schopen jednoduché reflexe vlastní víry	- reflexe vlastní víry v souvislosti s velikonočními a svatodušními událostmi	

VÝCHOVA V DUCHU KŘESŤANSKÉ SPIRITUALITY Porozumění symbolické formě řeči	Žák si je vědom, že cesta jeho života má souvislost s dějinami spásy a že po ní může jít ve společenství církve, odkud má možnost čerpat a kam může sám přispívat.	4.6 Jako církev na cestě	Vnímání a prožívání času z pohledu křesťanství → <i>Člověk a jeho svět: Lidé a čas</i>
	- žák umí vyjádřit radost z toho, že může druhému dávat a sám být obohacen, a řadí toto jednání k ideálu jednání lidí ve společenství církve	- církev jako dům ze živých kamenů	
	- žák umí vyjmenovat části mše svaté a je charakterizovat jako prostor setkání Boha s člověkem a člověka s Bohem	- mše svatá	
	- žák se jednoduchým způsobem orientuje ve střídání času liturgického roku a příležitostně prožívá jejich rozdílnou náplň a funkci	- křesťanský rozměr vnímání času, liturgické doby a významné slavnosti a svátky	VDO – rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci MKV – poznávání vlastního kulturního zakotvení (mše svatá)
			PROJEKT „Cesty kolem nás a v nás“ zeměpisné mapy, mapy vztahů, cesty do minulosti, cesty do budoucnosti, cesty ke druhým lidem, život jako cesta, cesta domů: - projekt v rámci předmětu - celoroční projekt s výstupy prezentovanými v prostoru školy - projekt pro celou školu

3. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu:

ROČNÍK: 5			
VÝSTUP PŘEDMĚTU	OČEKÁVANÝ VÝSTUP	UČIVO	MOŽNÉ PŘESAHY A VAZBY
PROHLUBOVÁNÍ VZTAHU MEZI ZKUŠENOSTÍ A DUCHOVNÍM ROZMĚREM OSOBNOSTI ŽÁKA	Žák je otevřený ke vnímání světa v jeho celistvosti: nejen jako objektu vědeckého přístupu, ale i jako symbolu krásy, dobra a transcendence.	5.1 Svět – náš společný dům	Společný „dům světa“ → <i>Člověk a jeho svět: Lidé kolem nás</i> Mikrosvět a makrosvět, odpovědnost lidí za životní prostředí → <i>Člověk a jeho svět: Rozmanitost přírody</i> Vývoj písma v dějinách, Bible jako literární text → <i>Jazyk a jazyková komunikace: Český jazyk a literatura</i>
	- žák je všímavý ke kráse a dokonalosti Bohem stvořeného světa, ve kterém má každý své místo	- obraz světa jako společného domu, v němž má každý své místo, křesťanské základy ekologické výchovy	EV – kulturní krajina EV – lidské sídlo, město, vesnice MKV – tolerantní vztahy
	- žák vnímá a umí vyjádřit radost z toho, že jedinečnost lidského života je Boží dar, je otevřený k objevování vlastní jedinečnosti a je otevřený k respektování jedinečnosti druhých lidí	- jedinečný člověk jako vrchol a součást Božího stvoření	a spolupráce s jinými lidmi MKV – jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti
	- žák umí odpovědět na otázku, kdo napsal Bibli, jakými jazyky byla napsána, a umí hledat v Bibli podle biblických odkazů	- Bible jako literární text	
POROZUMĚNÍ BIBLICKÝM PŘÍBĚHŮ Prohlubování vztahu mezi zkušeností a duchovním rozměrem osobnosti žáka Ekumenický rozměr křesťanství a mezináboženský dialog	Žák na základě biblického příběhu o Abrahamovi vnímá Boha jako toho, který vybízí k následování, dává příslib plnosti a zůstává s člověkem.	5.2 Abraham slyší Boží hlas	Reprodukce složitějšího textu → <i>Jazyk a jazyková komunikace: Český jazyk a literatura</i>
	- žák umí interpretovat příběh Abrahama jako příklad vnímání výzvy	- biblický příběh o Abrahamovi (Gn 12. – 22. kap.)	VMEGS – kořeny a zdroje evropské civilizace
	- žák je otevřený vnímat výzvy, se kterými se v životě setkává, je otevřený tázat se a s důvěrou v Boha hledat řešení	- příběh Abrahama jako příklad člověka, který ve svém životě vnímá konkrétní situace jako výzvy k vyjití a k aktivitě, víra v Boha jako opakovaná zkušenost důvěry	OSV – pozitivní myšlení (aktivní postoj k životu) MKV – kulturní diference (vnímání odlišnosti jako příležitosti k obohacení, nikoli jako zdroj konfliktu)
	- žák chápe rozdíl, podobnost i to, co má společné křesťanství, židovství a islám a chová se s ohleduplnou pozorností a tolerancí vůči lidem jinak nábožensky smýšlejícím	- Abraham jako člověk spojující tři světová náboženství (židovství, křesťanství, islám)	MKV – nekonfliktní život v multikulturní společnosti (základní údaje o židovství, křesťanství a islámu)

VÝCHOVA V DUCHU KŘEŠŤANSKÉ SPIRITUALITY Porozumění biblickým příběhům	Žák zřetelněji rozlišuje v souvislosti se slavením Vánoc rozměr vnitřního světa své osobnosti a projevuje zájem o cvičení základních prvků rozvoje vnitřního duchovního světa.	5.3 Slyším Boží hlas	Datování křesťanského letopočtu → <i>Člověk a jeho svět: Lidé a čas</i>
	- žák oceňuje potřebu ticha a naslouchání a na základě výzvy je ochotný dávat prostor tichu v meditaci a osobní modlitbě	- výchova ke ztišení, naslouchání, meditaci a osobní modlitbě	VDO – angažovanost se a být zainteresovaný na zájmu celku OSV – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění
	- žák umí interpretovat příběh Jana Křtitele a vnímá v něm výzvu k nasazení se pro člověka	- biblická zpráva o životě Jana Křtitele (L 1. a 2. kap., Mt 3. a 11. kap.) jako výzva k osobní angažovanosti	
	- žák umí zasadit vánoční události do dějin lidstva, spojit si je s dějinami spásy a s vizí Božího království, které tady už je, ale ještě není	- vánoční události jako oslava příchodu Božího království	
ZNALOST ZÁKLADNÍCH TEZÍ KŘEŠŤANSKÉHO UČENÍ Porozumění symbolické formě řeči	Žák je připraven na základě znalosti Ježíšových výroků „Já jsem...“ a porozumění symbolům včlenit slavení svátostí do svého života.	5.4 Kdo jsi, Ježíši?	Přirovnání, podobenství → <i>Jazyk a jazyková komunikace: Český jazyk a literatura</i> Obrazná řeč → <i>Jazyk a jazyková komunikace: Český jazyk a literatura</i>
	- žák umí vyjmenovat Ježíšovy výroky „Já jsem...“ včetně biblických příběhů, které se k nim vztahují	- Ježíšovy výroky „Já jsem...“ z Janova evangelia a související texty (uzdravení slepého, nasycení zástupu, podobenství o dobrém pastýři, podobenství o vinici, vzkříšení Lazara)	MKV – poznávání vlastního kulturního zakotvení
	- žák rozumí uvedeným symbolům v plných souvislostech	- symboly: světlo, chléb, dveře, vinný kmen a ratolesti, cesta	
	- žák chápe podstatu slavení svátostí a je připravený začlenit je do svého života	- svátosti jako viditelná znamení přítomnosti Božího království ve světě	
ZCITLIVĚNÍ PRO KŘEŠŤANSKÉ SLAVNOSTI A SVÁTKY	Žák je pozorný vůči základní existenciální zkušenosti se životem a smrtí, je otevřený pro jejich náboženskou hloubku a rozpoznává ji životě druhých lidí a v liturgii.	5.5 Já jsem vzkříšení a život	Zdůvodnění křesťanského způsobu slavení Velikonoc → <i>Člověk a jeho svět: Člověk a čas</i> Pozdravy v různých světových

Prohlubování vztahu mezi zkušeností a duchovním rozměrem osobnosti žáka Ekumenický rozměr křesťanství a mezináboženský dialog	- žák je schopen reflexe svého pohledu na lidské utrpení a smrt a spojí si ji prostřednictvím událostí křížové cesty s křesťanským pohledem na smysl lidského utrpení	- křesťanský pohled na smysl lidského utrpení (sdílení zkušenosti se setkáním se smrtí, křížová cesta spojená s příběhem konce lidského života)	jazycích → <i>Jazyk a jazyková komunikace: Cizí jazyk</i> OSV – pomáhající a prosociální chování OSV – zdravé a vyrovnané sebepojetí (sdílení zkušenosti se setkáním s utrpením a smrtí) MKV – respektování zvláštností jiných (základní informace o jiných křesťanských církvích a o ekumenickém hnutí)
	- žák hlouběji chápe průběh velikonoční liturgie a vnímá poselství symboliky předmětů a gest s ní spojených	- velikonoční liturgie jako vyjádření křesťanské naděje ve znamení světla, slova, vody, chleba a vína	
	- žák schematicky chápe základní rozdíly v učení různých křesťanských církví a je k těmto rozdílům tolerantní	- základní informace o ekumenickém hnutí, o jiných křesťanských církvích v souvislosti události seslání Ducha svatého, který sjednocuje a přináší pokoj	
POROZUMĚNÍ PRINCIPŮM KŘESŤANSKÉ ETIKY Porozumění biblickým příběhům	Žák vnímá svět včetně jeho transcendentního rozměru a je připravený v síle křesťanské naděje převzít svůj podíl odpovědnosti na spoluvytváření světa, jehož součástí je také církev.	5.6 Církev – náš společný dům	Společný „dům světa“ → <i>Člověk a jeho svět: Lidé kolem nás</i> Práce s obrazem → <i>Umění a kultura: Výtvarná výchova</i> VMEGS – kořeny a zdroje evropské civilizace (dějiny prvotní církve jako součást evropské tradice) MKV – udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi OSV – empatie, respektování, podpora, pomoc EV – náš životní styl (angažovanost v ochraně životního prostředí) Možnost zapojení se do projektu Papežského misijního díla Mariánská poutní místa v regionu
	- žák umí interpretovat biblický příběh života a učení apoštola Pavla a dát je do souvislosti s dějinami prvotní církve	- dějiny prvotní církve, život a učení apoštola Pavla (Sk 2. – 28. kap.)	
	- žák umí objasnit souvislost uvedeného biblického příběhu se situacemi vzájemné pomoci v dnešním světě a pozitivně oceňuje prosociální jednání	- misie, situace solidarity	
	- žák je připraven zasazovat se v síle křesťanské naděje svým jednáním za lepší svět	- křesťanská naděje při dotváření světa, výzva k angažovanosti jako výraz touhy po lepším světě	

			PROJEKT „Náš společný dům“ třída, škola, obec, region, Evropa jako společný dům, aktivity podporující odpovědnost za společný prostor, plán domu: - projekt v rámci předmětu - celoroční projekt s výstupy prezentovanými v prostoru školy - projekt pro celou školu
--	--	--	---